The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A.Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

WEDNESDAY, JANUARY 30, 1957.

LATVIJA AMERIKĀ

9./546. n-rs. TREŠDIEN, 1957. G. 30. JANVĀRĪ 7. gads

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80—$5.60 par vienas collas slejas telpu.

DV Kanadā pag. gadā aprūpei savākuši $17.000

DV ORGANIZĀCIJAI PIEDER SABIEDRĪBAS UZTICĪBA

DV KANADAS VALDES PRIEKŠSĒDIS PALIEK V. MUKTS

26. un 27. janvārī Toronto pulcējās DV Kanadas delegāti, lai pārspriestu par pag. gada darbību un nospraustu mērķus nākošajam darbības posmam. Sanāksmē piedalījās 15 deegāti no nodaļām, DV Kanadas valdes un revīzijas komisijas locekļi, Vanadžu kopas pārstāve, DV CV bij. sekr. V. Hāzners, kas tagad strādā Komitejā Latvijas brīvībai un bija ieradies uz sanāksmi no Sav. Valstīm.

Sanāksmi ar svētbrīdi ievadīja mācītājs A. Voitkus. Pēc tam DV KV pr-dis V. Mukts atklāšanas runā aicināja visus delegātus, kā arī visus DV organizācijas biedrus darīt iespējamo DV mērķu sekmēšanai un cīņai par Latvijas atbrīvošanu. Ar klusuma brīdi godināja aizsaulē aizgājušos DV organizācijas biedrus un visus kritušos un noslepkavotos tautiešus. Uzrunu noslēdza ar valsts himnu.

Izjustus apsveikuma vārdus, sekmju vēlējumus nesa Komitejas Latvijas brīvībai loceklis V. Hazners, LNAK valdes priekšsēdis A. Svenne un Latviešu Katoļu kultūras centra pārstāvis J. Grodnis.

Ar rakstiem delegātu sanāksmi sveica sūtnis K. Zariņš, DV CV pr-dis plkv. V. Janums, konsuls V. Tomsons, DV ASV valdes pr-dis A. Vanags.

Sapulci vadīja Hamiltonas nodaļas priekšsēdis J. Gailītis un Montreālas nod. valdes pr-dis O. Klavenieks. Protokolēja DV Londonas nodaļas valdes pr-dis P. Vasariņš un DV Hamiltonas nod. valdes loceklis O. Zvirgzdgrauds.

Balsstiesības baudīja tikai nodaļu izvēlētie delegāti.

Jaunajā valdē ievēlēja: par valdes pr-di V. Muktu, par valdes pr-ža vietn. L. Līdumu, valdes locekļiem — A. Lucu, P. Vītolu, J. Roni, K. Benconu, A. Beitānu, P. Broku un A. Štengelu. Revīzijas komisijā A. Putniņu, V. Čuriški, A. Akmeni.

Pilnsapulce noritēja raiti, tika pieņemti vairāki svarīgi lēmumi un uzdots jaunajai valdei tos īstenot.

No amatpersonu ziņojumiem izrietēja, ka valde pag. gadā darbojusies sekmīgi. Ziedojumos pag. gadā pa visu Kanadu savākts ap — $17.000,00. Šī summa visa nav iemaksāta DV KV, bet daļu no tās nodaļas ir pārsūtījušas tieši ziedojumu saņēmējiem.

Iespaidīgie skaitļi liecina, ka tautieši ir bijuši ļoti atsaucīgi un dāvājuši DV organizācijai uzticību. Par to pilnsapulce izteica pateicību ikvienam atbalstītājam. Tas liecina, ka par spīti daudzajiem trimdā pavadītajiem gadiem, tautiešiem aizvien rūp arī to labklājība, kas šodien ir trūkumā.

Bez ziedojumiem DV organizācija veikusi lielu darbu arī sabiedriskā laukā, piedaloties dažāda veida sabiedriskos pasākumos, rīkojot un organizējot pretboļševisma demonstrācijas uz vietām, rīkojot kultūrālus u. c. veida sarīkojumus u. t. t.

Sīkāks atreferējums nākošā LA numurā.

TORONTO ĢIMNAZIJAS SAIME PIEMIN DRAUDZĪGO AICINĀJUMU

Sestdien, 26. janvārī, TLN teātris atkārtoja Diriģenta izrādi par labu Toronto Tautas augstskolas ģimnazijai. Sarīkojumu ievadīja Draudzīgā aicinājuma piemiņas akts, kurā runu teica prof. V. Burkēvics. J. Kreiļa uzņ.

DEMONSTRĀCIJAS PAKISTANĀ

4,5 MILJ. MOSLEMIEŠU IESŪKŠANA INDIJĀ SAKAITINA PAKISTANAS MOSLEMIEŠUS, KAS VISĀS LIELĀKĀS PILSĒTĀS MASVEIDĪGI DEMONSTRĒ PRET INDIJAS RĪCĪBU.

Karači. Indijas nelegālā rīcība, pievienojot savai territorijai indiešu karaspēka okupēto un 4,5 milj. moslemiešu apdzīvoto Kašmiras daļu sacēla vispārēju satraukumu visās Pakistanas lielākajās pilsētās. Tūkstošiem un desmitiem tūkstošiem pakistāņu demonstrēja savu pilsētu ielās, uzbruka Indijas konsulātiem, uz lēnas uguns cepināja lupatām piebāztas lelles Indijas ministru prezidenta Nēru izskatā un pieprasīja Pakistanas valdībai spert steidzamus soļus pret Indijas izrīcību. Ne tikai Pakistanas iedzīvotāji, bet arī Pakistanas reliģiskā un politiskā vadība izteica dziļu neapmierinātību un sašutumu sakarā ar Indijas ministru prezidenta rīcību.

Pakistanas valdība nekavējoties griezās pie Apvienotajām Nācijām, protestējot pret Indijas rīcību, un deklarēja: lai notiktu, kas notikdams, Pakistana paklausies Apvienoto Nāciju lēmumam. **Tai pašā laikā Pakistanas valdība ieteica Apvienotajām Nācijām nosūtīt savas policijas armijas vienības uz Kašmiru, pēdējās pārraudzībai līdz tam laikam, kamēr brīvā nobalsošanā Kašmiras iedzīvotājiem tiek dota izdevība izvēlēties, vai viņi vēlas palikt pie Indijas vai pie Pakistanas.**

Indija, kā zināms, savas armijas okupēto Kašmiras daļu pievienoja Indijas territorijai pretēji Apvienoto Nāciju Drošības padomes lēmumam, kas ar 10 pret 0 balsīm (Indijas lielākajam draugam Drošības padomē — Padomju Savienībai — no balsošanas atturoties) nolēma, ka Kašmiras jautājums iesaldējams līdz tam laikam, kamēr kašmirieši brīvā nobalsošanā var paši izvēlēties, vai viņi grib palikt pie Indjās vai Pakistanas. Šo Apvienoto Nāciju Drošības padomes lēmumu Indijas ministru prezidents Nēru vienkārši ignorēja.

DEMOKRATI PIEPRASA DALLESA ATKĀPŠANOS

„Dalless — vēstures dāvana Padomju Savienībai," saka angļi.

Sav. Valstu ārlietu ministra Dallesa izteiciens rada sašutumu angļu presē un vispārēju neapmierinātību Sav. Valstu demokratu partijas rindās. Demokrati pieprasa ārlietu ministra politikas izmeklēšanu un sliktākajā gadījumā pat viņa atkāpšanos.

Vašingtonā. Lai gan nav ne mazāko šaubu, ka Kongress pieņems Sav. Valstu prezidenta Vidējo Austrumu politikas doktorīnu, republikāņu partijai šīs doktorīnas pieņemšana nebūs bez sāpēm. Vissmagāk ciest nāksies ārlietu ministram Dallesam, pret kuru tagad nostājušies ne tikai Sav. Valstu demokrati, bet arī visa Anglijas un Francijas prese.

Vašingtonas politiskās aprindās domā, ka Eizenhauera doktrīnas pieņemšana, noraidīšana vai atlikšana pašreiz atkarājas tieši no pašu demokratu vienotības. Plašas demokratu aprindās Senātā un Tautas pārstāvju namā domā, ka pirms Eizenhauera doktrinas pieņemšanas būtu pareizāk izmeklēt ārlietu ministra Dallesa politiku Vidējos Austrumos pirms Vidējo Austrumu krizes iestāšanās. Ja izmeklēšanas rezultāti izrādītos Dallesam labvēlīgi, tad nav domājams, ka kaut kas varētu stāties Eizenhauera Vidējo Austrumu politikai ceļā. Bet, ja šie rezultāti izrādītos tādi, kas liecina, ka paša Dallesa politika zināmā mērā vainojama Vidējo Austrumu krizes sākšanā, tad Kongresā kritīs cauri ne tikai prezidenta Vidējo Austrumu doktrīna, bet arī Sav. Valstu ārlietu ministrs, kura atkāpšanos jau tagad pieprasa demokratu karstākās aprindas. (Spriežot pēc pēdējām ziņām, Dallesa politikas izmeklēšana Vidējos Austrumos tomēr netraucēs prezidenta plāna pieņemšanu. Tādi spēcīgi demokratu senātori kā Kīfauers un Spārkmans atzinuši, ka viņiem neatliek nekas cits, kā sniegt prezidentam zināmu saimniecisku un militāro palīdzību komūnistu ekspansijas apturēšanai Vidējos Austrumos, tādēļ var rēķināties, ka Dallesa politikas izmeklēšanu izdarīs pēc prezidenta Eizenhauera doktrinas pieņemšanas Sav. Valstu Kongresā.).

Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless ir paspējis sariebt ne tikai amerikāņu demokratiem, bet arī angļiem un frančiem, neatkarīgi no viņu piederības pie partijām. Sabiedroto naids pret Sav. Valstu ārlietu ministru sākās sakarā ar pēdējā izteicieniem Kongresā.

ANGĻU PRESE NIKNI UZBRUK VALSTS SEKRETĀRAM

Angļu prese sauc Dallesu par „Vēstures dāvanu Padomju Savienībai". „Lai notiktu, kas notikdams," raksta angļu prese, „no Dallesa var vienmēr sagaidīt, ka viņš pateiks kaut ko tādu, kas vai nu saniknos, vai samulsinās Sav. Valstu sabiedrotos."

Šoreiz Dalless paguva pateikt, ka, ja viņš būtu viens no amerikāņu zēniem, kas tiek sūtīts cīnīties uz Vidējiem Austrumiem, viņš justos daudz drošāk, ja viņam nebūtu jācīnās kopā ar angļiem vienā un frančiem otrā pusē (Dalless ar to domāja, ka angļi un franči pašreiz ir arabiem tā sariebuši, ka tie var būt tikai nasta un nevis palīgs miera nodrošināšanai. Vidējos Austrumos). Angļu prese domā, ka tāds ārlietu ministrs, kas neprot izteikt savas domas, neapvainojot savus sabiedrotos, kādā jaukā dienā var pamosties bez jebkādiem sabiedrotiem. Lai pasargātu Sav. Valstis no šāda likteņa, angļu un franču prese ieteic ārlietu ministram Dallesam atkāpšanos no amata, kamēr vēl ir laiks. Angļu un franču prese nedomā, ka tie amerikāņi, kas Pirmajā un Otrā pasaules karā cīnījās plecu pie pleca ar angļiem un frančiem, pievienosies Dallesa domām un atzīs par drošāku cīnīties pašiem uz savu roku nekā kopā ar sabiedrotajiem.

Atbruņošanās sarunas atkal modē

APVIENOTĀM NĀCIJĀM PIENĀKUŠI DAUDZ ATBRUŅOŠANĀS PRIEKŠLIKUMU, KA TO IZTIRZĀŠANAS ATLIKŠANA NAV VAIRS ILGĀK IESPĒJAMA.

Pēc divu nedēļu ilgām debatēm AN Politiskā komisija nolēma (un šo lēmumu atbalstīja kā Padomju Savienība, tā arī Sav. Valstis) atsākt sarunas atbruņošanās jautājumā. Politiskā komiteja savā lēmumā ieteic [illegible]padsmit valstu atbruņošanās komisijai un tās piecu valstu apakškomisijai pēc iespējas ātrākā laikā uzsākt uzkrto atbruņošanās priekšlikumu iztirzāšanu. Līdz šim atbruņošans priekšlikumus Apvienotām Nācijām iesniegušas Kanada, Japāna, Norvēģija, Anglija, Francija, Sav. Valstis, Pad. Savienība, Indija un Dienvidslavija. Atbruņošanās komisijas ziņojumu Apvienoto Nāciju politiskā komisija sagaida ne ātrāk kā līdz šī gada 1. augustam. Sevišķa uzmanība veltāma Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera un Padomju Savienības priekšlikumiem.

INDIJA PIEVIENO KAŠMIRU

NĒRU SASIRDZIS AR BOĻŠEVISMU

Pretēji Apvienoto Nāciju Drošības padomes lēmumam, kā arī aizmirstot tādus „sīkumus" kā neitrālitāti un savu līdzšinējo nostāju koloniju politikā, Indijas valdība atrisina Kašmiras jautājumu — pēdējo vienkārši pievienojot sev.

Jaundelhi. Pirmais gājiens gadiem ilgajās cīņās Kašmiras dēļ Pakistanas un Indijas starpā ir noslēdzies ar pēdējās uzvaru. Kašmira pievienota Indijai — pretēji AN Drošības padomes lēmumam, ignorējot Pakistanas prasības un nedodot Kašmiras iedzīvotājiem iespēju brīvā nobalsošanā izšķirties par Indiju vai Pakistanu.

Īsi pirms Kašmiras pievienošanas Indijai minētais jautājums tika pārrunāts Drošības padomē, kur ar 10 pret 0 balsīm pieņēma rezolūciju, aizliedzot Indijai nodomāto pievienošanu izdarīt pirms Kašmiras iedzīvotājiem nav dota iespēja vispārējā nobalsošanā izteikt savu vēlēšanos. (Vairums Kašmiras iedzīvotāju, tāpat kā pakistāņi, ir moslemieši.) Brīvas nobalsošanas gadījumā kašmirieši droši vien izšķirtos par apvienošanos ar Pakistanu. Tādēļ Indijas valdība ar šādu nobalsošanu negrib riskēt.

Lai gan Indija pieder pie tām valstīm, kas nepārtraukti sludina padošanos Apvienoto Nāciju lēmumiem, šo lēmumu neievērošana, ja tie runā par Indijas nacionālām interesēm, pēdējās sirdsapziņu neapgrūtina. Un vai tad citas valstis nerīkojas tāpat? Daudz vairāk nekā Apvienoto Nāciju Drošības padomes rezolūcija Indiju uztrauc Padomju Savienības vienaldzīgā nostāja šai jautājumā. Indija bija sagaidījusi, ka Padomju Savienība lietos savas veto tiesības Drošības padomē un apstādinās pēdējās mēģinājumus stāties ceļā Kašmiras pievienošanai. Bet arī tas nav spējis pilnīgi iznīcināt Indijas ticību Maskavai.

IZRAĒLAI JĀIZTIEK BEZ GARANTIJĀM

Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Hammeršılds deklarē, ka Izraēlai jāatvelk bruņotie spēki no Gazas un Akvabas līča apgabaliem neatkarīgi no jebkādu garantiju saņemšanas no Ēģiptes.

Apvienotās Nācijās, Ņujorkā. Pagājušās nedēļas sākumā Apvienoto Nāciju pilnsapulce pieprasīja ģenerālsekretāra Hammeršılda ziņojumu par attieksmēm Izraēlas un Ēģiptes starpā. Ģenerālsekretārs uzsvēra sekojošo: Izraēlai nav nekādu tiesību prasīt īpašas garantijas no Ēģiptes. Tai jāpakļaujas Apvienoto Nāciju pilnsapulces lēmumam un nekavējoties jāuzsāk jau tik ilgi novilcinātā savas armijas evakuēšana no Gazas un Akvabas apgabaliem. Līdz 1949. gada pamiera robežai. Ģenerālsekretārs aizrādīja, ka sakarā ar 1949. gada pamiera noteikumiem, Gazas apgabala pārraudzība atstājama Ēģiptes ziņā. Toties Akvabas apgabala stāvoklis ir citāds. Apvienoto Nāciju policijas armija, kuras formēšanu pagājušā gada novembrī nolēma pilnsapulces vairākums, novietosies arī Akvabas apgabalā, tiklīdz Izraēlas karaspēks to būs atstājis. Ģenerālsekretārs Hammeršılds piedāvā Izraēlai nelielu kompensāciju par pakļaušanos Apvienoto Nāciju pilnsapulces rezolūcijai, proti: AN sagaida, lai Izraēla un Ēģipte rīkotos saskaņā ar 1949. gada pamiera noteikumiem. Tātad Izraēlai būtu jāatstāj Gazas un Akvabas apgabali un jāatstāj arī El Aujas demilitārizācijas josla. Bet tai pašā laikā demarkācijas līnijas tuvumā Ēģipte un Izraēla drīkstēs turēt tikai visminimālāko karaspēku. Tā, pēc ģenerālsekretāra Hammeršılda domām, Ēģiptei nebūtu praktiski iespējams apdraudēt Izraēlas drošību un bloķēt tās kuģniecību Akvabas līcī.

Kā Sav. Valstis, tā arī Anglija ar ģenerālsekretāra ziņojumu bija ļoti apmierinātas. Ēģipte to liedzās komentēt, kamēr Izraēla domā, ka ziņojums ir partejisks un runā par labu Ēģiptei.

Ar pašreizējo Apvienoto Nāciju rezolūciju nav apmierināta arī Austrālija. Jaunzēlande un Holande, kas sēžu starplaikos meklē atbalstu lēmumam, ar kuru paplašinātu ģenerālsekretāra Hammeršılda pilnvaras un dotu pēdējam tiesības stacionēt Apvienoto Nāciju policijas armiju visos tos apgabalos, kurus Izraēlai izdevās ieņemt savā zibenīgajā uzbrukumā. Austrāliju, Jaunzēlandi un Holandi atbalsta arī Kanada, kas domā, ka Izraēlai būtu jādod tāda apmēra garantijas, ka, atvelkot savus bruņotos spēkus no Gazas un Akvabas apgabaliem, tai nebūtu jābaidās no ēģiptiešu robežpārkāpumiem

Izraēla meklē tiešas sarunas ar Ēģipti

Neapmierināta ar Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra plānu, Izraēlas valdība Vidējo Austrumu saspīlējuma mazināšanai meklē tiešas sarunas ar Ēģipti.

Apvienotās Nācijas, Ņujorkā. Apejot Apvienotās Nācijas, Izraēlas valdība mēģina panākt tiešas sarunas ar Ēģipti Vidējo Austrumu saspīlējuma mazināšanai un politiskās, kā arī militārās vienošanās panākšanai Izraēlas un Ēģiptes starpā. Tā kā agrāk par šāda veida sarunām ir runājusi arī Ēģiptes valdība, tad nav neiespējams, ka abas valstis patiesi vismaz mēģina panākt saspīlējuma atrisināšanu bez Apvienoto Nāciju starpniecības. Izraēlas valdība, kritizējot Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra Hammeršılda nostāju, brīnījās, kā gan pēdējam vispār var ienākt prātā visus tagadējos lēmumus balstīt uz 1949. gada pamiera līgumu, kad vēsture ir pierādījusi, ka šis līgums nekam neder — jo vai gan citādi būtu atsākusies kaŗa darbība Ēģiptes un Izraēlas starpā? Izraēlai un Ēģiptei nav bijušas tiešas sarunas kopš 1949. gada, kad tika izstrādāti plāni toreizējam pamiera līgumam.

RAĶEŠPOLĪTIKAS APSPRIEDES VAŠINGTONĀ

Jaunais Anglijas aizsardzības ministrs Sandīss apspriežas ar Sav. Valstu ārlietu ministru Dallesu Vašingtonā.

Vašingtonā. Anglijas aizsardzības ministrs Dankans Sandīss ir pirmais ministru prezidenta Mekmillena valdības loceklis, kas apmeklē Sav. Valstis. Pag. nedēļas nogalē viņš ieradās Vašingtonā un nekavējoties uzsāka sarunas ar Sav. Valstu ārlietu ministru Dallesu Anglijas sūtņa Vašingtonā klātienē. Starp citu Sandīss un Dalless pārrunāja Rietumeiropas aizsardzību un Anglijas bruņoto spēku paredzamo samazināšanu, ko pirms pāris dienām tik silti apsveica Pad. Savienības ministru prezidents Bulgaņins.

Cik zināms, tad viens no sarunu nopietnākajiem jautājumiem būs no zemes vadāmo raķešu nozīmes iztirzāšana. Kā Sav. Valstis, tā arī Anglija raķetes ieskata par galveno ieroci turpmākajos karos — daudz svarīgāku kā uzbrukumiem, tā aizsardzībai nekā pašreizējās kvalitātes aviāciju, kas atkarīga ne vienmēr no tā, ko mašīna spēj veikt, bet gan no tā, ko vārgais cilvēka ķermenis spēj izturēt.

Anglija pēdējā laikā ir sākusi ļoti nopietni runāt par savu bruņoto spēku samazināšanu. Tā, piemēram, Rietumvācijā angļi savu „okupācijas" karaspēku nolēmusi samazināt no 80.000 uz 50.000 vīru. Tāpat paredzēts samazināt arī kara dienesta laiku angļu karavīriem. Angļu aviācijas lietpratēji rēķina, ka turpinoties raķešattīstībai, angļi jau tagad var sākt domāt par savas aviācijas samazināšanu, kā pirmos likvidējot iznīcinātājus un visu Anglijas gaisa aizsardzību uzticot raķetēm.

Anglijas valdība spiesta atzīt, ka ārkārtīgie izdevumi, kas pēdējos gados izšķiesti valsts aizsardzībai (apmēram viena trešā daļa no valsts gada budžeta, kas ir vairāk par to, ko aizsardzībai izdevusi jebkura cita valsts Eiropā, un apmēram tikpat daudz, cik proporcionāli izdod Sav. Valstis) un pašreizējais degvielu trūkums, kas cērt sāpīgu robu Anglijas rūpniecībā un kas radās sakarā ar nelaimīgo angļu uzbrukumu Ēģiptei, spiež Angliju samazināt tās izdevumus valsts aizsardzībai. Anglijas finanču ministrija citā ceļa pašreiz nespēj saskatīt.

KOMŪNISTUS VĒRĪGI UZMANA

Otrs speciālraksts par komūnistiem Kanadā

Iepriekšējā rakstā Latvijas Amerikā 4. n-rā pasvītrots, ka komūnistu kustība (strādnieku progresīvā partija) Kanadā nav nelegāla, jo kanadiešos valda pārliecība, ka ar komūnismu vislabāk var cīnīties, ja to eksponē sabiedrības ieskatiem.

Kanadas iedzīvotāji apzinās, ka pašlaik tiem individuāli nav jābaidās no Kanadas komūnistiem, bet tie arī apzinās, ka komūnisti ir visur, neraugoties uz to, cik mazā skaitā tie arī būtu, apdraud brīvo sabiedrisko iekārtu.

Par nelaimi, pagātnē kanadieši, vēl nebūdami pietiekami modri, ir ļāvuši komūnistiem iefiltrēties dažos svarīgos posteņos. Tas nozīmē, ka komūnisti guvuši iespējas kontrolēt dažas organizācijas. Pat vēl tagad ne visas šīs garantijas ir „iztīrījušas savas mājas." Vēl arvienu, piemēram, divas lielas strādnieku arodbiedrības atrodas zem komūnistu kontroles. Tās ir International Union of Mine, Mill and Smelter Workers un United Electrical Radio and Machine Workers of America. Bez tam komūnstiem ir arī pašiem savas organizācijas, kā, piemēram, Labor – Progressive Party, The Canadian Congress of Women un The National Federation of Labour Youth, kā arī viņu „frontes" organizācijas, piemēram, The Canadian Peace Congress un Youth Friendship League un citas.

Kanadieši izprot, ka nav iespējams pilnīgi izolēties no komūnisma virusiem, bet tie arī zina, ka immūnitāti pret tiem rada šīs barbariskā rakstura sistēmas izpratne, un apzinās, ko tā dod, pazīstot tās iekarošanas techniku. Apkarojot komūnismu Kanadā, oficiālais attiecīgo iestāžu viedoklis par to, kā rīkoties, ir šāds:

1) Katram Kanadas iedzīvotājam jāsadarbojas ar valsts darbiniekiem, kas iedzīvina likumus;

2) jāizvairās sniegt palīdzīgu roku komūnistiem publicitātes iegūšanai, atturoties no jebkādām publiskām demonstrācijām, kas varētu sacelt sajukumu;

3) jānosprauž plāni visai rūpīgi un jāstrādā klusumā; katrs atbildīgs darbinieks jāinformē par komūnistu propagandas meliem, un katram jāuzmanās no parastajiem komūnistu „trikiem un lamatām";

4) jānostājas pret komūnistu iecelšanu atbildīgās vietās un amatos.

C. S.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

BRĪVĪBAS ROBEŽAS

P. DREIMANIS

„Ko tu negribi, lai tev dara, to nedari citiem." Tā, šķiet, ir mēraukla, kas varētu noderēt brīvības robežu noteikšanai. Tomēr arī tā ir noderīga tikai ļoti kultūrālā sabiedrībā. Anarchisma teorētiķi ir tanīs domās, ka cilvēkam nav vajadzīga policija un vispārī valsts vara, jo viņš pats zinot, ko viņš drīkstot atļauties. Bet šo cilvēku viņi iedomājas ar tādu pašcieņu un citu cilvēku cieņu, ka viņš nevar neko atļauties antisabiedrisku vai citu cilvēku aizskarošu kā personīgi, tā arī materiālā ziņā. Apmēram pirms pussimta gadiem tādas domas ir izteiktas pārliecībā, ka indivīdu garīgā attīstība drīzi sasniegs šādu līmeni.Diemžēl, īstenība runā tam pretī — mūsu dienu cilvēki nav labāki par tiem, kas dzīvoja pirms piecdesmit gadiem; viņi drīzāk jāatzīst par sliktākiem savās attieksmēs pret citiem cilvēkiem, jo diezgan liels cilvēku skaits ir ieslēdzies materiālās labklājības šaurajās robežās, kuŗu ietekmē citi pilsoņi netiek cienīti, bet gan ieskatīti par līdzekli materiālo vērtību pavairošanai. Arī tur, kur brīvais gars ir ieslēgts partijas dogmu važās, kā komūnisma zemēs, cilvēks netiek cienīts, un pašu partijas vīru gars panīkst, un vulgārizējas viņu iekšējais dvēseliskais skaistums. Tāpēc cilvēku mocīšana un iznīcināšana viņiem nesagādā nekādus sirdsapziņas pārmetumus. No tā jāsecina, ka grūti ir cerēt uz tādiem laikiem, kad varēs iztikt bez valsts varas, kas noteic kopdzīves un kopdarbības normas brīvības ierobežošanai.

Šī gadu simteņa sākumā, kad komūnistu idejas vēl nebija nekur reālizētas, to sludinātāji aizstāvēja tādu brīvību, kas nepielaida nekādus ierobežojumus. Tāpēc arī pēc Krievijas revolūcijas 1917. g. bija jādzird tiksmināšanās un rotaļāšanās ar brīvības glorificēšanu pūļa priekšā un jāvēro šo runu atbalsis pūļa baros: tie sagrāva disciplīnu karaspēkā, galīgi dezorganizēja valsts aparātu un noveda pie tā, ka antisociāli elementi ļoti brutāli apgājās ar atsevišķiem cilvēkiem un iznīcināja daudz materiālo vērtību, bez kurām neviena sabiedrība nevar iztikt. Lai šos elementus un arī komūnisma pretiniekus savaldītu un atjaunotu kārtību zemē, bija jāķeras pie līdzekļiem, no kuriem ir izveidojusies savstarpējā izspiegošana un dzimtniecības atdzimšana ar visiem tai raksturīgiem brīvības ierobežojumiem. Tādā sakarā iespējams izskaidrot to cilvēku iznīcināšanu, kas ir notikusi un notiek Padomju Savienībā.

Šķiet, ka brīvības robežas atkarīgas no sabiedrības kultūras līmeņa. Bet tā nav viengabalaina. parasti tiek spriests pēc tās vairākuma, bet tas nereprezentē kultūras augstāko pakāpi sabiedrībā. Bieži vien šim vairākumam ir diezgan egoistiski centieni jeb interese par acumirklīgo labklājību. Tad dzīves centrā ievirzās saimnieciskās intereses, kas var sekmēt cilvēka nomaldīšanos dzīvnieciskо dziņu džungļos. Nav daudz labāks stāvoklis arī tad, kad valstī noteikšanu iegūst aprindas, kurām nav noteikta pasaules uzskata, bet tās vadās no savām noģidām un materiālajām interesēm, ko visbiežāk iespējams vērot revolūciju un kaŗu laikā. Vēl bīstamāki tie sabiedrības locekļi, kas ir fanātisma varā. Tad neizbēgamas nesaskaņas, pretinieku iznīcināšana, kas bija raksturīgas Viduslaikiem un notiek mūsu acu priekšā komūnisma zemēs, piešķirot antisabiedrisko elementu un savu pretinieku savaldīšanai idejisku attaisnojumu.

Bet brīvības glorificēšana vispārī nenāk par labu kultūras attīstībai, uz ko jau ir aizrādīts revolūciju laikā. Normālos dzīves apstākļos, šķiet, tam tā nevajadzētu būt. Diemžēl, to nevar apgalvot; piem., dažas iedzīvotāju grupas savās interesēs reizēm bremzē normālo dzīves attīstību ar streikiem, pasīvo pretošanos un citiem līdzekļiem. Pārspīlēta brīvības ievērošana un aizstāvēšana var pamudināt arī pieturēties pie nelietderīgas jaunās paaudzes audzināšanas un neattaisnojamas izglītības politikas.

Vispārī ar matēmatisku precizitāti neviens nenoteiks robežas brīvībai. Jāpaļaujas uz valsts dzīves vadītāju un, protams, arī viņu izraudzītāju pieredzi un zināšanām par dažādu valstu un tautu dzīvi pagātnē un tagadnē, kā arī viņu spējām iedziļināties sabiedrības kultūras līmenī un garīgās attīstības izpratnē un novērtējumā, ko līdz šim ar vislabākām sekmēm ir veikušas izcilas personības.

IZTURIET – TĀPAT KĀ MĒS!

Latvijas kalēja un Sibirijas katordznieka sauklis trimdiniekiem

Kamēr Berlīnē komūnistu izdotā repatriantu vervēšanas lapele „Par atgriešanos dzimtenē", pilnīgi aizmirstot Ungārijas bēgļu masas, ar saldu dūdošanu par „amnestijām", pasakām par „Latvijas izdzīvotāju turību un „piederīgo" vēstuļu iespiešanu turpina vilināt slazdos arī latviešu trimdiniekus, daudzas pēdējā laikā no Latvijas pasaulē izkļuvušās vēstules liecina pavisam ko citu.

Kāda māte, kādreiz spariga lauksaimniece, kuŗa vairāk kā 12 gadus neko nav zinājusi par sava vienīgā dēla, latviešu karavīra, likteni, kuŗš kā students gājis aizstāvēt Latviju pret komūnistu okupāciju, atbildēdama uz viņa pirmo vēstuli, to adresēdama savam neredzētajam mazdēlam, starp citu, raksta:

„Mīļais puisīt, paldies Tev par mīļām, dārgām rindiņām. Esmu priecīga, ka esat dzīvi un veseli. Paldies Dievam, mēs arī vēl esam pie dzīvības un veselas, kādu nu tā veciem cilvēkiem var būt. Mūsu galvas ir baltas, bet dzīvojam dzīvi tālāk, lai tā būtu kāda būdama. Dzīvojam un cerībā uz Dieva žēlastību . . . Esmu tik bagāta kā vēl nekad, jo man tagad ir viena gotiņa, viena aitiņa ar jēriņu, piecas vistiņas un gailis, bet suņiša un kaķīša gan vēl nav . . . Ceru iegādāties arī tos, jo nu jau mums dzīve iet uz augšu, uz augšu vien! Dzīvojam kolchozā netrūkst, par to nav jābēdā — spēj tik strādāt. Neatliek ne laika apkopt piemājas . . . Mīļais mazdēliņ, ja kādreiz satiec savu onkuli Brenci, tad pasveicini arī viņu, un saki, ka vēlu no sirds to mīļi sveicinu. Lai viņš dzīvo ar Dieva palīgu tālāk un stāvu dzīvē savu kādreiz jaunībā sākto darbu, jo darbā un dzīves vietās mans tēvs nevienam nav izdevīgs . . ."

Kāds 66 gadu vecs tēvs — jaunības dienās kalējs, vecais strēlnieks un Lāčplēsis, kuŗu, kā ziņots, no kādas citas vēstules, komūnisti iebrūkot Latvijā 1944. gadā notiesājuši uz 25 gadiem spaidu darbos un kurš pēc 12 gadiem kā „amnestētais" atgriezies no Sibirijas elles, tagad, sūtīdams savam dēlam sveicienu Jaungada sveicienu, starp citu raksta;

„Mīļais dēls, mātei jau gan veselība pieturas, bet man gan ir loti slima sirds, sevi liek just arī 4 Pirmā pasaules kaŗa ievainojumi. Jāsargās no aizkušanas, bet kur nu tagad to tās izsargāties . . . Strādājam, dzīvojam, un domājam, vai būs dzīvē mums lemts redzēties vēl reizi. Ja nebūs, tad paliksim ar Dievu . . . Dēls, visiem — esit visi tik stipri un izturiet tāpat kā mēs!"

Vai šīs nedaudzās rindas neapgāž visu komūnistu propagandu, jo sirmā latvju māte pateica dēlam — turpini savu jaunībā sākto darbu — cīņu par Latvijas brīvību, un vai vecais latviešu kalējs — kādreizējais Latvijas brīvības cīnītājs un katordznieks, . . . Izturiet, tāpat kā mēs!?

Ja viņš, līdz ar saviem tautas brāļiem, ir izcietis, izjutis un izturējis tagad daudz, daudz vairāk par mums trimdiniekiem. **Aks**

Interesanta filmu izrāde

Latvijas mežkopju un meža darbinieku kopas valde ziņo, ka svētdien, 3. februārī, plkst. 18-os Sv. Andreja baznīcas zālē izrādīs kultūrfilmas par Kanadas mežiem un meža dzīvniekiem. Filmas solās būt interesantas kā pieaugušiem tā bērniem.

Humānitātes vārdā . . .

Rietumvācija, tūliņ pēc Anglijas, līdz šim ir uzņēmusi lielāko Ungārijas bēgļu skaitu. Kā pret pilnīgi nesamierināmiem komūnistu pretiniekiem jaunajās darba vietās pret viņiem ir sevišķi draudzīgi izturas komūnistiskie strādnieki. Arī Rietumvācijas arodbiedrības paspējušas konstatēt, ka ungāru bēgļi vācu saimniecībā pašlaik ir paši čaklākie. Tāču gandrīz visiem šiem bēgļiem, kuri atradusi darbu vācu lauksaimniecībā, darba devēji cenšas neievērot tarifus un mēģina maksāt vēl mazākas algas kā pagājušajā sezonā nodarbinātajiem Italijas laukstrādniekiem. Daudzo sarūgtinājumu dēļ vairāki simti ungāru bēgļu no Francijas atbēguši uz Vāciju un daži simti no viņiem izteikuši vēlēšanos atgriezties Ungārijā.

SIRSNĪGS PALDIES

visiem ziedotājiem Ziemassvētkos: Firmai Pokos meat produkts — $10,00; Dr. J. Karolam $2,00; Dr. R. Šultmanim $5,00; A. Klaviņam $2,00; Z. Plēsumam $3,00; H. Pētersonei (Lotus puķu veikals) $10,00; R. Eglītim $3,00, A. Brivmanim $2,00. Kopā $37,00.

TLB sestdienas skolas pārzine

APSVEIKUMS

St. Katarīnes DV saime sveic Ainu un Dzintaru Melnbāržus sakarā ar pirmās meitas piedzimšanu. **L.L.**

VIENPRĀTĪBĀ GŪTI LABI PANĀKUMI

Londonas (Ont.) Latviešu kopas gadskārtējā pilnsapulce

Londonas, Ont., Latviešu kopas pilnsapulce notika 20. janvārī, piedaloties 31 biedram. Par sapulces vadītāju ievēlēja H. Rapu, par protokolistu P. Zvaguli. Vispārējo pārskatu par iepriekšējā gada darbību sniedza valdes priekšsēdis prof. A. Dreimanis, īpaši atzīmējot labo sadarbību ar citām latviešu organizācijām Londonā. Vairums sarīkojumu (10) rīkoti kopīgi; atsevišķi rīkoti tikai daži. LL kopā 1956. gadā bija 114 biedru, no maksājumiem atbrīvoto. Sīkākus pārskatus priekšsēdis sniedza par piedalīšanos Informācijas centra darbā, kas sākumā bija paredzēts īpaši informācijas kopai, kurā piedalītos visu organizāciju pārstāvji; bet kad tā neizveidojās, tad pati valde kārtoja arī šīs lietas, piesūtot visām Kanadas augstskolām un Londonas publiskām bibliotēkām sūtīja A. Spekkes grāmatu „Latvia and the Baltic Problem" un „The Greatest Tyranny." Informācijas Centra vērtīgie izdevumi tika sadalīti biedriem izplatīšanai kanadiešu paziņām. LL kopas pārstāvji piedalījās Londonas immigrantu tautību sanāksmēs un aktīvi darbojās līdz protesta sapulcē ungāru sacelšanās laikā. Vākti arī līdzekļi un pieteiktas istabas ungāru bēgļiem. Regulāri aprūpēta invalida O. Kampes ģimene Vācijā un vākti ziedojumi LNAK aprūpes akcijās. Mācības gada beigās labākam latviešu skolas absolventam pasniegta grāmata. LL kopa, sākot ar šo gadu, abonē 10 eksemplāru Kanadas Jau[illegible] apvienības žurnāla „Ceļin[illegible]tām latvju ģimen[illegible]ojas jauniešu [illegible] pārējām Londo[illegible] pasniegts karogs L[illegible]ešu Jaunatnes pulciņ[illegible]ārskata beigās priekšs[illegible]s kopas nozarēm (dām[illegible]tejai, skolai, bibliotēkai), [illegible] iznesušas tās darba smagumu, un visiem tautiešiem, kas veicnājuši LLK darbību.

Priekšsēža pārskatu papildināja kasieris un nozaru pārstāvji. Kasieris V. Caune informēja sapulci par budžeta reālizēšanos. Tas ienākumos pārsniegts par vienu trešdaļu, kas devis iespēju arī izdevumus vajadzības gadījumos palielināt; piem., iegādāties bibliotēkai grāmatas par kādiem $150.00, īrēt sestdienas skolai telpas, iegādāties inventāru un vairāk izdot ārējai informācijai.

Dāmu komitejas priekšniece A. Arnda ziņoja par dāmu aktīvitāti sarīkojumu rīkošanā un par vakarēšanām, kas notiek katru mēnesi, regulārām slimnieku apmeklēšanām, kā arī ziedojumu vākšanu un nosūtīšanu uz Beļģiju Silvijai Klētniecei. Dāmu komitejā darbojas 20 dāmu.

Skolas pārzinis P. Dreimanis informēja pilnsapulci par skolas un bērnu dārza darbu. Abās iestādēs kopā mācās 39 bērni. Pirmajā pusgadā 2 grupas un bērnu dārzs darbojās Pētera katoļu skolā un viena grupa Cauku ģimenes dzīvoklī. Otrā pusgadā visas trīs skolas grupas strādāja Publiskās bibliotēkas telpās, un bērnu dārzs tā audzinātājas I. Epneres dzīvoklī. Bērnu vecāki par katru skolēnu maksā mēnesī dolaru, izņemot tos, kuriem trīs bērni apmeklē skolu un bērnu dārzu; tie maksā tikai par diviem bērniem. Visas ieņemtās summas tiek izlietotas skolas vajadzībām un bērnu sarīkojumiem. Mācību gada beigās visiem absolventiem skola dāvāja grāmatas. Skolā darbojas par skolotājiem E. Milicis, A. Rutulis, V. Šefers un P. Zvagulis.

Bibliotekāre L. Cauka sniedza šādu pārskatu: LLK bibliotēkā 937 grāmatas. 1936. g. grāmatu skaits pieaudzis par 55 grāmatām; no tām 50 pirktas, 5 dāvinātas. Lasīšanai izdotas 222 grāmatas 580 reizes (1955. g. 198 grāmatas 556 reizes). Lasītāu skaits palielinājies no 27 uz 44 ģimenēm un no 8 uz 11 vieniniekiem. Visvairāk lasītas grāmatas: Pie teiksmainā ezera, Dženitors, Sejas un sapņi, Svešā vasara, Triumfa arka, Skaidrā sieviete, Desirē. Sapulce nolēma ņemt maksu ($0,10) par katras grāmatas lasīšanu, ko lasītājs var turēt pie sevis 4 nedēļas; par katru nokavēto nedēļu jāmaksā sods ($0,20). No maksas par grāmatu lasīšanu atbrīvoti kopas biedri un viņu ģimenes locekļi, kā arī citu organizāciju locekļi, kas atbrīvoti no biedru naudas, un visi tie, kas attiecīgā gadā ziedojuši bibliotēkai.

K. Liepiņš informēja par nama fondu, atzīmēdams grūtības tā uzturēšanā, ja izdotos to uzcelt.

Revīzijas komisijas priekšsēdis A. Banga nolasīja revīzijas protokolu, kurā valdes un nozaru darbs atzīts par sekmīgu un ierosināts izteikt valdei un nozaru vadītājiem, kā arī skolotājiem atzinību, ko sapulce arī izdarīja.

Pēc tam pārrunāja ierosinājumus tekošā gada darbībai, īpaši kavējoties pie 14. jūnija atzīmēšanas, ieteicot atjaunot priekšlasījumus radiofonā. Šīm pārrunām sekoja budžeta apspriešana. To pieņēma pēc valdes satādītā projekta, paredzot pēc iepriekšējo gadu parauga invalida Kampes ģimenes aprūpi Vācijā, atvēlot lielāku summu skolas telpu īrei, bibliotēkai, ārējai informācijai un citām vajadzībām.

Vēlēšanās kandidātu netrūka. Valdē ievēlēja prof. A. Dreimani (priekšsēdis), E. Biti (viņa vietnieks), St. Lāci (sekretārs), V. Cauni (kasieris), R. Rapneri (sar. pārz.); kandidātos — K. Senkēvičs un P. Zvagulis; revīzijas komisijā — A. Bangu, P. Vasariņu un V. Lukaševicu. Dāmu komiteju un Goda tiesu pārvēlēja iepriekšējā sastāvā ar piezīmi, ka dāmu komitejā var darboties arī pārējās LL kopas dāmas.

Vēlēšanām sekoja pārrunas par medikamentu sūtīšanu uz Latviju, īpaši ar Sarkanā krusta starpniecību.

LNAK padomē LL kopa sūtīs vienu pārstāvi, ko izraudzīs pēc vispārējām LNAK padomes vēlēšanām.

Sapulces beigās nolēma lūgt Latviešu ev.-lut. draudzes pārvaldi rūpēties, lai aizņemtu kopīgu latviešu kapu vietu Mt. Pleasant kapsētā.

Ps.

TORONTO KATOĻU DRAUDZES PILNSAPULCE

Svētdien, 20. janvārī Sv. Miķeļa katedrāles zālē notika gadskārtējā Toronto katoļu draudzes pilnsapulce.

Draudzes komitejas priekšsēdis P. Erts sniedza pārskatu par pagājušā gada darbību. Komiteja darījusi labāko, lai celtu draudzes locekļu aktīvitāti un veicinātu līdzšinējo pasākumu izveidošanu. Dievkalpojumu rīkošana ir prāvesta kompetencē, tāpēc draudzes komiteja tur sniegusi tikai vajadzīgo izpalīdzību. Notikuši vairāki sarīkojumi, kā svētā Ignācija Loijolas pieminai veltītā filmas izrāde, Dr. E. Upenieka referāts, svētcelojums uz Midlandi, 2 saviesīgi vakari, Ziemassvētku eglīte ar bērnu apdāvināšanu u. t. t. Vākti ziedojumi trūcīgo tautiešu aprūpei un studējošo atbalstam, kas nosūtīti uz Eiropu. Draudze pārstāvēta latviešu kopējās sanāksmēs un pasākumos, tāpat uz ārpusi pie kanadiešiem. Turpināts iespēju robežās atbalstīt LKKCK koŗa darbību — pēdējais ievērojami cēlis draudzes dzīves aktīvitāti un interesi kuplināt savus dievkalpojumus un uzstājoties kanadiešu dievkalpojumos. Viens no pagājušā gada lielākajiem notikumiem draudzes dzīvē bija V. E. bīskapa J. Rancāna viesošanās Toronto, kas izvērtās par lieliem svētkiem un deva impulsu draudzes turpmākam darbam.

Arī materiālā plāksnē draudzes darbs pagājušajā gadā devis labus panākumus. Pilnsapulces dienā draudzes rīcībā bija 1.773,44 dolari, pie kam maksājumi turpina ienākt.

Dāmu komitejas priekšniece B. Vasarāja par komitejas darbu bija iesniegusi rakstveida ziņojumu.

Prāvests Dr. B. Kokins ziņoja par draudzes garīgo dzīvi. Dievkalpojumi, kas notiek katra mēneša otrā svētdienā, vienmēr bijuši labi apmeklēti, bet lielākos svētkos pat baznīca izrādījusies par šauru. Izdarīta draudzes locekļu pārreģistrēšana. Draudzē pašlaik skaitās pāri par 400 tautiešu. Latviešu draudzei labs vārds pie Kanadas katoļu baznīcas vadības, un pēdējā vienmēr izrāda lielāko labvēlību.

Pilnsapulce izteica pateicību aizejošām amatpersonām un draudzes prāvestam par labi veikto darbu.

Pārvēlot amatpersonas, komitejā ievēlēja: P. Zviedri, S. Vasarāju, P. Ertu, V. Miklašēvicu, A. Vuciņu, A. Rēķi un A. Juktu. Kandidātos palika: S. Litavnieks, S. Kucinskis un T. Puisāns. Komiteja konstruējās šā: priekšsēdis P. Zviedris, viņa vietnieks S. Vasarājs, sekretārs A. Vucins, kasieris A. Rēķis.

Revīzijas komisijā ievēlēja: E. Zariņu, J. Putānu un D. Smanu. Kandidāti: K. Sprudzāns, A. Vizbulis un D. Traščenko.

Vienojās, ka dāmu komiteju nākamam gadam izveidos draudzes komiteja, pieaicinot arī tās dāmas, kas sapulcē nebija klāt.

Būves fonda iemaksas arī uz priekšu atstāja līdzšinējās, t. i. 6 dol. gadā no katra strādājošā.

Nolēma pēc iepriekšējo gadu parauga svētdienu pēcpusdienās Sv. Miķeļa katedrāles zālē rīkot kultūras filmu izrādes, eventuāli tām pievienojot arī pasaules jaunākos apskatus. Ieeja izrādēs brīva. Izteica vēlējumu vēl vairāk aktīvizēt draudzes dzīvi, sevišķi tāpēc, ka draudze kā vienība ieiet LKKCK, kas savukārt veido visas Kanadas katoļticīgo latviešu sabiedrisko dzīvi.

LKKCK centrālās valdes priekšsēdis J. Grodnis un tās sekretārs T. Puisāns sniedza pārskatu par sadarbību ar pārējām latviešu organizācijām, sevišķi LNAK. Pilnsapulce atzina ciešas sadarbības nepieciešamību un apsveica soļus, kas sperti latviešu kopīgo nacionālo interešu pārstāvēšanai.

Par pārstāvi LNAK padomē pilnsapulce izraudzīja J. Niedru.

Pilnsapulce noritēja lietišķi un labā saskaņā. To vadīja J. Niedra, bet protokolēja A. Gertmanis.

JAUNAVAS MARIJAS ATTĒLS UZ KOMUNISTU PASTMARKĀM

Pirmoreiz pēc Otrā pasaules kaŗa komūnistiskās Polijas valdība laidusi apgrozībā pastmarku ar reliģisku motīvu. Sarkanos toņos ieturētajā markā redzama Jaunavas Marijas glezna, kuŗu 15. g. s. Krakovas Svētās Marijas baznīcai darinājis leģendārais vācu mākslinieks Veits Štoss.

GENERĀLKONSULS Mr. R. N. BRYSON

Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS VILIS TOMSONS

Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.,
5219 VICTORIA AVE., APT. 10

VIENTUĻĀ SALA

Dosim lidojumu „Zilajam putnam" un vieglāku gaitu Augustdorfas ģimnazijai

Reiz visi mēs dzīvojam brīvā un laimīgā zemē, netraucēti varējām veidot savu nākotni vislaimīgākos apstākļos. Liktenīgie notikumi šīs iespējas iznīcināja pašos pamatos, pakļaujot verdzībai tautas lielo vairumu un mazai daļiņai izglābjoties no varmācības tumsas. Bet šī mazā tautas daļiņa ir tikusi izsijāta un izkliedināta pa daudziem kontinentiem. Ražošanai nederīga trimdinieku daļa ir palikusi Vācijā.

Ja arī mūsu sirdīs būtu dzīvi visi labie spēki un ja mēs pateicībā gribētu izlīdzināt mums piešķirto likteņa labvēlību, mēs to nekad nevaram. Mēs nevaram atvieglot smago verga darbu mūsu tautas piederīgiem dzimtenē, sniegt zaudēto brīvību un aizdzīt drausmīgo gara apspiestību, kas valda vergu lielvalstī. Bet tas mūs neatsvabina no pienākuma palīdzēt saviem mazāk laimīgiem tautas brāļiem apstākļos, kur mēs to pilnīgi spējam.

Augustdorfas ģimnazija ir tiešām kā vientuļā sala mūsu latvietības uzglabāšanai. Skolēni ir tai vecumā, kad veidojas un nostiprinās jaunieša garīgā pasaule. Ieplūstot šinī pasaulē svešuma iespaidiem, tie tur paliek valdošie un tikpat kā neizravējami. Bet ja šinī jaunieša dvēselē iedegas latviskā gara dzirksts, tad tā liesmos spožāk nekā tiem, kuŗus Latvija auklējusi un ar visiem iespējamiem labumiem apveltījusi.

Mums jādod iespējas ikvienam mūsu jaunietim Vācijā mācīties Augustdorfas ģimnazijā un noņemt raižu nastu no vecāku, skolotāju un jauniešu pleciem.

Ziedojumu vākšana ir ne pārāk populārs veids līdzekļu iegūšanai. Varbūt būtu vēlamāks sarīkojums ar nelielu ieejas maksu. Šinī sarīkojumā varētu nolasīt vecāku, jauniešu un skolotāju vēstules par viņu darbu, apstākļiem un problēmām ģimnazijā, ja iespējams papildinot ar foto uzņēmumiem. Tas mūs vairāk tuvinātu un plašāk atvērtu mūsu sirdis un delnas.

„Zilais putns" ir autobuss, kas Vācijā esošajiem mākslиniekiem dotu iespēju apmeklēt latviešu nometnes un tā ienestu vairāk garīgas bagātības, kopības un tuvības sajūtas. Ja starp ziedotājiem lasām pat ar tuberkulozi slimus tautiešus ziedojam nedaudzas markas, tad ir pēdējais laiks, ka mēs pieliekam dažus simtus iztrūkstošo dolaru un īstenojam viņu sapni.

Vai tiešām tikai sāpes un ciešanas vien mūs lai māca piepildīt Kristus vēlējumu: „Ko jūs vienam no šiem vismazākajiem esat darījuši, to jūs man esat darījuši."

N. S.

KANADĀ

TORONTO

● Latvieu baptistu draudzes padomē draudzes pilnsapulce ievēlējusi visus līdzšinējos padomes locekļus, A. Treimani, A. Arāju, Z. Dāboliņu, E. Landeru, A. Jēkabsonu, L. Namu un J. Ābeli un papildināja padomes locekļu skaitu ar vēl vienu locekli A. Purvu. Arī revīzijas komisijā paliek līdzšinējais sastāvs: A. Sudmalis, K. Arājs, P. Geistauts.

Latviešu baptistu draudzē pašreiz 78 draudzes locekļi, kas pag. gadā caurmērā draudzes nodevās iemaksājuši $72,00. Lielākais maksājums pārsniedzis $400,00. Pavisam draudze ieņēmusi $5,329,50, izdevusi $4.101,54, 1957. gadam atlicis $1.227,96.

Prāva izdevumu daļa sastādās no palīdzības darbam izmaksātām summām un misijas atvēlētās naudas. Palīdzībai Latvijā izdots $371,10, Sibirijā $117,20, Vācijā (ieskaitot atbalstus Kanadā dzīvojošiem baptistiem, kuŗu skaits gan ir ļoti niecīgs) $500,00. Ungāru bēgļu aprūpei iemaksāts $78,00. Misijas darbam izdots $901,07.

Viens no svarīgiem draudzes aktīvitātes izpaudumiem bijis koŗa nostabilizēšanās pag. vasarā no Anglijas iebraukušā diriģenta A. Purva rūpīgā gādībā. Koris paguva sagatavot programmu koncertam Ziemassvētkos un tagad turpina paplašināt savu repertuāru.

● Latviešu mežkopju un mežu darbinieku biedrības Kanadas kopas gada pilnsapulce notiks 3. februārī, plkst. 4, Sv. Andreja baznīcā. Pēc pilnsapulces plkst. 6 kultūrfilmas par Kanadas mežiem un mežu dzīvniekiem. Filmu izrādē piedalīties aicināti visi interesenti.

● Latviešu reprezentācijas vakaru Dundalkā 19. janvārī atklāja V. Zvanītājs. Referātu par Latvijas ziedu laikiem lasīja agr. A. Vanags, bet par latviešu lauksaimniekiem Kanadā stāstīja V. Bekmanis.

Priekšnesumu daļā Diždancis dejoja 12 tautas dejas, kuŗu nozīmi angļu valodā izskaidroja V. Ādlers. Tāpat saturs paskaidrots arī latviešu dziesmām, ko dziedāja A. Bukovska Bekmanes pavadībā un A. Vītols A. Grigales klavieru pavadībā. Daudzas vietējās latvietes bija ieradušās tautas tērpos.

Viesus sagaidīja Protonas pagasta vecākais, vakara namatēvs S. Ačesons, kopā ar Gaidu Statku.

No vietējiem kanadiešu viesiem runāja Dundalkas pilsētas vecākais K. Verijs, parlamenta loceklis O. Farkvarts un Dundalkas laikraksta redaktors Mekintairs. Lielāko pārsteigumu tomēr ir kanadiešiem, ir latviešiem sagādāja valsts agronoma T. Kūpera 45 minūšu garā runā, kurā tas, pieminēdams sīkus faktus un datus, stāstīja par Latviju tās brīvības un okupācijas laikos.

Kanadiešu viesi bez izņēmuma vakara norisei sekoja ar lielu interesi, un vairākas personas lūgušas līdzīgu vakaru atkārtot plašākā mērogā un plašākās telpās, piesolot arī telpas bez maksas.

ST. KATARĪNES, ONT.

● 9. februārī vietējā DV nodaļa rīko savu gadskārtējo masku balli — karnevālu. Šogad, pretēji iepriekšējiem gadiem, sarīkojums notiek greznajās un mājīgajās Atlanta kluba telpās (Ontario ezera krastā). Sarīkojumam izstrādāts rūpīgs rituāls, kuŗu noslēgs ar labāko masku godalgošanu. Deja pie laba orķestra skaņām. Visāda veida atspirdzinājumi pie klātiem galdiņiem no pilnas bufetes. Pārsteigumi. Vadoties ar iepriekšējo gadu pieredzi, sarīkojumam paredzams kupls apmeklētāju skaits. Sarīkojuma vieta sasniedzama, braucot par Geneva St. līdz Canadian Drive In. Sākums plkst. 7,30 vakarā.

● Pagājušo svētdienu notika Mednieku un makšķernieku kluba biedru pilnsapulce. Par sapulces vadītāju ievēlēja L. Līdumu, par sekretāru — H. Freimani. Valdes ziņojumu sniedza kluba priekšnieks J. Jundzis, norādot uz padarīto un iecerēto nākošā gadā. Klubs sniedzis materiālu atbalstu $270,00 apmērā kluba biedram K. Priedniekam, kuŗš cietis nelaimes gadījumā, zaudējot vienu roku.

Pag. vasarā notikušas zušu zvejošanas sacensības Niagaras upē, veiksmīgākajiem zvejniekiem pasniegtas balvas. Notikušas māla baložu šaušanas sacensības starp Toronto un Hamiltonas Mednieku un makšķernieku klubiem, kā arī starp kluba biedriem. Notikuši vairāki izbraukumi uz tālākām vietām zvejošanai, kā arī medīšanai. Visās pieminētās nodarbībās samērā laba atsaucība. Pārskatu par kases stāvokli sniedza kasieris F. Konrāds, norādot, ka aizvadītajā darbības gadā notikuši 5 sarīkojumi. Tālāk savu ziņojumu sniedza sekretārs K. Pētersons. Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza J. Gulbis, norādot, ka valdes darbība bijusi ražīga, grāmatas vestas kārtīgi un saskaņ ar attaisnojošiem dokumentiem. Kase uzrāda $212,83 atlikumu. Pēc ziņojumiem notika debates pie valdes darbības. Pilnsapulce atzina, ka valde bijusi darbīga, par ko amata personām pilnsapulce izteica pateicību. Turpinājumā apsprieda nākošā darbības gada budžetu. Uz valdes ierosinājumu pilnsapulce nolēma paaugstināt biedru naudu $3,00 gadā. Tālāk sanāksme iztirzāja statūtu grozījumus, kurus nolēma papildināt. Stājoties pie kluba priekšnieka vēlēšanām, no jauna ievēlēja līdzšinējo priekšnieku J. Jundzi. Valdē: A. Krūmiņu, K. Konrādu, R. Sieku, K. Pētersonu. Kandidāti: E. Rosts un A. Grabovskis. Revīzijas komisijā ievēlēja: J. Gulbi, L. Līdumu un Šūmani. Par makšķernieku sekcijas vadītāju ievēlēja H. Freimani, par vietnieku A. Rozīti. Sanāksmes beigās pārrunāja nākotnes nodomus. Šobrīd klubs apvieno 67 biedrus un ir ļoti darbīgs. **L. L.**

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave, tel. LE 4-1681.

Dr. P. BĀRDIŅS, 83 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203.

Dr. SILVIJA UŽĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.

Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.

Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.

Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.

Dr. L. UPENIEKS, 1270 Weston Rd. tel.: RO 2-0962; CH 4-2081.

GALDIŅA APTIEKA, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-9543.

LASĪTĀJU vēstules

SAINĪŠU LIETA

Latvija Amerikā red.:

Pie mana atreferējuma L. A. 9. janvāra numurā „No Latvijas raksta, lai pārtrauc pciņu sūtīšanu", L. Rudenājs no Toronto savā rakstā min nepatiesību, vērstu pret māc. V. Landmani. R. raksta: „Māc. L. Čikāgā brīdinājis tautiešus nesūtīt vairs uz dzimteni mīlestības dāvanas - sainīšus, . . . lai kāda mācītāja atzinumus eglītes vakarā varētu vispārināt un pateikt, kā nu sainīši nekādā gadījumā nebūtu vairs sūtāmi." Rudenāja teiktais nesaietas ar patiesību, un ir, tā sakot, no pirksta izzīsts apgalvojums. Mācēt lasīt un saprast pareizi ir vienam otram pagrūta lieta. Ne es, ne māc. L. to Rudenājam neņemsim ļaunā. Savā atreferējumā starp citu rakstīju: „L. uzsvēra, ka viņam bijusi izdevība lasīt vairākas vēstules no Latvijas. Tanīs sūtītāji lūdz pārtraukt sainīšu sūtīšanu v i ņ i e m uz Latviju." Tātad konkrēti ir runa tikai par šo vēstuļu rakstītājiem, jo viņi lūdz savus piederīgos Čikāgā nesūtīt v i ņ i e m sainīšus. Manā rakstā arī nav minēts, ka māc. Landmanis būtu brīdinājis tautiešus, ka sainīšu sūtīšana būtu pārtraucama.

A. Burģis, Čikāgā.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

‚CIRVJU MEKA

LA London

TRIMDA SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

SMALKDARBI SAŠĶIST PRE KREMĻA MŪRIEM

...janvārī, 9. n-rs.

ĀLKONSULS
N. BRYSON
nto, tel. GE 5861
DANFORTH AVE.

KONSULS
S TOMSONS
2.7798, Montreal, P.Q.
TORIA AVE., APT. 16

NTULĀ SALA

SITAJU
vēstules

AINIŠU LIETA

„CIRVJU MEKA' – IEKŠPOLĪTIKAS MARATONS

LA Londonas korespondenta politiskās piezīmes

Notikumi Lielbritanijas iekšpolītikā pēdējās divās nedēļās traukušies gandrīz neaprakstāmā ātrumā. Sērs Antonijs atteicās no premjēra pienākumiem un pat no savas vietas parlamentā. Karaliene, par spīti uzskatam, ka lords zīmogglabātājs Batlers ir piemērotākais vīrs atbildīgajam amatam, par jauno Lielbritanijas premjēru izvēlējās Haroldu Mekmilenu, kas savā īsajā finanču ministra laikā izpelnījās Cirvja jeb Naža Meka pievārdu. Sociālisti bija cerējuši, ka sēra Antonija atteikšanās dos iespēju jaunām vēlēšanām, kuras pašreizējā tautas noskaņojumā (galvenais faktors nav Īdena Suecas politika, bet benzīna trūkums. kas no tās radies) tiem būtu iespējams pārņemt valdību. Tomēr īsajā laikā ir pierādījies, ka jaunais premjērs ne tikai nedomā par jaunām vēlēšanām, bet savu amatu iesāk ar visai drastiskiem soļiem. Harolds Mekmillens savā radio un televīzijas runā izteicās, ka tikai tad Lielbritanija varēs paturēt varu un lielvalsts vārdu, ja tā nākotnē skatīsies reālistiski. Kaut arī tuvākajā nākotnē Lielbritanija cīnīsies ar grūtībām, viņš izteicās, nav ne mazāko šaubu, ka šīs grūtības tiks pārvarētas un Lielbritanija nostabilēsies ne tikai iekšpolītikā, bet arī ārpolitikā. Viena no galvenām jaunā premjēra idejām ir visiem spēkiem veicināt sadarbošanos ar pārējām Eiropas valstīm gan saimnieciski, gan ārpolitiski. Jau dažas dienas pēc stāšanās jaunajā amatā Mekmilens visai drastiski apcirpa bruņošanās budžetu, tādā veidā pierādot, ka viņa vārdi par Lielbritanijas „taisnīgo daļu, bet ne vairāk" Eiropas aizsardzības plānā ir reālitāte.

MEKMILLENS BALSTĀS UZ VIDUSŠĶIRU

Daudz tiek rakstīts par Mekmillena politisko nostāju, apgalvo, ka viņš pārstāvot „konservātīvo partijas labo spārnu", ka viņš identificējams ar „Īdena konservātīvo Suecas politikas centru" — šādi spriedumi liekas neparasti. Mekmillens ir konservātīvais, un ja konservātīvo partijā pastāv kāda atšķirība, tad vienīgi faktā, ka Lielbritanijas konservātīvo partija nolēmusi balstīties uz vidusšķiru, kuru pēc sociālisma valdīšanas valdības iekšpolitika atstājusi novārtā.

Astoņdesmit četri jaunie ministru amati norāda, ka skotu kalnietis Mekmilens ir nolēmis jaunai valdībai neļaut ieslīgt bezcerīgā vienaldzībā. Jauno ministru izvēle norāda, ka premjērs nevēlas radīt nedz labo, nedz kreiso vai konservātīvo centra valdību, bet gan savijis visu grupu pārstāvjus tādā veidā, ka no jaunās valdības var sagaidīt labāko. Tā, piemēram, posteni ieguvis sērs Eduards Boils, kurš atteicās no Īdena valdības Suecas politikas dēļ, arī kapteinis Julians Emerijs, kurš kopā ar kapteini Voterhauzu reprezentēja ekstrēmistus jeb tā saucamo Suecas grupu, kura par katru cenu vēlējās paturēt kanāli Lielbritanijas un Francijas kontrolē un kuri balsoja pret valdību Apvienoto Nāciju uzspiestā pamiera dēļ. Tikai divdesmit seši bijušie Īdena ministri varēja paturēt savus portfeļus, pārējiem bija jāatdod jaunākiem un reālistiskākiem politiķiem. Sociālistu prese apgalvo, ka konservātīvo partija bijusi spiesta nākt klajā ar savu rezervi. Ja šī valdība ir konservātīvo partijas rezerve, tad tā ir spēcīgākā partija pasaulē

VISU NELAIMJU SAKNE — LLOIDS

Pēc Ziemas pārtraukuma atkal sanāks parlaments, un laikam visgrūtāk klāsies ārlietu ministram Selvinam Lloidam, kuru ieskata par visu nelaimju sakni. Liberāļu un sociālistu dienas laikraksti vienā mutē brēc, ka Selvinam Lloidam jāiet, bet liekas, ka tieši viņu paturot amatā, Mekmillens ir gribējis pierādīt, ka Īdena Suecas politika ir bijusi vienīgais pareizais solis, un ka gadījumā, ja atkal rastos šāds stāvoklis, Lielbritanijas valdība nešaubītos spert vēl drastiskākus soļus. Konservātīvo partijas laikraksti izsakās, ka Selvina Lloida atteikšanās vai atstādināšana pierādītu ASV ietekmi Lielbritanijas iekšpolītikā un ka šis pats faktors bijis izšķirīgs Bakinghema pilī, kad karaliene izvēlējās Mekmillenu un nevis Batleru.

LIELA VĒRĪBA PIEŠĶIRTA ATOMENERĢIJAS RŪPNIECĪBAI

Viena no interesantākajām parādībām jaunajā kabinetā ir Dankans Sandijs, jaunais aizsardzības ministrs, kurš savu pretestību sociālistiem pierādīja, izstrādājot un īstenojot denacionālizācijas likumus. Savās runās un rīcībā Dankans Sandijs ir vienkāršs un nosvērts — dažbrīd viņa rīcība paliek neievērota, līdz brīdim, kad parādās šīs rīcības augļi. Svarīgs postenis, kuru Mekmillens radīja, ir Spēka jeb enerģijas ministrija, par kuras vadītāju uzaicināts sērs Persijs Mills, tuvs Mekmillena līdzstrādnieks pēckara gados. Sēra Persija Milla pieaicināšana valdībā ir visai zīmīgs gadījums, jo viņam nebija vietas nedz Augš-, nedz Apakšnamā, un tikai pēc jaunā posteņa pārņemšanas viņam atrada krēslu Augšnamā — tādā veidā viņu legālizējot valdībā. Ar šo soli Mekmillens ir pierādījis, cik lielu vērību viņš piešķir atomenerģijas rūpniecības radīšanai un līdz ar to Lielbritanijas kļūšanai neatkarīgai no naftas. Sēra Persija ieiešana jaunajā valdībā blakus lielajiem piedzīvojumiem rūpniecībā un saimniecībā ienes vēl vienu labu īpašību: par viņu saka, ja viņš nosēstos pie viena galda ar kapitālistiem un kreisajiem arodbiedrību vadītājiem, kuri iestiguši neatrisināmā strīdā, tad sērs Persijs tos savedīšot kopā un atradīšot atrisinājumu nepilnas stundas laikā.

OKSFORDIEŠI UN KEMBRIDŽIEŠI NORIET

Un beidzot, Mekmillens par savu finanču ministru izvēlējies Pēteri Tornikraftu, kurš ieskatāms par vienu no „jaunkonservātīvisma" pārstāvjiem. Ko gan īsteni nozīmē „jaunkonservātīvisms"? tā jautās katrs, kas nepazīs Lielbritanijas konservātīvo partijas iekārtu un tās tradicijas, kā arī vadošās personas. „Jaunkonservātīvie" nenāk no slavenajām privātām skolām, kā Ītona vai Harrova, un nav studējuši Kembridžā vai Oksfordā, bet gan beiguši valsts mācības iestādes un konservātīvo partijai pieslējušies nevis ģimenes tradicijų dēļ, bet gan aiz pārliecības. Šīs jaunās asinis konservātīvo partijai ieplūst no tā saucamās „vidusšķiras", kura līdz šim gan deva lielāko daļu virsnieku, skolotāju, ārstu u. t. t., bet vismazāk augstākos ierēdņus. Lielbritanijā ir tādi kuriozi, ka skolotājs saņem trīs līdz četras reizes mazāk nekā viņa audzēkņa tēvs, asfalta lējējs, vai doku strādnieks. Tāpat, piemēram, bankas ierēdnis bieži vien saņem mazāk nekā atkritumu novācējs vai logu tīrītājs; jauni ārsti un kvalificētās māsas slimnīcās saņem mazāk nekā aptiņtāji un nesēji u. t. t. „Jaunkonservātīvisms" tad nu grib griezt par labu visu, kas šai šķirai nodarīts, un līdz ar to izbeigt dažu ģimeņu un jo sevišķi privāto skolu absolventu hierarchiju partijā.

„Selvinam Lloidam jāiet!" tā teicis Gētskels un tādu pašu domu pauž pārējie sociālisti un to laikraksti. Šis sauklis laikam arī būs viens no pirmajiem Mekmillena valdības pārbaudes akmeņiem, bet tikai viens, jo sociālisti ir nolēmuši darīt visu, lai panāktu jaunas vēlēšanas. Nedz Lielbritanijas prestižs, nedz Eiropas drošība, nedz ASV draudzība nedrīkst traucēt vienu no „ceļiem uz sociālismu", un pa šo ceļu Lielbritanijas tautu vēlas vest Gētskels — vīrs, kurš pats lāgā neapzinās kāda veida politiku viņš vēlas, jo viņš Suecas krizes sākumā sēram Antonijam apsolīja visu iespējamo atbalstu, bet vēlāk izvērtās par vienu no nepamatotākajiem un neloģiskākajiem kritizētājiem. Mekmillens ir nolēmis mēģināt glābt Lielbritaniju no saimnieciskas un politiskas krizes. Sav. Valstis izrāda vislielāko atbalstu un, šķietas, ar karalienes izvēli ir apmierinātas. Valdība ir sastādīta. Vienīgais, ko varam vēlēties, ir – kaut Mekmillenam izdotos tas, ko viņš ar savu kalnieša sīkstumu un spītību ir nolēmis īstenot. Sociālisti savu lielo stundu nokavēja: kad Īdens atteicās, Gētskels un Etlijs bija Amerikā, bet Bevins savā lauku muižā audzēja cūkas...

„PERFEKTAIS DŽENTLMENIS" AIZIET

Beidzot, ko angļu tauta domā par aizejošo premjēru? Maz dzird ļaunu vārdu, un uzskats ir, ka slimība ir īstenais iemesls, kaut arī šī slimība pasliktinājusies Suecas krizes laikā. Līdz ar Īdenu aiziet kāds periods Lielbritanijas politikā — periods, kurā valdīja Ītonas nevainojamā uzvešanās un „perfektais džentlmenis". — viņa vietā nāk Mekmillens, kuru gan arī dēvē par vienu no labāk ģērbtiem vīriešiem pasaulē, bet kurš savās runās un rakstos iepin pa tautas izteicienam, kura asais humors izraisa smieklu ne tikai aristokratiskos un diplomātiskos salonos, bet arī vienkāršā tautā. Mekmillens smaida un runā šķietami atklāti un nemākslotì, viņa diplomātija ir — būt pēc iespējas populāram, kāds viņš bez šaubām arī ir.

G. Z.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

SMALKDARBI SAŠĶIST PRET KREMĻA MŪRIEM

Politikas dēļ mēs kļuvām trimdinieki — nežēlīgas tirannijas politikas dēļ. Tādēļ arī, kaut noliegdami un nīzdami politiku, trimdinieki ir kļuvuši paši asi politiķi. Palasaities vai paklausaities vien trimdinieku atbildes uz visām politiskām, starptautiskām problēmām ir neticami ātras, īsas, asas, kas cērt kā ar cirvi. Varbūt tādēļ trimdiniekus ieskata par sliktiem diplomātiem, un apkārtējie viņus ne visai ieredz, vēl mazāk saprot. Bet tas, ka Kremlis censās trimdiniekus iznīcināt vai aizvilināt, rāda, ka trimdinieku „ārpolitika" ir pareiza un trāpa mērķī.

Turpretī tas ir citādi ar Rietumu valstsvīriem un diplomātiem. Viņi, runājot Jāņa Klīdzēja vārdiem, katru savu vārdu Kremlim „ietin vatē", jo tas, ko viņi saka, ir dārgs smalkdarbs. Bet smalkdarbi ātri sašķīst pret Kremļa mūriem. Saka, ka drumslas nes laimi; varbūt tādēļ Kremlim līdz šim laimējies ar Rietumu valstsvīriem.

*

Nesen ASV prezidents Eizenhauers nosūtīja Kremlim atbildes notu uz Bulgaņina 17. novembra notu atbruņošanās jautājumā. Atbildes notas izstrādāšana prasījusi 6 nedēļu profesionālu diplomātu darbu. Notas pirmuzmetums iepriekš nosūtīts uz Eiropu ASV sabiedroto ieskatam papildinājumiem.

Žurnālisti atbildes notu nosauc par īstu diplomātijas meistardarbu. Mūs pārsteidz notas īsums un stingrā valoda. Notas saturs pasaka, kādēļ tas tā. Tas — Ungārijas dēļ. Par godu prezidentam Eizenhaueram kāds žurnālists atbildes notu raksturo tā: „ASV nevar piedalīties vispārējā mīlestības goda mielastā, kāda bija Ženevas konference, kamēr padomju tanki vēl arvien apdraud ungāru tautu."

Tas pierāda, ka apspiestās tautas var ietekmēt Rietumu lielvalstu diplomātiju un pat visu ārpolitiku.

Paldies, prezidenta kungs, — tā beidzās Osvalda Akmentiņa lasītāja vēstule amerikāņu laikrakstā. Pateicība ir pelnīta.

KĀ VEIDOJAS BRITU KOPVALSTS

6. martā tanī iestājas jauna locekle

Pirms dažiem gadiem lielais angļu laikraksts The Manchester Guardian par kopvalsti rakstīja: „Mēs esam uzcēluši kādu organizāciju, kas ir tik delikāta, ka mēs tikko uzdrīkstamies par to runāt". Savā aizkustinošā Ziemassvētku vēstījumā karaliene Elizabete neizrādīja šāda veida bažas. Viņa izteicās par kopvalsti kā par „vienu no visvairāk cerību un izdomu pilnu starptautisko lietu kārtošanas eksperimentu, kādu jebkad pasaule ir pieredzējusi."

Ir taisnība, ka neparastā šīs organizācijas izcelšana tradicionālajā Ziemassvētku vēstījumā bija vairāk domāta vienības aizstāvēšanai, nekā mesli tai. Šo īpatnējo pilnīgi suverēno nāciju grupu — Savienoto karalisti, Kanadu, Austrāliju, Jaunzēlandi, Dienvidafriku, Indiju, Pakistanu un Ceilonu — Suecas krīze satricināja līdz pašiem pamatiem. 27. novembrī, runājot Kanadas tautas vietnieku namā, ārlietu ministrs Lesters B. Pīrsons apzīmēja to par „ļoti nopietnu pārbaudījumu". Kādu brīdi, tas teica, kopvalsts bija „tuvu sairšanai".

Tagad, kad šis kuģis izpeldējis mierīgākos ūdeņos, metot skatu atpakaļ jāšaubās, vai briesmas ir bijušas tik akūtas. Pirms 6 gadiem kādā runā Indijas ministru prezidents apzīmēja kopvalsti par „dīvainu un vecu nāciju kollekciju, kas, liekas, visvairāk uzplaukst, kad to piemeklē nelaime". Galu galā pašu Nēru sirsnīgi uzņēma Londonā, un viņš Ziemassvētkus pavadīja pie saviem draugiem, lorda un lēdijas Monbatten, kas bija Indijas vicekaralis.

Varētu apgalvot, ka saites, kas satur kopā astoņas nācijas, ir tik vaļīgas, kā tās nevar izturēt nekādu piepūli. Pat monarchija vairs šodien nav ūnijas saite vairāk nekā visai miglainā nozīmē. Ģeografiskie, saimnieciskie, kultūrālie un etniskie apstākļi ir tik dažādi, ka kopvalsts jēdzienu vēl arvienu, tāpat kā līdz šim nav bijis iespējams precīzi definēt. Tamēr tā pastāv, un karaliene Elizabete nav pārspīlējusi tās svarīgumu vai ar to saistītās cerības. Kopīga vēsture, kas sakņojās anglosakšu likumības, brīvības un demokratijas tradicijās, kopīgos ideālos un domāšanas veidā, savstarpīgā sapraŝanā un uzticībā, un, par visām lietām — kopīgās interesēs — ir tie faktori, kas vieno kopvalsti pat tad, kad tādas krīzes, kā Suecas gadījumā, draud to saārdīt. Faktiski kopvalsts visā drīzumā pieaugs, kad 1957. gada martā tanī iestāsies Zelta krasts.

GANA — JAUNA LOCEKLE

Zelta krasts vai Gana, kā to tagad sauks, ieņems savu vietu kopvalstī kā tās locekle š. g. 6. martā. Tas ir vēsturisks notikums, kā izteicās koloniju vicesekretārs, lords Džon Hops Britanijas vietnieku namā.

Gana būs pirmā britu kolonija tropiskā Afrikā, kas iegūs pilnīgu pašpārvaldi kā kopvalsts neatkarīga nācija. Iedzīvinot britu politiku, kas vēlas veicināt koloniju tautu pašpārvaldes organizēšanu, Britanija ir pierādījusi, cik vitāla ir šī vienreizējā tautu ģimene.

Apvienotās nācijas uzteica britu aizgādniecību par Togo zemi, lai šī territorija, kas nobalsos par apvienošanos, varētu pievienoties Zeltā krastam.

Par Ganu saucās kāda veca Afrikas karaļvalsts, kas pastāvēja kopš trešā gadu simteņa. Britanija pārņēma savā kontrolē britu tirdzniecības apmetnes 1821. gadā, un 1844. gadā parakstīja paktu ar Fanti virsaišiem, ar ko nodibināja britu virsvaldību.

Likumdošanas padomei pirmo reiz 1946. gadā bija afrikāņu vairākums, un tagadējo konstitūciju tur ieveda 1954. gadā. Ministru prezidents ir Dr. Kvami Ukruma. 91.843 kvadrātjūdzes lielo zemi apdzīvo ap 4.500.000 iedzīvotāju.

Arī Kanada, kas ir viena no tagadējās kopvalsts „architektēm", apsveic šo jauno ģimenes locekli.

LIELCEĻU BŪVES REKORDGADS

Kā ziņa Canadian Rood Roafs Association, visā Kanadas ceļu būvniecības vēsturē 1956. gads bijis vislielākais lielceļu būvēšanas gads, un arī 1957. gads solās būt tikpat liels.

Tomēr arī tagadējie lielceļu būves darbi nespēj sekot auto reģistrācijas skaitļu pieaugumam.

Apvienība arī norāda, ka 1957. gads var pat pārsniegt iepriekšējo gadu, paregojot, ka nākošos 12 mēnešos sasniegs „kalngalu aktīvitātes" laika sprīdi.

Ir aplēsts, ka līdz 1957. gada 31. martam federālā, provinces un municipālās valdības būs ceļu būvēm izdevušas kopsummā ap 700 milj. dolaru. Ar pašreizējiem plāniem ir nodrošināta šāda būves turpināšanās visā 1957. gadā.

Apvienība tomēr ir sāskatījusi arī iespēju, ka daži materiāli trūks, galvenokārt — tērauds, kas var veicināt būves izdevumu celšanos, kā arī vēl lielāku ceļu būves inženieru un apmācīta techniskā personāla trūkumu.

Nākošos gados ceļu būvniecība turpinās paplašināties, galvenokārt pateicoties automobiļu skaita pieaugumam, vajadzībām pēc augstāka labuma lielceļiem un „kritiskās nepieciešamības pārplānot un pārveidot visu municipalitāšu ielas un ceļus, ievērojot lielākās municipalitātes, kā, piemēram, Montreālu un Toronto.

1956. gadā, apgalvo apvienība, kanadieši nobraukuši ar saviem automobiļiem 37 miljardus jūdžu vairāk nekā jebkad agrāk. Nobraukto jūdžu skaits, salīdzinot ar 1955. gadu, pieaudzis par sešiem procentiem un līdzinās diviem braucieniem šķērsām pāri Kanadai no viena krasta līdz otram uz katru motorizētu šīs zemes satiksmes līdzekli.

Lielceļu transports izveidojies par lielu Kanadas veikalu. No katrām 11 personām, kas tagad nodarbinātas, viena savu algu iegūst no kādas rūpniecības, kam sakars ar lielceļu transportu.

„Visgrūtākā ceļu plānotāju problēma ir pilsētu satiksmes sastrēgums, un tā atrisinājums nav tik drīz sagaidāms", konstatē attiecīgās iestādes.

Tāpat, ja turpināsies līdzšinējā kanadiešu labklājība, tad nākošā gadu simteņa ceturksnī pašreiz reģistrēto automobiļu skaitlis var divkāršoties un prasīs vispārīgu pilsētu problēmu pārvērtēšanu.

Ja sastrēguma problēmu neatrisinās, tas var apstādināt tagadējo eksplozīvo Kanadas komunālo augšanu.

CGRA paregо lielāku fedtrālo valdību piedalīšanos ceļu būves programmu īstenošanā, īpaši ziemeļos, kur, kā teikts, nākošos 25 gados prasīsies „pēc kaut vai tikai rudimentārām virszemes transporta artērijām."

Drosmīgie austrieši

Austrijas parlaments nesen, apspriežot valsts aizsardzības budžetu, nejauši pieskāries arī Otrā pasaules karā austriešu karavīru iegūto kara ordeņu un citu varonības zīmju problēmām. Debatēs Austrijas Nacionālās padomes viceprezidents Dr. Alfons Gorbachs uzsvēris, ka austrieši bijušajā vācu armijā savus ordeņus ieguvuši godīgi cīnoties. Viņš aizstāvējis uzskatu, ka ordeņi nākotnē nēsājami tādā veidā, kā tie savā laikā piešķirti. Uz starpsaucieniem: „Vai tad vācu ordeņos atstājami arī kāšu krusti?", kurus no vecajiem ordeņiem nolēmusi izdzēst un aizstāt ar ozollapām pat Rietumvācijas valdība, austriešu politiķis atbildējis: „Es jau teicu, ka esmu pret jebkādu ordeņu retušēšanu. Ja nu mums līdz šim nebūtu izdevies pilsoņu sirdīs nostiprināt demokratisko pārliecību, tad to neveiks arī kāšu krusta retušēšana." Parlaments tad ar nolēmis vecos vācu kara ordeņus nēsāt tādus, kā tie savā laikā piešķirti.

Neviens viņu negaidīja

Pēc ilgākām Austrijas sūtņa pūlēm no PSRS savā dzimtenē pēc 42 gadiem beidzot atgriezies Pirmā pasaules kara laikā krievu gūstā nokļuvušais Francis Napokois. Viņš gūstā kritis 1915. gadā pie Krakovas un nonācis krievu Sibirijas gūstekņu nometnē, no kuras vairākkārt mēģinājis izbēgt, bet revolūcijas laikā mobilizēts sarkanarmijā. Drīz pēc revolūcijas beigām, gaidīdams izceļošanas dokumentus uz Austriju, viņš apprecējis krievieti un Novosibirskā atvēris maiznīcu, bet drīz kā „kapitālistiskais izsūcējs" notiesāts spaidu darbos. Pēc soda izciešanas viņam izceļošanu lieguši, atzinuši par krievu un visu laiku vazājuši pa soda nometnēm. Pārnācēju piederīgie nav cerējuši sagaidīt.

*

Londonietes Vilmas Tompsones lielākais lepnums bija viņas brīnišķīgie mati, kurus viņa nesen bija spiesta nogriezt salauztās rokas dēļ. Nevienam citam rokas ārstēšanas laikā nav bijusi patika un laiks tik garus matus sukāt un kopt.

Kapsi's Hair Styling
113 MAC PHERSON AVE.
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

Savienotās VALSTIS

ŅUJORKA

● Latviešu mākslinieku grupas Ņujorkā izstāde notiks Barbizon -Plaza Art Galleries telpās, 106 Central Park South, no 2. līdz 17. februārim (darbdienās no 1-10 vak., sestd. un svētd. no 10 rīta līdz 10 vak.) Atklāšana notiks 2. februārī, pl. 5 p.p. Būs izstādīti sekojošu mākslinieku darbi: M. Mitrevica, J. Gaiļa, J. Cielavas, P. Puzinas, J. Vecrumbas, A. Grundes, M. Krūmiņa, J. Audriņa, E. Dajevska, A. Krūkliņa, M. Dēbeles, V. Osīša un citu.

MILVOKU CHRONIKA

● Šogad Kultūras dienas Milvokos netiks atzīmētas. Rīkotāji bija rēķinājušies ar faktu, ka dzejniekam Andrejam Eglītim šinīs dienās vajadzētu ierasties ASV. Formālitāšu kārtošanai ieilgstot, dzejnieka apciemojumu sagaida tikai apm. marta mēnesī. Šis apstāklis pārvilka svītru rīkotāju labajiem nodomiem.

Pag. gadā Kultūras dienu sarīkojumā programmu veica vietējie spēki, bet sarīkojums bija vāji apmeklēts.

● Tālavas gaidu vienība, sakarā ar saviem 5 darbā aizvadītajiem gadiem, rīko darbības atceri. Šis sarīkojums notiks YMCA's telpās, 2. februārī, plkst. 6,00 vakarā. Svētbrīdim un vienības priekšnieces Maijas Rumpēteres uzrunai sekos guntiņu, gaidu un lielgaidu priekšnesumi. Ieeja pret ziedojumiem. Būs arī rotaļas un dejas.

● Tradicionālais karnevāls — Kanaks Latīņu kvartālā, ko rīko DV apvienība un Studentu kopa, notiks 16. februārī Leibor Temple zālē. Tuvāka informācija sekos.

— Nebrīnieties tik ļoti par to vīrieti, kas uz mani tik briesmīgi skatās. Tas ir mans vīrs, bet viņš ir tik tuvredzīgs, ka viesībās mani nekad nepazīst.

TRIMDINIEKU PĀRDOMĀM

AUSTRĀLIJAS LATVIEŠI PIESLIENAS KANADAS VIEDOKLIM

Latviešu globālā apvienība nevar uzsākt darbību

Kopš LNAK priekšsēža A. Svennes apmeklējuma Ņujorkā, kur tas piedalījās ALA's valdes sēdē, lai pārrunātu Brīvās pasaules latviešu apvienības jautājumu, ir pagājuši vairāki mēneši, bet minētais jautājums nav izkustējies no strupceļa. Kā zināms, Kanadas latviešu viedoklis ir tāds, ka valdes locekļi Globālā apvienībā jāizrauga no latviešiem, kas dzīvo ASV. Šis viedoklis Ņujorkā neatrada dzirdīgas ausis.

Tagad pienākušas ziņas no Austrālijas, ka Latviešu apvienība Austrālijā nostājusies uz līdzīga viedokļa. Tā atzinusi, ka Austrālijas latviešu pārstāvēšanai BPLA valdē izraugāmi pilnvarnieki no ASV dzīvojošiem tautiešiem. Austrālijas latvieši atzinuši, ka BPLA sekmīgai darbībai ir nepieciešams, lai tās valdes locekļiem resp viņu vairākumam būtu iespēja sanākt uz sēdēm un steidzamos gadījumos lemt bez starpkontinentālas sazināšanās, jo tāda sazināšanās prasītu pārāk daudz laika un ārkrtējos gadījumos, piem., kara apstākļos, varētu kļūt pat neiespējama, kas tad pilnīgi paralizētu BPLA darbību.

Ir jāatzīst, ka doma, ko izteikuši Kanadas un Austrālijas latvieši, ir ļoti skaidra un loģiska, un grūti būtu atrast kādus argumentus pretēja viedokļa aizstāvēšanai. Par spīti visam tam lieta tomēr stāv uz vietas. Kamēr igauņu globālā apvienība jau sekmīgi darbojas trīs gadus, mūmsu globālā organizācija arvien vēl nevar uzsākt darbību. ALA's valdes sēdē, kurā piedalījās arī A. Svenne, tika izteiktas domas, ka jāļauj, lai globālā organizācija sāk strādāt, tad jau vēlāk varēšot grozīt statūtus. Nelaime tikai tā, ka mūsu globālā organizācija nemaz nevar uzsākt darbību, jo valdes locekļiem nav iespējams sapulcēties uz darbības atklāšanas sēdi. Liekas tomēr, ka statūtu grozīšanai būs jānotiek vispirms un tikai tad varēs uzsākt darbību. Arī Latviešu apvienības Austrālijā apsveicamais nodoms, izraudzīt pilnvarniekus no ASV dzīvojošiem tautiešiem, pagaidām nav reālizējams bez attiecīgiem statūtu grozījumiem.

Garā spriešana par globālo organizāciju ir sagādājusi trimdas saimei nevajadzīgu vilšanos, kas tikai vairo pasīvitāti un vienaldzību.

Merkurs.

TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBA

TLB pilnsapulcē piedalījās 28 biedri. Pilnsapulci vadīja A. Klaviņš, protokolēja L. Krasta.

Sapulces ievadā A. Čerņonoks nolasīja valdes ziņojumu par biedrības darbību pag. gadā un notikušajiem sarīkojumiem. Biedrībai tagad piesaistījusies arī juristu kopa. Doma par biedrības īpašuma apmaiņu uz kādu centrālāku pilsētas rajonu bijusi pagaidām jāatliek financiālo apsvērumu dēļ.

L. Krasta ziņoja pilnsapulces dalībniekiem par dāmu komitejas rosību, un A. Martinsone par sestdienas skolas darbu. Skilā pašreiz darbojas 15 skolotāji, ieskaitot visus 3 Toronto strādājošos latviešu mācītājus. Sabiedrības atbalsts skolai bijis jūtams un teicams. DV teātris devis $400 atlikumu, pag. pavasarī izrādot Akurātera Visi mani radi raud, tāpat tautisko deju kopa Diždancis skolai atvēlējis viena sarīkojuma atlikumu $140,00 apmērā. 9. februārī TLB drāmatiskais ansamblis dos M. Zīverta „Minchhauzena precības" izrādes atlikumu skolas vajadzībām. Skolas vadība iecerējusi skolas rezerves fondu apmēram $700,00 apmēros, jo līdz šim gan laimīgā kārtā izdevumi arvien izlīdzinājušies ar ienākumiem, bet vadībai būtu mierīgāks prāts, ja skolas rīcībā būtu šāds rezerves fonds nebaltām dienām.

A. Martinsone arī pieminēja vajadzību dibināt pie skolas bērnu dārzu, pavisam mazajiem bērniem. Pašreiz pirmskolā uzņem bērnus ne jaunākus par 5 gadiem.

Par inženieru kopas darbību ziņoja E. Skuja, un revīzijas komisijas ziņojumu nolasīja V. Pakalns, piezīmējot, ka revīzijas komisija ieteic biedrību legāli reģistrēt. Šo priekšlikumu aktīvi atbalstīja arī J. Rolavs.

Kasieris E. Skuja pilnsapulcei izskaidroja kases stāvokli un mājas aizdevumu stāvokli. A. Gailītim no aizdotajiem $2.800,00 vēl jāatmaksā $600,00, bet biedriem iekšēju aizdevumu veidā jāatdod $1.600,00. Pavisam par māju obligācijām nomaksāts aizgājušajā gadā $1.279,50.

Jaunais budžets sabalansēts uz $2.860,00, un visus liekos ienākumus, ja tādi rastos, izmantos iekšēju aizdevumu segšanai.

Biedru nauda paliek līdzšinējā, $4,00 gadā.

Jaunajā valdē, kas gan vēl nav konstruējusits, ievēlēti A. Gribusts, E. Skuja, M. Pētersons, J. Briedis, J. Svekis, kandidātos K. Ruģēns un A. Kļaviņš. Revīzijas komisijā E. Slaucītājs, K. Pūliņš, O. Rūtentāls, kandidāts V. Pakalns.

Pilnsapulces beigās F. Aigars ierosināja pie skolas dibināt baleta skolu, kuru vadīt būtu ar mieru no Vīnes iebraucis baleta meistars, bet šo jautājumu nodeva apspriešanai jaunajai valdei, tāpat arī P. Ziediņa ierosinājumu iebūvēt izņemamu sienu starp augšējo zāli un blakus telpu un iekārtot skatuvi. Jaunā valde arī sakārtos statūtus reģistrācijai.

Jaunatnes pulciņa „Lāpa" pr-dis T. Kronbergs lūdza valdi atjaunot līdzšinējo kārtību par telpu atlīdzību — atļaut pulciņam sarīkot referātu un pārrunu vakarus par brīvu, bet deju vakariem atļaut telpas par $5,00. Valde šim ierosinājumam arī piekrišanu neliedza.

Montreālā

Pag. svētdien pēkšņi miris DV nodaļas biedrs Kārlis Antons. Nelaiķis piedalījies Latvijas atbrīvošanas cīņās un dzimtenes brīvības gados bijis Mežu departamenta darbinieks. Trimdā viņam piederīgo nav. Dzīvoja Jaunglazgovā, nodarbojoties ar lauksaimniecību. Daudzi tautieši viņa saimniecībā pavadīja atvaļinājumu un nedēļu Līgo svētkus. Aizgājējs bija iecienīts un tautiešu iemīļots; ar savu viesmīlību pierādīja īsta latvieša stāju svešumā un visādi atbalstīja aprūpes darbu, par ko DV organizācija viņam pateicību parādā.

Nelaiķi izvadīja pēdējā gaitā trešdien, 23. janvārī, piedaloties draugu un cienītāju pulkam. No DV pēdējās ardievas nesa nod. pr-ka v. J. Gributs.

Vieglas smiltis svešotnes kapu kalniņā.

O.

NO SENATNES LĪDZ MŪSU DIENĀM

Latvijas chronika, 52. num.

1918. — 23. decembrī sākas boļševiku iebrukums Latvijā un līdz ar sarkano armiju no Krievijas ierodas padomju Latvijas valdība Pētera Stučkas vadībā. Vācu armijas daļas bez cīņas panikā atkāpjas.

1919 — 1. janvārī Pagaidu valdība nolemj evakuēties uz Jelgavu, kur tā uzturas tikai dažas dienas; pēc tam tā pārcēlās uz Liepāju, kur 7. janvārī notiek pirmā sēde, kurā nolemj Liepājā aizstāvēties līdz pēdējai iespējai.

Liepājā valdības locekļu skaitu samazina, tiek likvidēti visi ministru biedru amati. Liepājā paliek tikai 6 pilntiesīgi ministri: K. Ulmanis, J. Zālītis, Dr. M. Valters, K. Puriņš, T. Hermanovskis un J. Goldmanis.

— 3. janvārī Rīga krīt boļševiku rokās.

—11. janvārī uz valdības lēmuma pamata K. Ulmanis, K. Puriņš un J. Goldmanis aizbrauc uz ārzemēm, lai nodibinātu tiešus sakarus ar sabiedrotajiem.

— 16. janvārī Latvijas armija aptur boļševiku virzīšanos uz priekšu un sakauj ienaidnieku pie Lielaudes.

— 1. februārī Liepājā ierodas generālis Ridigers fon der Golcs, lai organizētu dzelzs brigādi cīņai pret boļševikiem.

— 9. februārī Sabiedroto ieroči un municija Latvijas armijas vajadzībām pienāk Liepājā. Vācu intrigas pret Latvijas valdību pieņemas, notiek fon Strika puča nesekmīgais mēģinājums.

No ārzemēm Liepājā atgriežas K. Ulmanis, J. Goldmanis un K. Puriņš. K. Ulmanis Kauņā bija dabūjis ārējo aizņēmumu, ar ko valdība kļuva neatkarīga no vācu militārās pārvaldes.

— 3. martā pie Skrundas sākas Latvijas armijas uzbrukums boļševiku spēkiem virspavēlnieka pulkveža Oskara Kalpaka vadībā.

— 6. martā pie Airītēm krīt pulkvedis O. Kalpaks, studentu rotas komandieris virleitn. Nikolajs Grundmanis u. c. Pirms nāves Kalpaks savā vietā atstāj pulkvedi Jāni Balodi.

— 18. martā Latvijas armija uzvaras gājienā atgūst Jelgavu

Mūsu pārstāvis Čikāgā
K. F. ĶEZBERS,
2637 W. Potomac Avenue,
Chicago 22, Ill.,
tel. Brunswick 8-8281,
pieņem abonēšanas maksas, jaunu abonentu pieteikumus un sludinājumus.

Sporta APSKATS

LATVIEŠU SPORTA PADOMES TRIMDĀ PREZIDIJA INFORMĀCIJAS LA PIELIKUMS LATVIEŠU SPORTISTIEM SVEŠUMĀ

GĒTEBORGAS LIELAIS GADS

LABI LATVIEŠU BASKETBOLISTU PANĀKUMI ZVIEDRIJĀ

Jaunākā Zviedrijas latviešu sporta biedrība — Gēteborgas Baltic aizvadītajā olimpiskā gadā pārņēma no Zviedrijas latviešu basketbola metropoles — Stokholmas, Zviedrijas latviešu meistartitulu. Lielais panākums nenāca pavisam negaidīts. Jau cīņas iepriekšējos gados rādīja vienlīdzīgu spēku samēru, kaut gan uzvaras nosvērās rutinētāko stokholmiešu labā. Pirmais lielais Baltikas panākums bija 1956. gada pavasarī, kad pēc gadskārtējām Zviedrijas latviešu meistarsacīkstēm Stokholmas Rīgai bija jāatgriežas mājās bez uzvaras kausa un meistartitula. Tajā pašā laikā Gēteborgas starptautiskajās meistarsacīkstēs Baltika guva atkārtotu uzvaru.

Vasaras atpūtai sekoja jauni panākumi. Dienvidrietumu Zviedrijas meistarības izcīņas pirmajā spēļu kārtā pēc 7 cīņām Baltika atrodas vadošā vietā ar 12 iegūtiem punktiem un 414:234 iegūto zaudēto grozu attiecību. Gan zaudējums piedzīvots pret Gēteborgas zviedru JKS — 31:34, taču tas vairāk pierakstāms tiesnešiem nekā spēlētājiem, jo tiekoties labākām vienībām, kuras parasti arī saista labākos tiesnešus, cīņu sogu lomas uzticētas mazāk kvalificētiem tiesnešiem.

Baltikas otrā vienība Gēteborgas meistarības 2. klasē 8 vienību konkurencē pēc 5 spēlēm ir trešā vietā ar vienu zaudējumu. Tāpat vienu zaudējumu piedzīvojušas Baltik basketbolistes, kas pēc pirmās kārtas sacensībās 4 vienību konkurencē ir otrā vietā. Baltikas zēni guvuši 5 uzvaras, vienu spēli zaudējuši un ir otrā vietā pilsētas zēnu līgā.

Blakus meistarības spēlēm absolvētas arī daudzas draudzības cīņas, kas visas beigušās ar uzvarām. Kārtējā apmeklējumā Stokholmā gēteborgieši visai pārliecinoši ar 56:36 pieveica Rīgu, bet inž. A. Ozola dāvātā Latvijas Jachtkluba piemiņas kausa izcīņā Baltika pārspēja Stokholmas JKS 66:23, kausā savu vārdu iegravējot jau otru reizi. Arī Baltika II pārspēja Vesterosas JKS ar 54:23 rezultātu, bet zaudēja zviedru sporta klubam Oliv 32:54.

Gēteborgieši nevien sekmīgi aizstāvējuši savas sarkani baltās krāsas, bet arī palīdzējuši gūt panākumus Zviedrijas latviešu izlases vienībai. Vispirms sekmīgais starts II Eiropas latviešu meistarsacīkstēs Vācijā, un gadu pabeidzot — līdzdalība Zviedrijas latviešu izlasē tradicionālās triju valstu sacīkstēs, kurās latviešu pretinieki bija zviedri un igauņi. Ja pirmās triju valstu sacīkstēs latviešiem bija jāapmierinās ar otru vietu aiz Zviedrijas, tad nesen notikušajās sacensībās latvieši uzvarēja zviedrus 32:27 un igauņus 43:34, izcīnot skaistu uzvaru. Zviedri uzvarēja igauņus 50:31. Latviešu izlasi šajās cīņās veidoja Baltikas spēlētāji Kraulis, Janovskis, Bērziņš, Bubenko, Freibergs, Tepfers, Muzikants (Stokholmas JKS), Teriņš, Renoslācis un Brands (Stokholmas Rīga).

Un kas tad slēpjās aiz Baltikas panākumiem?. Vārdu virkne ir diezgan gaŗa, bet reizē pierādījums, ka paveikts liels darbs, ar kādu, šķiet, nevar lepoties neviena vecāka latv. sporta biedrība Zviedrijā. Panākumu kaldinātāji bijuši — Janovskis, Kraulis, Freibergs, Bubenko, Bērziņš, Tepfers, Knops, Standzenieks, Gūtmanis. II vienībā — Gūtmanis, Egle, Knops, Tepfers, Standzenieks, Viļumsons, Dulbe, Pundiņš, Kripe. Sieviešu vienībā — Tenese, Kaukule, Ikše, Freiberga, L. un R. Kareles, Vintere. Zēnu vienībā — Dulbe, Kārkliņš, Pente, Putniņs un Dzediņš.

Baltikas priekšnieks ir Kraulis — pirmais latviešu spēlētājs Zviedrijas valsts vienībā, bet biedrības „dvēsele" ir Edmunds Janovskis.

Patīkami atzīmēt panākumus, nepatīkami zaudējumus. Pēdējie nav bijuši maz — vasarā Baltika zaudēja savu pirmo priekšnieku J. Rudzīti, kas devās uz ASV un tagad dzīvo Ņujorkā. Bez tam uz ASV izceļoja visas Zviedrijas jaunā cerība Gunārs Osis, kas kopā ar brāli tagad gūst panākumus Portlandē, Oregonā Tāpat ASV sev jaunas mājvietas atrada brāļi Krīvaiņi. Kā redzam, Baltika tomēr sekmīgi aizpildījusi lielos robus. Taču sagaidāmi jauni zaudējumi: dienesta gaitas zviedru armijā drīz pabeigs Kraulis, kam jau pabeigtās studijas un darba apstākļi spiedīs mainīt dzīves vietu. Bez tam līdz ar pavasaŗa vējiem, sagaidāmi vēl citi zaudējumi...

Taču cerams, ka Baltika pratīs sekmīgi atrisināt aizstājēju problēmas un vēl gūs daudz jaunu, skaistu uzvaru.

K —s.

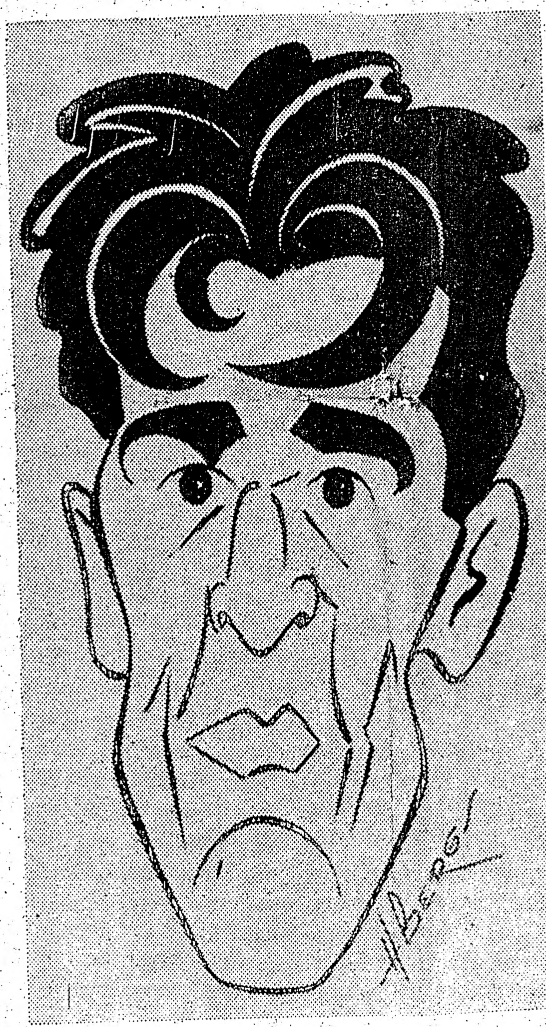

Vācijas izlases ledushokejists — mūsu tautietis Rūdolfs Veide šaržista H. Berga skatījumā.

PAREIZAIS VĒRTĒJUMS

Ja vērtētu punktus proporcionāli iedzīvotāju skaitam, Igaunija Melburnā būtu 5., bet Latvija 7. vietā.

Kaut gan olimpisko spēļu ideja ir uzsvērt sportista vai vienības individuālo sniegumu un nevis sacensības starp nācijām, pārrunas un raksti par atsevišķo valstu panākumiem aizvadītajās spēlēs, liekas, nerimsies līdz pat 1960. gadam, kad Romā atkal pulcēsies olimpieši.

Punktu vērtēšanas sistēma, ar kādu līdz šim nosacīja vietu kārtību „neoficiālajā" valstu vērtējumā (10—5—4—3—2—1) pēc ASV titula zaudējuma Pad. Savienībai pēdējā laikā Sav. Valstīs izsaukusi plašas debates un kritiku. Daudzi amerikāņu sporta rakstītāji kritizē punktu sistēmu, kas dod tikpat lielu nozīmi tā saucamām „sekundārām" disciplīnām, kā vingrošanai, burošanai u. t. t. Amerikāņu vērtējumā ceturtā vai piektā vieta desmitcīņā ir nesalīdzināmi vērtīgāks sasniegums nekā zelta medaļa kādā no atsevišķajām vingrošanas disciplīnām.

Harvarda universitātes tautkopības profesors Džins Maiers, kas pats kādreiz bijis ievērojams vidusdistanču skrējējs, Ņujorkas Herald Times slejās atzīst, ka daudz taisnīgāk uzvarētāju būtu noteikt, vērtējot atlētu iegūtos punktus proporcionāli attiecīgās valsts iedzīvotāju skaitam. Viņš norāda, ka pie pašreizējās punktu vērtēšanas sistēmas salīdzināt ASV ar, piemēram, Dāniju, būtu tas pats, kas spalvas svara boksētājam smagā svara pretinieks. Lielais Ņujorkas dienas laikraksts Maiera rakstam pievienojis tabulu, kas parāda valstu panākumus, tos izskaitļojot uz 1 milj. iedzīvotājiem pēc Apvienotām Nācijām pagājušā gada aprīlī iesniegtiem tautu skaitīšanas rezultātiem.

No šīs tabulas redzam, ka lielajām rietumu valstīm — ASV, Anglijai, Vācijai, tāpat arī Pad. Savienībai savstarpēji ir ļoti vienlīdzīgi panākumi. Interesants ir fakts, ka daudzas mazās valstis ir tālu priekšā šīm lielajām nācijām, ar Austrāliju kā izteiktāki sportiskāko zemi priekšgalā; ar turpat deviņas reizes lielāku punktu kopsummu nekā ASV un Pad. Savienībai. Austrālijai seko Somija, Zviedrija, Ungārija — valstis, kas tiešām līdz šim sporta pasaulei devušas izcilus atlētus.

Ja vien Baltijas valstis būtu reprezentējušas Melburnas olimpiskās spēles, Igaunija ar 18 punktiem būtu 5. vietā. Tādā gadījumā Latvija ar Dāniju dalītu 7./8. vietu, Lietuva ar 11,5 punktiem ierindotos 13. vietā.

Raksta autors atzīmē arī nosacījumus, kas būtu nepieciešami, lai kāda valsts varētu gūt lielus panākumus vispārējās sporta kustības veicināšanā. Profesors domā, ka vispirms nepieciešams augsts dzīves standarts, jo nabadzīgās valstis, kā Indija, Pakistana, Spānija olimpiskajās spēlēs guva ļoti nenozīmīgus panākumus. Taču saimnieciskā labklājība un bagātība tomēr nav izšķirošs faktors, jo Šveice, Beļģija, Argentīna arī nevarēja lepoties ar panākumiem. Noteicošais nav arī klimats, bet amatierisma sporta veicināšana jauniešiem un pieaugušiem, tos iesaistot sporta klubos un biedrībās.

Interesants ir profesora atzinums, ka šāda kustība tiktu veicināta Sav. Valstīs, tad tie ASV pilsoņi, kas pēdējā laikā atkārtoti censās vērst sabiedrības uzmanību uz jaunatnes fiziskās attīstības draudošo situāciju, būtu tikuši soli tālāk šī stāvokļa novēršanai.

		Iegūtie punkti	Punkti uz 1 milj. iedz.
1.	Austrālija	278,5	30,9
2.	Somija	98,5	24,6
3.	Zviedrija	164	23,4
4.	Ungārija	220,5	22,0
	IGAUNIJA	18	18,0
5.	Jaunzēlande	26	18,0
6.	Īrija	28,5	9,5
7.	Dānija	29	7,25
	LATVIJA	14,5	7,25
8.	Norvēģija	21	7,0
9.	Rumānija	108	6,35
10.	Čechoslovakija	71,5	5,5
11.	Bulgārija	34,5	4,9
	LIETUVA	11,5	3,8
12.	Italija	185	3,78
13.	ASV	593	3,59
14.	Anglija	180,5	3,54
15.	Vācija	223	3,48
16.	Pad. Savienība	722	3,34
17.	Francija	120,5	2,80

VIX

Drīz sāksies ASV vidējo valstu meistarības spēles volejbolā un basketbolā, kurās piedalās 31 vienība. Svarīgākām spēlēm nopietni gatavojas Kalamazū Imantas basketbolisti. Pirmā rindā no kr.: Rāva, G. Austriņš, O. Bērziņš, Sverns. 2. r.: Lonka, Krūmiņš, Ragainis, Bite, A. Austriņš un G. Bērziņš.

VINGROŠANA — SPORTU SPORTS

PIEZĪMES PAR VINGROTĀJIEM OLIMPISKĀS SPĒLĒS

Melburnas olimpiskajās spēlēs redzēju sacensības pavisam 9 dažādos sporta veidos. Taču visjaukāko un neaizmirstamāko iespaidu atstāja vingrošana. Esmu pats vingrojis, kā arī šo sporta nozari mācījis citiem, taču tas, kas bija redzams Melburnā, mani pilnīgi pārsteidza. Skaidri zinu, ka vārdi ir bāla ēna, lai lasītājā kaut cik varētu radīt priekšstatu par izciliem vingrotāju sasniegumiem, kas bija visskaistākā daļa olimpiskajās spēlēs.

Vieglatlētu cīņas un rekordi bija lieliski, tāpat nevarēju nedzīvot līdz jaunajiem austrāliešu peldētājiem. Taču tur kaut kā trūka. Un šis „kaut kas" bija vērojams vingrošanā.

Sieviešu vingrojumi bija baleta un augstākās cirkus mākslas apvienojums. Ja vīriešu spēka un veiklības izteiksmi kustībās varētu uzskatīt par puslīdz dabisku lietu, tad „vājā dzimuma" sniegumi bija gluži neiedomājami. Sievietes gan nevingroja stienī un riņķos, taču brīvās izvēles vingrojumi parterī, dažāda augstuma līdztekās un uz līdzsvara baļķa bija žilbinoši akrobatiski.

Ja arī nekad nevarētu aizmirst, kā Egīla Danielsena sarkanais šķēps pārlidoja pasaules rekorda atzīmi un vēl citus lielus momentus, tad tomēr vingrošanas sacensību trešā un ceturtā diena (brīvās izvēles vingrojumi) visu it kā atstāja otrā vietā. Neticu, ka vēl kādu citu sporta veidu būtu varējis skatīties ar tādu aizrautību no plkst. 8 rītā līdz 11 vakarā.

Tagad dažus vārdus par to, kas tur notika: Divas pirmās dienas notika obligātie vingrojumi. Zālē bija novietoti attiecīgie rīki un paklāji, kuŗu tuvumā bija novietoti tiesneši ar sekretāriem. Mūzikas pavadībā uzsoļoja attiecīgo 2 vai 3 valstu vienības — 6 vingrotāji ar vadītāju. Sekoja 4—5 minūšu „iesildīšanās", pēc kam sākās sacensības, kas notika individuāli un vienībām atsevišķos rīkos un kopvērtējumā. Pēc vingrojuma beigām dažu sekunžu laikā tiesnešiem bija jādod savs vērtējums (no 1—10), pēc sacīkšu vadītāja signāla paceļot attiecīgo skaitli. Punktus vērtēja ar precizitāti līdz 0,1. Ja divu vidēja vērtējumu starpība bija lielāka par 0,5 p., vadītājs saaicināja kopā visus 4 tiesnešus, dodot norādījumus. Tas gadījās reti. Augstāko vērtējumu — 10 neieguva neviens vingrotājs, taču bieži visa vienība pārsniedza 9 p. atzīmi.

Vīriešu sacensībās gan uzvarēja krievs Čukārins, taču lieliski bija japāņi. Ja japāņi būtu augumos gaŗāki, tas vingrojumiem piešķirtu lielāku skaistumu, kas šoreiz bija izšķirošais faktors, kaut gan viņu triki bija visefektīgākie.

Sieviešu sacensībās par sevi lika jūsmot visas 64 dalībnieces, kaut gan „divkauja" risinājās starp Helsinku olimpisko spēļu uzvarētāju ungārieti Keleti un krievu blondīni Latiņenu.

Kļūt par olimpisko vingrotāju ir ilgu gadu darbs. Tas sākams ne jaunībā vai spēka gados, bet jau bērnībā, regulāri strādājot instruktora vadībā. Nepietiek tikai ar dotumiem, bet šajā klasiskā fiziskās kultūras nozarē ir jāieliek liels gribas spēks un neatlaidība, kas ar gadiem noved pie pasaules labākā vingrotāja goda.

A. Reimanis

SĀKUŠĀS KANADAS LATVIEŠU BASKETBOLA MEISTARĪBAS 2. KĀRTAS SPĒLES

TLSK — YMCA 57:41

(E) Sākusies Kanadas latviešu basketbola meistarības otrā spēļu kārta Ontario apgabalā, kurā Toronto LSK revanšējās YMCA's gados jaunākiem spēlētājiem par pirmā kārtā piedzīvoto zaudējumu, uzvarot ar 57:41 (27:16) rezultātu.

Uzvarētāju virknējumā spēlēja un punktus guva — Ozoliņš 19, Ploriņš 13, Pērkons 10, Masītis 7, Kazāks 6, Simsons 2 un Šilders 0. YMCA — Cīrulis 18, Petmanis 8, Groskaufmanis 5, Bambers 5, A. Uiska 4, Rasiņš 1, Rāva 0.

YMCA — SPARTA 73:53

(E) Kanadas latviešu basketbola meistarības izcīņas spēlē Hamiltonā, Toronto latv. YMCAS vienība ar 73:53 (31:24) rezultātu pieveica Spartu, kas no sava agrākā sastāva zaudējusi vairākus spēlētājus — jaunās paaudzes basketbolistus. YMCA's sniegums, kaut gan vēl svārstīgs, šķiet, uzlabojas ar katru spēli, tomēr gados jaunajiem zēniem pietrūkst īstas vadītāja – treneŗa rokas.

YMCA — Petmanis 25, Cīrulis 12, Rasiņš 10, Bambers 10, Uiska 6, Groskaufmanis 6, Timma 2, Freibergs 1, Rundāns 1, Mazurs 0.

Sparta — Lakševics 12, Žulps 11, Jundzis 10, Moruss 9, Tērauds 6, Pulciņš 5.

TREŠAJĀ VIETĀ

(J) Toronto Intermediate basketbola līgā Toronto LSK vienība pēc pāris zaudējumiem pārliecinoši ar 70:37 pieveica kanadiešu Bell Telephones. Vienībai vēl atlikušas divas spēles, taču piedalīšanās finālcīņās jau nodrošināta.

Svētdienu līgā Toronto DV turpināja zaudējumu sēriju, ar 70:97 liecoties Tridentiem.

MINEAPOLES STARTS NESTARTĒS SELONIJAS KAUSA IZCĪŅĀ

(E) Korporācijas Selonija dāvātās balvas izcīņā, kas paredzēta ASV un Kanadas latviešu meistarvienībām, savu līdzdalību atteikusi ASV latviešu meistarvienība — Mineapoles Starts, jo gandrīz visi vienības dalībnieki ir vidusskolu audzēkņi, kuŗu piedalīšanos spēlē, kas pēc balvas izcīņas noteikumiem šajā gadā paredzēta Toronto, aizkavē ne vien mācības, bet arī materiālie apstākļi. Paredzams, ka ASV balvas izcīņā pārstāvēs Filadelfijas Namejs.

NAMEJS 1. VIETĀ

(V) Filadelfijas LSK basketbola piecnieks Namejs pirmās kārtas pēdējo spēli pabeidza ar uzvaru pret Wynnfield vienību, kas līdz šim atradās meistarības vadībā. Namejs ar 5 uzvarām un 1 zaudējumu pabeidza spēļu kārtu kā labākā vienība.

Ievadot otrās kārtas spēles, tikai ar veiksmīgi izpildītiem diviem Znotena soda metieniem, Namejs ar 52:51 uzvarēja amerikāņu Hawks. Vieglāk Namejam veicās nākošā spēle, kurā filadelfieši paaugstināja uzvaru skaitu uz 7.

SACHISTI POŠAS KONGRESAM

Laikā no 4. līdz 7. jūlijam Čikāgā risināsies 1. Ziemeļamerikas latviešu šacha kongress, kurā pārrunās arī latviešu šacha organizācijas dibināšanu ASV. Turnīrā paredzētas spēles pēc 7 kārtu Šveices sistēmas un godalgās tiks sadalīti 525 dolari.

Tuvāka informācija par turnīru sniedz E. Gūtmanis, 2046 N. Orchard St., Chicago, Ill.

INDIĀNĀPOLES KAUSA IZCĪŅA

(O) Indiānas Latviešu b-bas sporta kopa rīko 2. februārī, plkst. 14,00, Municipal Garden telpās, 1831 Lafayette Rd., Indiānāpoles ceļojošā kausa izcīņu sieviešu volejbolā vienībām vidējās valstīs. Vienības jāpieteic volejbola sekcijas vadītājam Kārlim Meieram, 3256 N. College St., Indianapolis. Kausu dāvina Indiānāpoles latviešu organizācijas.

ILS KOPU VADĪS VIGO BURĢIS

(O) Indiānas Latviešu b-bas sporta kopas gada pilnsapulcē nākošajam darbības gadam par kopas vadītāju izraudzīja Vigo Burģi. Valdē darbosies K. Meiers, D. Melnbārde, J. Dzelzītis un M. Lakstiņš. Revīzijas komisijā O. Galītis, V. Lerchs un I. Veldre. Volejbola sekciju vadīs K. Meiers un O. Galītis, basketbola — O Rēķis un vieglatlētikas — I. Veldre.

II

MAZ SKRĒJĒJU GARĀKĀS DISTANCĒS

Jo garāka distance, jo mazāks dalībnieku skaits — ir jau sena parādība mūsu vieglatlētikas laukumos. Tā garākajos skrējienos vienīgo 10 skrējēju caurmēra vērtējumu varam sniegt visai populārajā 1.500 m distancē. Atis Pētersons (Sietla) 1.000, 1.500 un 3.000 m distancēs aizrāvies pārējiem priekšā par „šurna tiesu", garākajā 3.000 skrējienā pārspējot ilggadīgo labākā sasnieguma autoru Kazimiru Upenieku, kas vēl pārliecinoši triumfē 5.000 un 10.000 distancēs, ar konkurences trūkumu cīnoties ne vien sacensībās, bet arī vispārējā vērtējumā. Liekas, konkurences trūkums ir šī uzņēmīgā skrējēja lielākā nelaime, kāpēc neredzam labākus rezultātus. Elmārs Salnājs Anglijā piedalījies angļu sacensībās, skrienot tikai jūdžu distancēs. Viņa sasniegumi ir labi. Tikai žēl, ka rezultāti neļaujas piemēroties metriskajām distancēm, kas Salnāju izbīdītu augstākās vietās mūsu vērtējumā.

Stafetēs labākais sasniegums ir Sietlas trijnieka — brāļu Pētersonu un Upenieka veikums 3x1.000 m maiņas skrējienā. Rezultāts — 3:00,5 min. ir tikai sekundi vājāks par oficiālo Latvijas rekordu. Tāpēc ar interesi jāgaida sietliešu rekordmēģinājums šajā vasarā. Nav šaubu, ka viņi to spēj. Arī Mineapoles veikums 4x100 m ir jauns labākais sasniegums svešumā.

Īsajās barjēru distancēs neredzam šo skrējienu speciālista Modra Pētersona vārdu, kas 400 m šķēršļotā celiņā sasniedza respektējamu 54,8 sek. rezultātu.

Tāpat viens dalībnieks tikai pieccīņā: startējot pirmo reizi, Juris Laipenieks Čīlē sasniedza 2260 punktus. Apmierinoši viņa rezultāti sprintā, tāllēkšanā un mešanās. Uzlabojot rezultātu 1.500 m skrējienā viņš ātri tuvotos mūsu visu laiku labākā pieccīnnieku galvgalam. Juris ir savu sporta gaitu sākumā ar nopietnu apņemšanos piedalīties 1960. gada olimpiskajās spēlēs Romā, tāpēc no viņa jāgaida vislabākie rezultāti.

Šķiet, jauna 1500 metrinieku saime aug Sidnejā, Austrālijā — Graudiņš, Rumbēns, Smilga, Veiss jau paguvuši tikt pāri 5 minūšu laika robežai. Būtu interesanti redzēt viņu spējas īsākajās 800 un 1.000 m distancēs.

10 LABĀKIE 1956. GADĀ

1.000 M SKRĒJIENS

1.	A. Pētersons (ASV)	2:36,8
2.	M. Pētersons (ASV)	2:42,6
3.	K. Virkavs (Kan.)	2:51,2
4.	E. Gremze (Kan.)	2:57,4
5.	E. Muzikants (Zviedr.)	3:06,6

1500 M SKRĒJIENS

1.	A. Pētersons (ASV)	4 :05,2
2.	K. Upenieks (ASV)	4:22,8
3.	J. Graudiņš (Austr.)	4:29,6
4.	K. Virkavs (Kan.)	4:30,4
5.	V. Teteris (Kan.)	4:31,2
6.	E. Salnājs (Angl.) 1 j.	4:36,6
7.	M. Smilga (Austr.)	4:44,6
8.	J. Rumbēns (Austr.)	4:47,6
9.	V. Freivalds (Zviedr.)	4:53,4
10.	J. Veiss (Austr.)	4:54,0

3.000 M SKRĒJIENS

1.	A. Pētersons (ASV)	9:11,4
2.	K. Upenieks (ASV)	9:20,6
3.	E. Gremze (Angl.)	9:49,0
4.	E. Gremze (Kan.)	10:22,6
5.	J. Graudiņš (Austr.)	10:32,4
	M. Smilga (Austr.)	10:32,4
7.	K. Virkavs (Kan.)	11:03,4
8.	I. Rītiņš (ASV)	12:08,2

Piezīme: E. Salnāja rezultāts sasniegts 2 jūdžu distancē.

5.000 M SKRĒJIENS

1.	K. Upenieks (ASV)	15:47,6
2.	E. Gremze (Kan.)	17:50,6

3 JŪDŽU SKRĒJIENS

11.	E. Salnājs (Angl.)	14:59,6

10.000 M SKRĒJIENS

1.	K. Upenieks (ASV)	33:07,2

4 x 100 M STAFETE

1.	Mineapole (ASV)	46,2
2.	Toronto LSK (Kan.)	47,6
3.	Stokholmas JKS (Zviedr.)	49,9
4.	Sidnejas Auseklis (Austr.)	50,0
5.	Hallstahamaras Liesma (Zviedr.)	50,8
6.	Sidnejas Olimpija (Austr.)	52,3
7.	Čepingas DV (Zviedr.)	54,6

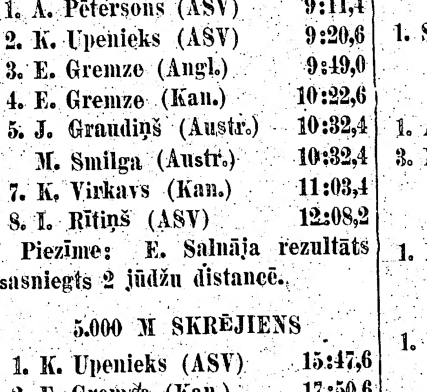

Kanadas latviešu vidusdistančnieki E. Gremze un K. Virkavs ar filadelfieti J. Straupenieku.

3 x 100 M STAFETE

1.	Sietla (ASV)	3:00,5

110 M BARJĒRAS

1.	A. Kačerovskis (ASV)	17,3
3.	M. Vīgants (ASV)	19,7

200 M BARJĒRAS

1.	M. Kovaļūns (Austr.)	31,0

400 M BARJĒRAS

1.	M. Pētersons (ASV)	54,8

PIECCĪŅA

1.	J. Laipenieks (Čīle)	2260 p.

(6,03—49,67—24,0—37,30—5:35,8)

(Turpinājums sekos)

ATKAL JAUNI ZIEDOJUMI

Atsaucība, kādu mūsu sporta dzīves centrālās vadības plašākai līdzekļu iegūšanas akcijai izrādījusi sabiedrība, ir tiešām liela, un ziedojumi joprojām turpina ieplūst. Fakts pierāda, ka par mūsu jaunatnes sporta un fiziskās kultūras tieksmēm labvēlīgi noskaņota visa mūsu sabiedrība. Ik pavadvēstulē lasāmi atsaucīgi vārdi par pūlēm un centieniem fiziskās audzināšanas labā.

Katrā ziņā šo sabiedrības atsaucību mūsu sporta saime centīsies atsvērt ar rosību, enerģiju un jauniem panākumiem.

Kopš pēdējā pārskata LSPT Prezidijs ar pateicību saņēmis sekojošus ziedojumus:

K. Biķernieks $2,00, E. Zīriņš 1, Z. Beķeris 1, O. Štāks 1, E. Sprūde 1, P. Delvigs 1, A. Kalniņš 1, A. Lejiņš 1, J. Kalniņš 2, H. Franks 1, R. Kalunds 1, A. Radziņš 1, J. Vilciņš 1, E. Caune 1, J. Fogelis 1, R. Rupeiks 1, E. V. Gūtmanis 1, F. Kalve 1, D. Bokaldere 1, A. Štrāls 1, H. Teriņš 2, Nezināms 2, J. Ērglis 1, A. Graudiņš 1, St. Graudiņa 1, A. Vorps 3, J. Dikmanis 2 dol.

Kopā ar iepriekšējiem ziedojumiem 1.239 dolaru.

-ības spēles volejbolā un -varīgākām spēlēm nopiet- -tbolisti. Pirmā rindā no -ns. 2. r.: Lonka, Krūmiņš, un G. Bērziņš.

-RTU SPORTS
-IEM OLIMPISKĀS

-vietoti attiecīgie rīki un pa- kuru tuvumā bija novietoti -i ar sekretāriem. Mūzikas -bā uzsoloja attiecīgo 2 vai -tu vienības — 6 vingrotāji -dītāju. Sekoja 4—5 minūšu -šanās", pēc kam sākās sa- -as, kas notika individuāli un -ām atsevišķos rīkos un kop- -mā. Pēc vingrojuma beigām -ekunžu laikā tiesnešiem bija savs vērtējums (no 1—10), -cīkšu vadītāja signāla pace- -tiecīgo skaitli. Punktus vēr- -r precīzitāti līdz 0,1. Ja divu vērtējumu starpība bija lie- -ar 0,5 p., vadītājs saaicināja visus 4 tiesnešus, dodot no- -mus. Tas gadījās reti. Aug- vērtējumu — 10 neieguva ne- vingrotājs, taču bieži visa -a pārsniedza 9 p. atzīmi. -iešu sacensībās gan uzvarēja -s Čukārins, taču lieliski bija -i. Ja japāņi būtu augumos -i, tas vingrojumiem piešķirtu -u skaistumu, kas šoreiz bija -ošais faktors, kaut gan viņu bija visefektīgākie. -viešu sacensībās par sevi li- -ismot visas 64 dalībnieces, gan „divkauja" risinājās Helsinku olimpisko spēļu uz- -āju ungārieti Keletī un krie- -ondīni Latiņenu. -ūt par olimpisko vingrotāju ir gadu darbs. Tas sākams ne -ībā vai spēka gados, bet jau -ībā, regulāri strādājot instruk- vadībā. Nepietiek tikai ar do- -em, bet šajā klasiskā fiziskās -ūras nozarē ir jāieliek liels -as spēks un neatlaidība, kas -adiem noved pie pasaules la- -ā vingrotāja goda.

A. Reimanis

-IEŠU BASKETBOLA -RTAS SPĒLES

MINEAPOLES STARTS NESTARTĒS SELONIJAS KAUSA IZCĪŅĀ

-) Korporācijas Selonija dāvā- balvas izcīņā, kas paredzēta un Kanadas latviešu meistar- -ībām, savu līdzdalību atteikusi latviešu meistarvienība — -eapoles Starts, jo gandrīz visi -nības dalībnieki ir vidusskolu -dzēkņi, kuru piedalīšanos spēlē, pēc balvas izcīņas noteikumiem -ā gadā paredzēta Toronto, aiz- -ē ne vien mācības, bet arī ma- -iālie apstākļi. Paredzams, ka V balvas izcīņā pārstāvēs Fila- -ijas Namejs.

NAMEJS 1. VIETĀ

(V) Filadelfijas LSK basketbola -enieks Namejs pirmās kārtas -dējo spēli pabeidza ar uzvaru -et Wynnfield vienību, kas līdz -ir atradās meistarības vadībā. -amejs ar 5 uzvarām un 1 zaudē- -mu pabeidza spēļu kārtu kā la- -kā vienība.

Ievadot otrās kārtas spēles, ti- -i ar veiksmīgi izpildītiem diviem -otena soda metieniem, Namejs 52:51 uzvarēja amerikāņu -awks. Vieglāk Namejam veicās -ākošā spēle, kurā filadelfieši pa- -gstināja uzvaru skaitu uz 7.

-ACHISTI POSAS KONGRESAM

Laikā no 4. līdz 7. jūlijam Či- -āgā risināsies 1. Ziemeļamerikas -atviešu šacha kongress, kurā pār- -nās arī latviešu šacha organizā- -jas dibināšanu ASV. Turnīrā pa- -edzētas spēles pēc 7 kārtu Švei- -es sistēmas un godalgās tiks sa- -alīti 525 dolari.

Tuvāka informācija par turnīru -niedz E. Gūtmanis, 2046 N. Or- -hard St., Chicago, Ill.

Aicinājums dāmām

Latviešu mednieku un makšķernieku kluba vadība lapni lūdz visas kluba dāmas ierasties 10. februārī, plkst 18.00 uz kopēju sanāksmi DV namā, 123 Huron St.

Kopējais biedru vakars

LMM kluba kārtējais biedru vakars notiek 7. februārī, plkst. 20.00 DV namā, 123 Huron St. Ontario mežu departamenta pārstāvji demonstrēs filmas par Kanadas faunu un floru.

UZ REDZĒŠANOS PIE KAUČIČINGA EZERA!

Pirmās atklātās zemledus makšķerēšanas sacensības šogad notiek 3. februārī uz Kaučičinga ezera pie Orlījas pilsētas (82 jūdzes no Toronto). Dalībniekiem sapulcēšanās nolikta 3. februārī, plkst. 5 no rīta pie „Shell" benzīna stacijas uz 400 lielceļa. Tā ir vienīgā „Shell" stacija uz 400. ceļa, apm. 19 jūdzes no Toronto, pie Maple ceļa nobrauktuves. Sacensību dalībniekiem ieteicams jau iepriekš reģistrēties pie makšķernieku sekcijas vadītāja H. Stefanija, tel. RO 7-5919, vai Ž. Bērziņa, tel. RO 7-8596 .Dalības maksa biedriem noteikta $1,-, bet nebiedriem $1,50. Tie makšķernieki, kam nav savu satiksmes līdzekļu, lūgti pieteikties jau laikus. Tāpat lūgums pieteikties tiem, kas piedalīsies izbraukumā un kuru mašīnās ir brīvas vietas.

Sīkākus sacensību kārtību noteikumus paziņos sacensību dienā. Šogad rezultātus vērtēs pēc sacensību laikā noķerto zivju kopsvara. Ēsmu izvēle atstāta pašu makšķernieku brīvā rīcībā, un pašiem makšķerniekiem jārūpējas par ēsmas sagādi. Lomā neskaitīs mazvērtīgās zivis kā karpas, kaķzivis un līdzīgas. Kaučičinga ezera siļķes, baltzivis, ezera forelēs un, protam, asari, būs zivis, kas veidos sacensību dalībnieku lomus. Paredzams, ka svarā ieskaitīs tikai tos asarus, kuru garums nebūs zem 8 collām.

Var izpaust arī mazu noslēpumu: kluba vadība nodomājusi pacienāt sacensību dalībniekus ezera vidū ar siltām desiņām. Ja nelīs lietus vai neplosīsies sniega vētra, tad makšķernieku atspirdzinājumam pie tiesnešu novietnes kūpēs brīvdabas krāsniņa un smaržos karstas, kūpošas mednieku desiņas. Kas par to, ka piekožamais kringelis būs aukstumā ragā sasalis! Termosa pudeles ar karstiem dzērieniem ieteicams ikvienam ņemt pašam līdz.

Spriežot pēc iepriekš parādītās intereses, paredzams, ka šogad atklātās zemledus makšķerēšanas sacensības pulcēs rekorda dalībnieku skaitu. Arī laika apstākļi solās būt labi. Ja sacensību dienā meteoroloģiskais birojs paredzētu temperatūru ap 0 vai zem 0 gradiem, tad sacensības atliks uz nākošo svētdienu. Šādu iespēju tomēr noliedz pat vispesimistiskākie žibulētāji.

Uz redzēšanos svētdien agrā rīta stundā uz Kaučičinga ezera! Kaut jūs pat vienu pliku asaku neredzētu!

BŪS SAVAS ZVEJAS BŪDIŅAS

Ja latviešu makšķernieki ziemā žibulējot smagi sagērbušies mēro jūdzes pa ledaini vējainiem ezeriem un stundām ilgi kailām rokām „šiverējas" ap vēl aukstākiem āliņģiem, tad to nekādā ziņā nevar teikt par kanadiešiem.

Tāpat kā daudzas citas lietas, arī zemledus makšķerēšana te pārvērsta par „biznesi". Ja jūs vēlaties žibulēt komfortā, tad, atkarā no tā, cik jums nav žēl izdot, tuvākās ezera pilsētiņas zivju būdiņu operātors jums šo komfortu sagādās. Mazas būdiņas, kur paslēpties no vēja un aukstuma, noma ir $4 līdz$5 dienā. Cenai kāpjot, aug piedāvātais komforts. Par $25 dienā jūs varat noīrēt prāvu būdu, kurā var makšķerēt kreklos izmeties vislielākā aukstumā. Par šo naudu jūsu labsajūtai būdā kalpo eļļas apkure, atpūtai gulta ar guļammaisu, ērts krēsls, galdiņš, krāsniņa ar katliem, apgaismošana un radioaparāts mūzikai. Kāds operātors par $5 piemaksu pat piedāvājot televīzijas aparātu. Pie visa šī komforta nav aizmirsta arī makšķerēšana: būdas āliņģī zivis jau ir iepriekš iebarotas, un par šiem $25 dienā operātors garantē, ka jūs noķersit 1 vai vairākas baltzivis vai ezera foreles. Par to pašu cenu operātors jūs nogādās uz gandrīz ezera vidū novietoto būdu un noteiktā laikā atbrauks savā džīpā pakaļ, lai ar garantēto lomu, visu dienu eļļas piesmakušajā būdā sēdēdams, varbūt, ar nelielām galvas sāpēm, jūs varētu doties mājup. Ja jūsu noķertas loms liekas par mazu, tad jums nebūt nav jābrauc uz Sv. Labrenča tirgu — jūsu operātors par 60 centiem mārc. jums piedāvās svaigas, tikko ķertas baltzivis.

Par $5,- stundā jūs varat noīrēt matorkamanas, kuras pa ledu milzu ātrumā dzen uz priekšu spēcīgs propelleris. Diemžēl, šīs leduskamanas nav apkurinātas un apgaismotas, toties kamanu kabīnes grīdā ir caurums — tā kā varat makšķerē no savas mašīnas laukā neizkāpis, ja gadās uzbraukt virsū āliņģim.

Aizmirsīsim pārspīlētos komforta gadījumus, bet nenoliedzami mazās zvejas būdiņas, kas dod patvērumu no aukstuma un vēja, ir ļoti noderīgas. Viens otrs tautietis ir jau paspējis savām vajadzībām šādas būdiņas uzcelt, bet atsevišķi vienu būdiņu celot, transportējot, uzceļot un pavasarī atkal nojaucot, kopīgā izmaksa ne katram pa spēkam.

Vairāki mednieku un makšķernieku kluba biedri ir pārrunājuši jautājumu, vai klubs biedru vajadzībām varētu uzcelt 3 līdz 6 būdiņas uz Kaučičnga ezera un dažas uz Simko ezera. Kluba biedri varētu ziedot darba spēku un kopīgi iepirktu materiālu, celot visas būdiņas pēc viena standartparauga un kopīgi transportējot, to izmaksa varētu būt stipri zema. Lai segtu būdiņu uzturēšanas, transporta un uzglabāšanas izdevumus, biedri varētu maksāt par būdiņu lietošanu apm. $1,00 dienā.

Ir zināms, ka kluba vadība uz šādu zvejas būdiņu „kolchozu" skatās labvēlīgi. Domājams, ka lielajā salidojumā, 3. februārī uz Kaučičinga ezera makšķernieki kopīgo zvejas būdiņu celšanu un izmantošanu pārrunās, varbūt, pat jau šogad ķersies pie idejas realizēšanas. Ja nu šogad vēl neiznāktu, tad nākamgad katrā ziņā

DZIMTENĒ

Slēpšanas sacīkstēs Gaiziņkalnā 8 km distancē uzvarējis I. Āboliņš (39:45,0), bet sieviešu sacensībās 4 km visātrāk veikusi Vanadziņa. Valmierā startējis Voldemārs Vītols, 5 km lēni slīktos sniega apstākļos slēpējot 22:16,0 min.

Rīgas Daugavas ledushokejisti Pad. Savienības meistarsacīkšu ietvaros notiekošās sacensībās ar 6:3 pārspējuši Sverdlovskas Spartaku, bet zaudējuši Čelabinskas Avangardam 2:3 un Novosibirskas Dinamo 3:4 [?]. Pēdējo vienību rīdzinieki pagājušā sezonā pieveikuši ar 11:1 rezultātu.

Rīgas Dinamo ledushokejistus trenē E. Bauris.

Rīgā viesojušies Ļeņingradas virsnieku nama volejbolisti, pārspējot Rīgas Daugavu, bet zaudējot ASK.

Ar Šauļu Lokomotives basketbolistiem savas basketbola 20 gadu jubileju atzīmējuši valmierieši. Valmieras izlasē spēlējuši basketbolisti, kas savas gaitas sākuši jau pirms kādiem 15 gadiem — J. Mucenieks, P. Bukainis, B. Vestbergs, E. Lazdiņš un A. Liepiņš. Pārākā bijusi arī vietējo sieviešu vienība, pieveicot viesus 63:43. Mājinieku sievietēs (Gredzena, Gipsle, Martinsone u. c.), uzvarot ar 51:43 rezultātu.

PSRS sporta meistares nosaukumu ieturbraukšanā ieguvusi rīdziniece Maidze Vimbāre. — Viņu treneri bijuši J. Cveigelis un V. Mūzis.

SPORTA APSKATS
INFORMACIJAS IZDEVUMS LATVIEŠU SPORTISTIEM SVEŠUMĀ
iznāk 3 reizes mēnesī
Redaktors G. Gubiņš
Visa sarakste adresējama:
Latviešu Sporta Padomes Trimdā Prezidijam, c/o
G. GUBIŅŠ, 149 WRIGHT AVE., TORONTO 3, ONTARIO, CANADA

NO MŪSU BASKETBOLA SPORTA NESENĀS VĒSTURES

Pēckara posmā Vācijā latviešu basketbola vienības guva daudz skaistu panākumu gan tradicionālos Baltiešu sporta svētku turnīros, gan plašajā spēļu turnejā Francijā un citos starptautiskos sarīkojumos. Attēlā redzama daļa spēlētāju, kas veidoja mūsu toreizējo izlasi: 1. rindā no kr.: A. Hermanovskis, I. Štāls un L. Lūsars. 2. rindā: A. Justs, L. Bērziņš, J. Zebeliņš, K. Ārens, F. Janševskis, A. Berkolds un vienības sastādītājs V. Baumanis.

1950. gadā latviešu sardžu rotas Viesturs basketbola vienība, startējot ar vācu BC Degerloch krāsām, izcīnīja Vācijas meistarnosaukumu. Attēlā vienības kapteinis Arnolds Rops un Roberts Pērkons ar lielo uzvaras balvu.

ARĪ AUSTRIJA

Austrijas ziemas sporta savienība paziņojusi, ka piedalīsies šī gada pasaules meistarsacīkstēs ledushokejā, Maskavā.

Ivars Avots vadīs Filadelfijas LSK

(V) Kad Filadelfijas latviešu sporta klubam bija jāizrauga jauna vadība 1957. gadam, no 72 kluba biedriem pilnsapulcē piedalījās tikai 22. Kā zināms, Filadelfijas LSK nodibinājās 1955. gada rudenī pēc 2. ASV latviešu meistarsacīkstēm volejbolā un basketbolā. Kluba pirmais priekšnieks bija Alfreds Līdums, bet kopš pagājušās vasaras, Līdumam atteicoties, prka pienākumus uzņēmās A. Ozols. Ziņojumā par darbību A. Ozols atzīmēja kluba aktīvitāti darbības gada sākumā, tāpat gūtos panākumus aizvadītās meistarībās. Pēdējos mēnešos rosība tomēr jūtami mazinājusies. Klubs pagājušajā gadā tiešām sporta vajadzībām izdevis vairāk nekā 900 dolarus.

Pēc tam, kad jaunā priekšnieka vēlēšanai savu kandidatūru atsauca turpat 10 nominētie biedri, drosme šos pienākumus uzņemties netrūka vienīgi jaunās paaudzes basketbolistam Valdim Avotam.

Par valdes locekļiem ievēlēja R. Pērkonu, A. un M. Ozolus, K. Ārsti, I. Mežaraupi un A. Norbergu. Kandidātos palika A. Staņislava un J. Kalnājs. Revīzijas komisijā darbosies māc. J. Siliņš, F. Janševskis un J. Jargāns.

PASAULES MEISTARSACĪKSTES GALDA TENISĀ

Pasaules galda tenisa meistarsacīkstēm, kas risināsies Stokholmā no 7.—15. martam, savu līdzdalību pieteikušas 25 valstis.

JAUNUMI PELDĒŠANĀ

Ar 1957. gada 1. janvāri peldēšanas pasaulē stājās spēkā interesants jauninājums — turpmāk distance peldēšanā uz krūtīm būs jāveic virs ūdens. Kā zināms, 1952. gadā starptautiskā peldēšanas savienība (FINA) atdalīja tauriņstilu no krūšu stila, radot divus pilnīgi atsevišķus peldēšanas veidus ar oficiāliem pasaules rekordiem. Lielu uzmanību peldēšanai uz krūtīm turpināja veltīt japāņi, kas iepriekš parasti peldējumus veica tauriņstilā, un izveidoja īpatno niršanas stilu, kurā peldētājs veic visu distanci zem ūdens, izņemot īsus ieelpošanas brīžus. Tagad zem ūdens atļauts izdarīt tikai vienu kustību seriju — pēc apgrieziena.

Ar šo pašu datumu par pasaules rekordiem reģistrēs tikai tos sasniegumus (visos stilos), kas sasniegti 50 m vai garākā baseinā.

Mazās pretrunās ar noteikumiem Starptautiskā peldēšanas savienība nonāca Melburnas olimpiskās spēlēs — olimpiskais peldbaseins bija 8,5 mm īsāks par 50 metriem, taču rekordus reģistrēja.

Pašreizējais pasaules rekordu saraksts populārākajās distancēs ir šāds:

VĪRIEŠIEM

100 m brīvā stilā	Henriks	(Austrālija)	55,4 sek.
200 m brīvā stilā	Čepmens	(Austrālija)	2:05,2 min.
400 m brīvā stilā	Rouzs	(Austrālija)	4:27,0 min.
1500 m brīvā stilā	Brīns	(ASV)	17:52,9 min.
4 x 100 brīvā stilā	Japāna		3:46,8 min.
4 x 200 m brīvā stilā	Austrālija		8:23,6 min.
200 m uz krūtīm	Furukava	(Japāna)	2:33,2 min.
200 m tauriņstilā	Jorziks	(ASV)	2:18,6 min.
100 m uz muguras	Teils	(Austrālija)	1:02,2 min.
4 x 100 m kombinētā stafetē	Japāna		4:15,7 min.

SIEVIETĒM

100 m brīvā stilā	Frēzere	(Austrālija)	1:02,0 min.
200 m brīvā stilā	Krepa	(Austrālija)	2:18,5 min.
400 m brīvā stilā	Krepa	(Austrālija)	4:47,2 min.
1500 m brīvā stilā	Kostere	(Holande)	20:22,8 min.
4 x 100 m br. stilā	Austrālija		4:17,1 min.
200 m uz krūtīm	Sekeja	(Ungārija)	2:52,4 min.
100 m tauriņstilā	Manna	(ASV)	1:11,0 min.
100 m uz muguras	Grīnbama	(Anglija)	1:12,9 min.
4 x 100 m kombinētā stafetē	Ungārija		4:57,8 min.

AIZ DZELZS AIZKARA
OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

LATVIJAS UNIVERSITĀTE

„Pašlaik 13.113 studentu. Studentu nacionālais sastāv: latvieši 69,2%, krievi 20,4% ebrēji 5,5 proc., ukraiņi 1,8%, poļi 1,1%. Mācības spēki: latvieši — 70,1%, krievi 20,3%. — Vēstures un filoloģijas, ekonomijas, fizikas, matēm. un ģeografijas fakultātēs darbojas arī neklātienes nodaļas. Inženierceltniecības un mechanikas fakultātēm ir vakara nodaļas. — Darbojas joprojām prof.: Gustavs Vanags, ekon. fak. Kārlis Bērziņš, Eduards Širons, biol. fak. Pauls Galenieks (strādā pie „Latvijas PSR floras 4. sējuma), Alfrēds Ieviņš, doc. Roberts Roze, Benjamiņš Treijs, Pēteris Bērzkalns, Aleksandrs Birzenieks un daudzi citi. — Komandants ir Rodions Kļimovs, kam 1954. gadā 50 gadu darba jubilejā studenti un mācības spēku delegācija pasniedza vērtīgas piemiņas balvas (Kļimovs bija agrāk mech. fak. apkalpotājs, dzērājs un kukuļņēmējs — O. L.). — Zinātniskā bibliotēkā ir 1.000.000 sējumu 56 pasaules tautu valodās. — Jaukto kori vada Haralds Mednis (radiofonā, propagandas raidītājā no Berlīnes 24. 12. 56. atskaņoja arī „Gaudeamus igitur"; šinī raidījumā nolasīja nedaudz citādāku raksta tulkojumu nekā augšminētais, kas iespiests lapelē „Par atgritšanos" oktobra 53. n-rā, 1956. g. — O. L.).

Neklātienē mācās ap 1.400, pie kam vēstures nodaļā to ir vairāk nekā stacionārā... Uzņemšanas pārbaudījumi šogad rādīja vājo vietu: krievu, latviešu un svešvalodas..." (Vēst zin. kand. P. Kudinov, Sov. Molodež", 8. 12. 56.).

„Komjaunatnes XI konferencē referēja organizācijas sekretāre Gaida Elksne. Viņa nosauca grupas, kas neko nav darījušas. Mech. fakultātē sapulcēs un sarunās iesāka atsvabināties no balasta. Bet starp 2.000 LVU komjauniešiem daudz „pasīvo". Ar entuziasmu konferences delegāti pieņēma mech. fak. komjauniešu aicinājumu cīnīties ar huligānismu: „Mums jāsasniedz tas, ka katrs komjaunietis piedalās komj. reidos. Mūsu ievērojamā pilsēta jāiztīra no huligāniem" ... (Sov. Molodež" 27. 11. 56.)

IESTĀŠANĀS APLINKUS CEĻI

„Vienu dienu LVU atnāca 2 palkavnieki parādes formā ar ordeņiem Viņi gaidīja rektoru 3 stundas. Ienākot kabinetā, viens droši un neapmulsis teica: „Es savas „pļemjannicas" dēļ" ... Otrs: „Es atnācu kopā ar viņu", un ērti apsēdās. Kad rektors ieminējās, ka viņi izlietojuši 3 stundas darba, apmeklētāji ārkārtīgi izbrīnījās: „Kāda runa par darba laiku? „Pļemjannicu" vajag iekārtot augstskolā!"

Otrs piemērs: Šuvēja šuj generāļa ģimenei. Ģenerāliene lūdz vīru uzrakstīt vēstuli universitātei: „Vajag taču meitenei palīdzēt! Vai tas ir grūti?" Un vīrs paklausīgi raksta. Māte un meita tagad pārliecinātas: iestāšanās LVU droša.

Rektors J. Jurgenss rāda mazu paštaisītu piezīmju grāmatiņu, kurā ir Majakovska poēmu fragmenti, dati, citāti, raksturojumi. To atrada pie Vitālija Habibulina, kas eksaminējās mech. fakultātē. Vēl 7 līdzīgi: Viktors Kisčenko, Leonids Lebedevs, Violeta Abolevīča, Šaja Jeršovs.

Iestāju eksāmenos notika interesanti gadījumi. — Krievu valodas un lit. eksāmenā auditorijā klusums. Pēkšņi pieceļas Ilmira Fashutdinova un saka skaļi un uztraukti: „Eksāmeni ar konkursu. Visam jābūt godīgam, bet paskatieties uz viņām (rāda uz kaimiņienēm) — noraksta." Nepatīkamus mirkļus piedzīvoja Valentine Tjutjuņina un Antoņina Grigorjeva. Bet grupa aizstāvēja norakstītājas un daudzi izteica savu nepatiku Ilmirai F., kas it kā pārkāpusi biedriskuma un goda pienākumu. Žēl, ka šis sapuvušais uzskats neguva pretsparu kollektīvā. Skolā, pionieros runā par godīgumu, bet kad to vajag parādīt — daudzi nobīstas. — Pērn pēc eksāmena jurid. fakultātē eksāminātors atrada nodotajā rakstu darbā 100 rubļu naudas zīmi.

Šogad medalistiem pirmo gadu bija sarīkotas pārrunas. Profesori un citi māc. spēki sirsnīgi sarunājās ar nākamiem studentiem. „Kurš jūsu mīļākais dzejnieks?"— jautāja Svetlānu L., kas nolēmusi iestāties filol. fakultātē. — „Man tāda nav." — Svetlānas līgavainis to uzzināja un atklāti sašuta: „Kā viņi drīkst jautāt, nepieturoties pie programmas!" („Sovetskaja Molodež" 12 8. 56.)

Rekomendācijas tiešām ir izšķirīgas pie uzņemšanas — O L)

ALANS MIMUNS
Kaŗa invalids, uzvarētājs maratonā

Francijas marokānis Alans Mimuns bija viens no gados vecākajiem zelta medaļu ieguvējiem Melburnā. Viņš dzimis 1921. gadā Alžīrā un sācis piedalīties jaunatnes sacensībās jau pirms Otrā pasaules kaŗa. Kaŗa laikā Francijas armijas rindās Mimuns piedalījās cīņās Tunisā, Sicilijā un Italijā. Izpildot kaujas uzdevumu, Mimunu vārīgi savaino mīna un tikai pēc lielām pūlēm viņa kāju paglāba no amputēšanas.

Pēc kaŗa Mimuns pārgāja uz dzīvi Parīzē un iestājās pazīstamajā Francijas sporta klubā — „Racing Club Paris". Šeit viņš atjaunoja regulārus treniņus, kā arī sāka piedalīties sacīkstēs.

1948. gadā Mimuns piedalzjās Olimpiskās spēlēs Londonā un izcīnīja Francijai sudraba medaļu 10.000m skrējienā, bet 1952. gadā Helsinkos ieguva sudraba medaļas 5.000 m un 10.000 m distancēs, abās ierindojoties aiz leģendārā čecha Emila Zatopeka.

Drīz pēc Helsinku olimpiskām spēlēm, kaut gan Mimuns cerēja savus rezultātus uzlabot, atjaunojās sāpes savainotā kājā, un Mimunam atkal bija jālieto kruķi...

Tikai pēc neatlaidīgiem ārstu ieteikumiem, Mimuns pārtrauca treniņus un sāka ilgstošu ārstēšanos. 1954 g. Mimuns atgriezās skrejceļā, guva nedaudz panākumu starptautiskās sacīkstēs, bet atkal viņu pieveica sāpes kājā. Bija jāatsakās no piedalīšanās tā gada Eiropas meistarsacīkstēs.

1954./55. gada ziemā veselības stāvoklis ar ārstu-speciālistu palīdzību un pūlēm, sāk uzlaboties, un Mimuns atsāk treniņus. 1955. gada maijā sākumā Mimuns piedalās sacīkstēs un pārliecinoši uzvar 3.000 m skrējienā ar labu 8:47:4 min. rezultātu. Tajā pašā gadā viņš izaicina Francijas meistarnosaukumus 5.000 un 10.000 m skrējienos.

Olimpiskā gada sākums Mimunam ir sekmīgs. Viņš uzvar vairākās starptautiskās sacensbās un savā 35. dzimšanas dienā izpelnas Francijas Goda leģiona ordeni. Augsto aubalvojumu Mimuns attaisno ar vērtīgām uzvarām skrejceļā un ierindojas starp pasaules labākajiem gaŗo distanču skrējējiem. Oktobra sākumā Lionā vienā skrējienā viņš laboja trīs Francijas rekordatzīmes — 15 km 46:21,4 min, 1 stundā — 19,364 m un 20 km 1:01:56,4 min.

Šo panākumu ietekmē Mimuns lolo klusas cerības: uzvarēt olimpiskajā maratonā Melburnā. Distance ir grūta, taču sapņi gūst piepildījumu, un Mimuns atgriežas Francijā ar zelta medaļu kabatā.

PRĀGAS KAUSA IZCĪŅA

11. Prāgas kausa izcīņas sacensības basketbolā sievietēm beidzās ar Čechoslovakijas meistarvienības Slovan Orbis uzvaru. Tālākās vietās palika Maskava, Sofija, Varšava, Belgrade un Parīze. Kausa izcīņā jau kopš pirmā turnīra 1946. gadā dominējušas Austrumeiropas basketbolistes un līdzšinējā uzvarētāju bilance ir šāda: Prāga — 4 uzvaras, Maskava — 4, Budapešta — 2 uzvaras.

VECĀKĀ UN PLAŠĀKĀ KANADĀ
DV GRĀMATNĪCA
123 Huron St., Toronto 2-B, tel. EM 8-0792
JUMS PIEDĀVĀ SEK.
JAUNĀKĀS GRĀMATAS

J. MEŽAKS
A. KOPMANIS
GADSKĀRTA LATVJU DAINĀS ... $2.25

JĀNIS KLIDZĒJS
Cilvēka bērns, romāns ... $3.75

KONSTANTINS RAUDIVE
Sapņi un īstenība ... $2.00

KNUTS LESIŅŠ
Aklā iela
Noveles ... $2.60

J. TORVALDS
Tādas bija beigas
Romāns ... $3.50

RITA LIEPA
SVEŠA VASARA
Romāns, cena ... $3.50

Z. LAZDA
Saules koks
Dzejas ... 3.80

I. KARULE
Raibā vasara
Romāns jaunatnei ... $2.80

A. ŠMITS — V. ČIKA
Sporta Latvija ... $3.80

AD. ŠILDE
Pa deportēto pēdām
Latvieši vergu darbā ... $3.80

A. G. KRONINS
TIRANNS
Romāns, cena ... $5.20

J. KLIDZĒJS
DŽENITORS
Romāns, cena ... $4.00

A. G. KRONINS
DEBESS VALSTĪBAS ATSLĒGA
Romāns, cena ... $3.80

EDV. VIRZA
Kārlis Ulmanis ... $2.80

ĢIRTS SALNAIS
UGUNS AVOTI
Romāns ... $6.40

AIDA NIEDRA
PIEKTAIS BAUSLIS
Romāns ... $2.80

M. ZEBERIŅS
Pūra pūķis un trīs sievas
Romāns ... $3.40

ČARLZS MORGANS
NOTIKUMS UPES LĪNIJĀ
Cena ... $3.25

K. ZARIŅS
Dzīvība un trīs nāves
Romāns ... $3.60

PLKV. V. JANUMS
MANA PULKA KAUJU GAITAS
Cena ... $4.00

Majors J. ĶILITIS
ES KAŖĀ AIZIEDAMS
Atmiņas ... $4.00

kā arī: ŽURNĀLUS, SKAŅU PLATES, GRĀMATU ZĪMES u.t.t.
Uz rakstveida pieprasījumu izsūtām pa pastu uz pēcmaksu (COD).
Pasūtinājumus lūdz nodot laikus.

TRIMDAS JAUNIEŠI MAZ LASA GRĀMATAS

APTAUJA PAR LATVIEŠU LITERĀTŪRU

Ko latviešu trimdas jaunatne zina par latviešu literātūru? Vai tikai to, ko skolotājs sestdienas skolā pastāstījis? Vai mūsu jaunie lasa paši, vai vecāki stāsta par latviešu rakstniekiem? Lai dabūtu daļēju atbildi uz šiem jautājumiem, iztaujāju Čikāgas latviešu ģimnazijas 4 klašu audzēkņus, lūdzot rakstveida atbildes uz pavisam vienkāršiem jautājumiem par latviešu rakstniecību. Daļa no jautājumu virknes bija amerikāņu „kviz" veidā.

Aptaujas rezultāti rāda, ka daži jaunieši ir ļoti labi informēti par latviešu literātūru, kamēr daži citi — pavisam vāji. Šis apstāklis liecina, ka dažās ģimenēs pērk un lasa latviešu grāmatas, kamēr citās to nedara. Caurmēra jaunietis zināja svarīgāko latviešu literātūrā, kas, šķiet, bija tas, ko skolotājs dažās sestdienas stundās iztirzājis. Visi jaunieši zināja, kas sarakstījis „Mērnieku laikus", tāpat, ka Atmodas laikmeta darbinieks ir Krišjānis Valdemārs un nevis Anšlavs Eglītis vai Jānis Klīdzējs. Turpretim neviens no 24 iztaujātiem nezināja neko par Eduardu Veidenbaumu. Visi zināja nosaukt „Staburaga bērnu" autora vārdu. Kā par brīnumu 2 no 24 atcerējās pazīstamā bērnu dzejoļa „Dace mazā mežā gāja" autoru Falliju, no kura dzejas laika tecējumā nekas liels vairs pāri nav palicis. Raiņa „Zelta zirgs" izraisījis nelielu apjukumu: 9 par šī darba autoru nosaukuši Annu Brigaderi. Uz jautājumu, kādā literārā nozarē Kārlis Skalbe ir lielāks meistars — drāmā, romānā vai pasakā — visi gluži pareizi atbild — pasakā. Turpretim uz jautājumu, kas sarakstījis romānu par strēlnieku cīņām „Dvēseļu putenis" tikai 6 zēni minējuši A. Grīnu, bet pārējie — Jēkabu Janševski (laikam viņa „Dzimtene" atrodas vecāku grāmatu skapī, un tāpēc šis vārds palicis atmiņā). 3 latviešu izcilus dzejniekus minējis 21; 2 zina tikai divus, viens — vienu. No tiem (bija jāzina tikai 3, bet daži jaunieši atzīmējuši vairākus) vispazīstamākais, šķiet, Virza, kuru atzīmējuši 20 iztaujātie, 12 minējuši Aspaziju, 6 — Z. Lazdu, 5 — Skalbi, Raiņi un Blaumani. Tālāk nāk Fr. Bārda — 4, E. Ķezbere — 3, bet pa vienam skolēnam vēl atzinuši — Poruku, Brigaderi, Plūdoni, Jaunsudrabiņu un K. Zāli. Ja no šiem rezultātiem vispār var kaut ko secināt, tad droši to, ka E. Virzas dziļā patriotisma apdvēstie dzejojumi atraduši atbalsi mūsu jaunatnes sirdīs. Ļoti ievērojamu vietu tur ieņem Z. Lazdas latviskuma un liriskās meistarības pilnie dzejoļi, kurus tik bieži dzird deklamējam trimdas jaunatnes sarīkojumos.

Šķiet, ka lugu izvēle trimdas teātros dažādu apstākļu dēļ ir visai vienpusīga, jo viens no iztaujātiem nezināja nevienu lugu autoru. Lielākā daļa zināja 2, tikai daži — 3. Seši par lugu autoru minējuši K. Skalbi, bet 4 — J. Poruku! 21 jaunietim populārākais ir Blaumanis, 15 — A. Brigadere, 8 — Rainis, bet pa vienam vēl J. Pētersons un V. Kārkliņš.

Lai gan lielākā daļa jauniešu atklāti atzīstas, ka latviešu grāmatas lasa maz vai nemaz, 9 jaunieši zina nosaukt 3 latviešu romānu autorus, 11 zina 2, bet 4 — vienu. Vispopulārākais, protams, ir Anšlavs Eglītis, kuru minējuši 20 jaunieši, seko Aida Niedra — 6, Akuraters — 4, A. Grīns un J. Klīdzējs — 3, J. Veselī un A. Upīti atzīmējuši 2, bet P. Rozīti, A. Dziļumu, I. Vīksnu un K. Lesiņu pa vienam. Divi jaunieši par romānistu atzīmējuši J. Raini.

Prozas darbos (ne romānos) pirmo vietu ieņem pasaku meistars K. Skalbe, par kuru „balsis" nodeva 19 jaunieši. Seko J. Jaunsudrabiņš ar 16, A. Brigadere ar 10, A. Eglītis un J. Ezeriņš ar 3, J. Akurāters ar un Plūdons, Poruks, Rainis un A. Upītis ar 1. Pavisam grūti jauniešiem gāja ar fabulām. Fabulu meistaru Pērsieti jaunieši nezināja, visbiežāk minēja J. Širmani, laikam tāpēc, ka arī Širmaņa stāstu varoņi ir dzīvnieki, kuri savā starpā sarunājas gluži kā cilvēki.

Kā rakstniekus, kuri rakstījuši jaunatnei, 13 skolēni minējuši A. Brigaderi, 12 — K. Skalbi, 9 — J. Jaunsudrabiņu, 7 — Ķezberi, 5 — V. Zālīti, 3 — J. Širmani un V. Plūdoni, 2 — Raini un K. Baronu, 1 — A. Grīnu.

Visi iztaujātie zināja, kas sakārtojis tautas dainas, daži vēl bez K. Barona bija minējuši J. Vītolu kā t. dz. melodiju savācēju un sakārtotāju.

Aptauju noslēdzot, pārrunās noskaidrojās, ka daudzi jaunieši zina vairāk, kā to bija minējuši aptaujā. Daži zināja pāris desmit dzejnieku vārdus. Šķiet, dzeja vispār, kā īsākā literātūras forma, jauniešiem vairāk paliek prātā. Daži citi, kuri interesējas par teātri, zina vairākus lugu autorus, kādus aptaujā nebija minējuši. Visā visumā trimdas ģimnazistu zināšanas nekādā ziņā nedrīkstētu novērtēt, piemērojot Latvijas ģimnaziju mērauklu. Pāris desmit stundās gadā, atraujot šīs stundas sev no atpūtas vai pat kavējot darbu, trimdas skolotājs ir latviešu jaunatnei sniedzis ieskatu latviešu literātūrā. To darījuši arī daļa bērnu vecāku — tie, kuriem rūp, lai no jaunieša izaugtu latvietis ar latvisku stāju, kurš runātu un domātu mātes valodā. Šī nelielā aptauja, lai būtu atgādinājums un ierosinājums visiem tiem, kuri jūtas pārāk noguruši, vai domā, ka sabiedriskam darbam vairs nav nekādas nozīmes; lai palīdzētu latviešu skolai, vecāki palasītu bērniem priekšā vai ierosinātu jauniešus pašiem lasīt kāda latvieu autora darbu. Neviens pateicību vai atalgojumu par to nesaņems, bet padarītais nesīs svētīgus augļus mūsu latviešu trimdinieku jaunatnei.

Kārlis Ķezbers

BEZ IEMAKSAS UN TIKAI PAR $1.00 NEDĒĻĀ

jūs varat iegādāties Amerikā modernāko un elegantāko rakstāmmašīnu

SMITH - CORONA, SILENT - SUPER, PORTABLE.

Cenas, ieskaitot excise tax, tikai angļu valodai $132.00, plūs latviešu valodai $137.30

Nepalaidiet šo izdevību, rakstāmmašīna ir noderīga un nepieciešama katrai mājai. Mašīnas ir 4 pasteļkrāsās: zilā, zaļā, pelēkā un rozā. **Nosūtām arī uz Kanadu.** Ar pilnu tūlītēju samaksu 20% atlaide.

Krājumā ir arī mazās ceļojuma HERMES mašīnas — $74.50.

Ar latviešu valodas mašīnām var netraucēti rakstīt citās valodās.

SMITH - CORONA Dealer

LATVJU GRĀMATA, P. O. Box 332, Waverly, Iowa, USA

Kultūras apskats

● Audubon Artists Asociation Ņujorkā piešķīrusi godalgas labākiem amerikāņu māksliniekiem. Pirmo godalgu ($100.-) ieguvis pazīstamais lietuviešu grafiķis V. K. Joninas. Arī ceturto godalgu ieguvis lietuvietis R Viesulas.

● Baletmeistara Paula Fibiga klasiskā baleta studija Melburnā atskatījās uz 5 gadiem ar Lakstīgalas un rozes un divertismenta uzvedumiem. Fibiga studijā patlaban mācās ap 60 meitenes. Tanī pašā vakarā Pauls Fibigs atskatījās uz 30 darba gadiem, kuros viņš uzticīgi kalpojis baleta mākslai. Dejotāja gaitas viņš uzsāka uz Latvijas nacionālās operas skatuves.

● Angļu rakstnieks L. J. Ludovics sarakstījis grāmatu A Voice from Eternity, kurā atspoguļoti Latvijas pēdējo gadu likteņi. Grāmatas tituls ņemts no Spīdolas monologa un to izdos Hultona apgādā Londonā.

● Virtembergas - Bādenes lielajā mākslas izstādē Stutgartē kā vienīgais ārzemnieks piedalījies mūsu tautietis gleznotājs Teobalds Kreišmanis ar gleznu Pirtiņā.

● Nākošajā vasarā no 1. līdz 5. jūlijam Lindavā pie Bodenes ezera risināsies 7. Nobela prēmijas laureātu sanāksme, šoreiz kā mediķu dienas. Ar vācu un vairāku ārzemju rūpniecību atbalstu uz mediķu sanāksmi aicinās pēc iespējas vairāk jauno mācības spēku no Vācijas un ārzemju universitātēm, tā dodot tiem iespēju nodibināt personīgo pazīšanos ar vadošajiem zinātniekiem.

● Tomasa Manna romāns Felikss Krulls izdots krievu valodā Maskavā 165.000 eksemplāros, kas izpirkti nedaudzās dienās.

Edvards Tūters

VAKARA IESKAŅA

Vakaro.
Saskreļ putni kokos.
Vējš kā bērns top kusis —
Maigi pieplok
Zemes vaigam.
Atplaukst pirmās zvaigznes —
Viena zila,
Otra zaļa.
Ir tām abām liela vara,
Jo tās tumšo telpu,
Skumjo elpu krāšs —
Atkal gaišu dara.

Vakaro.
Klusums pielej telpu
Pilnu saldā vīna...
Pasniedz malku —
Tam, kas tvīcis
Laimīgs atkal tiekt:
Savij krāšņus ainas
Dvēselē no niekā.
Nokrīt rasa zālē —
Sauso zemi veldzē.
Prom no svešās vietas
Sapņi celas un aiziet,
Tāltālā tālē,
Sirdij tik tuvā —

Jaundibinātais sieviešu dubultkvartets „Rīga" pirmo reizi uzstājās radioraidījumā 26. janvārī. No labās: vad. B. Lintiņa, G. Lintiņa, G. Silebriņa, M. Bērziņa. 2. rindā — H. Struce, E. Baruša, V. Rēbuša, M. Ankura un V. Ozola.

VIŅAS SENAJĀS, TĀLAJĀS DIENĀS

O. Krolla atmiņas par Paulu Jēgeri - Freimani

Nesen Paula Jēgere - Freimane nosvinēja savu respektējamo dzimšanas dienu. Šaj sakarā režisors Jānis Šāberts uzrakstīja jauku rakstiņu. Man ar gribas par P. Jēgeri - Freimani rakstīt, jo es viņu redzu citā skatījumā, un pie tam pirms daudz gadiem. Viņa bija aizbraukusi uz ārzemēm studēt Dalkroza metodi. Kādu dienu redakcijā pienāca vēsts, ka viņa atgriezusies. Jauki. To vajadzēja izmantot.

Progresīvās latviešu aprindas toreiz bija ar Māmuļas neaktivitāti neapmierinātas. Un tā Arv. Bergs, Butuls, Z. Meierovics un citi nodibināja Rīgas Latviešu izglītības biedrību, kuras birojs atradās Tērbatas ielā 15, Ķeniņa skolas namā. Te nu risinājās ļoti spraiga kultūras dzīve. Biedrības dāmu komitejai, kurā no valdes piedalījās Z. Meierovics, piekrita gods, ka Rīgā, zooloģiskajā dārzā notika pirmais senlatviešu kāzu uzvedums, kuru noskatījās vairāki tūkstoši latviešu.

Šīs biedrības priekšlasījumu komisija atradās Baltijas Vēstneša redakcijā, un komisijā darbojās Paulis Ašmanis, Kārlis Freinbergs un es. Mēs nu vienojāmies sarīkot Freimanes lekciju. Šī komisija rīkoja katru nedēļu lekcijas, pie tam šādās vietās. Tas bija pirmais šāds sarīkojums, kad iepazinos ar Paulu Jēgeri - Freimani. Viņa bija šmauga auguma un atstāja simpatisku iespaidu. Izruna viņai bija ļoti skaidra. Viņa bija ar mieru lasīt lekcijas, un tās notika 2. Rīgas riteņbraucēju biedrībā, Rīgā, Nikolaja ielā 87. Lekcijas bija labi apmeklētas. Klausītāji, galvenokārt jaunatne, sekoja ar lielu interesi. Freimanes priekšnesums vienmēr bija simpatisks, balss patīkama. Viņa klausītājus iepazīstināja ar visiem Dalkroza mācības noslēpumiem.

No šīs lekcijas resp. pirmās saskares ar Paulu Jēgeri - Freimani, man palicis līdz šai dienai atmiņā kaut kas cēls, kaut kas grib kalpot mākslai. Tāds miers un pārliecība izpaužas arī no viņas rakstiem par mākslu resp. teātri. Viss mierīgi pārdomāts, saskaņots ar mākslas principiem, kuriem var pievienoties, vai arī ne. Bet viņa to ir izteikusi savā dvēselē, liekas, ka tādēļ dveš pretim tāds svinīgs miers. Aktieri klausās viņu un, cik spēdami, ievēro viņas lietišķos aizrādījumus. Visus šos ilgos gadus, protams, ar lielām atstarpēm, mani allaž saistījusi Paula Jēgera - Freimane, kuras padomus es ļoti augstu vērtēju, jo tie nāk no sirds, bez kādiem blakus nolūkiem. Un tā ir liela Dieva dāvana.

Otto Krolls

KĀ JĀRĪKO VIESĪBAS

Nodaļa no Augusta Nopūtas jaunās grāmatas par labu uzvešanos

Lai sabiedrībā gūtu panākumus, jāprot uzvesties. Kas to neprot to citi aiz muguras saukā prastos vārdos. Pareiza uzvešanās ir panākumu atslēga. Vienmēr jāzina, ko un kā, citādi var iznākt kā Čemurenei, kad tā pirmo reizi gāja mājas dekorēt. Kundze viņai teica hauārju, un Čemurene piesēdās un izstāstīja visu: par sāpēm pakrūtē, par Rīgā palikušajiem Šveices gardīņiem un par to, kā Taisnība — šās znots — šo neieraugot.

Otrreiz viņu uz to māju vairs nesauca. Un tas tāpēc, ka viņa, cilvēks, nezināja, ka atbildēt nemaz nevajadzēja, bet tikai pamēdīties pretī hauārjū, un sākt strādāt.

Vai atkal kā Taisnībai pašam, kad tas Lilianas — savas vecākās meitas boifrendam, ko tā pirms došanās uz mūvijiem bija paņēmusi mājās līdzi, bija labdienu dodams devis arī roku. Liliana viņu pēc tam vēl trīs dienas kauninājа, — tā cilvēks bija izgāzies un arī savam bērnam sabojājis labo slavu.

Lai tas nenotiktu, un lai visi letiņu cilts jaunākie un vecākie locekļi skairi zinātu, kas, kad un kā darāms, ir sacerēta šī grāmata.

Par labu uzvešanos arī agrāk rakstītas grāmatas, bet tās novecojušās. Piemēram, Knigge un Leo Slezaks. Bet laiks gājis milzu soliem uz priekšu, un visur vērojams progress. Arī ierāžās un tikumos, un tāpēc šīs grāmatas vairs nav ieteicamas. Ieteicama mana grāmata, jo tā atbilst visjaunākajiem pētījumiem un ar praktiskiem piemēriem smalkas uzvešanās mācīšanos ļoti atvieglina.

PAR VIESĪBU RĪKOŠANU

Ir divējādi viesību veidi: spontānās un plānotās. Spontānās viesības izveidojas pašas no sevis. Piemēram, pēc krogus slēgšanas. Pilnākais tad uzrunā pārējos:

„Nu — ik! — puikas, kas ir? Man vēl mājās — ik! — noglabājies tāds maziņais — uznāk augšā!"

Citiem sākumā jāatrunājas:

„Kā nu mēs tā... nakts vidū... ko tev vecā teiks? ...?"

Aicinātājam, kaut arī sievas vārdu dzirdot, kunga dūša zustu, tomēr jāsaka:

„Sieva?! Tā man ēd no rokas! — Nu, nelaužas! Nāk augšā! Lets go!"

Aicinātāja dzīvokļa durvīm tuvojoties, aiz taktiskiem apsvērumiem, jārauga turēties rindas pēdējā galā, lai durvju vērējiņas pirmā bardzība labāk ķertu citus.

Ja viesību rīkotājam uz ielas rokā manīta atslēga, tad ieteicama cita taktika: tad jāturas viņam blakus, jāpalīdz pie durvju slēgšanas un kad aiz aizslēgtajām durvīm parādās mājas mātes pārsteigtā seja, jāņem mājastēvs zem rokas un jāsaka:

„Mēs, kundze, tā sakot palīdzējām... viņam, tā sakot, durvis atslēga iesprūda..."

Viesību rīkotājam jārāda vīra dūša, jārauga sava cielaviņa mīlīgi apkampt un priecīgi jāstāsta:

„Mums, pu-pukīt, bija sēde un mēs-mēs .. ik! ... nevarējām n-nobeigt, un nācām te — hihi! — te, — kuš! nesaki nekā! — nācām te vi-visi, tā sakot, sē-sēdēt! Un vai t-tu... ik! ... re! kā dzegus rauj! — vai tu mums nevarētu, tā sakot, kaut ko no fr-fri-fridža ... ko?"

Šis ir izšķirīgais brīdis.

Uzrunātajai tagad divi iespējas:

1.) Viņa var iecirst rokas sānos un sapulcētos tautiešus bildināt apmēram šādiem vārdiem:

„Tā! Ak sēde jums bija! Ak nobeigt nevarējāt! Ak šurpu nācāt! Kā tad! Visi brāļi kopā! Un Lampatāns arī pa vidu! Es jums, galodiņas, rīkošu sēdēšanu! Ar-r-r-ā! Bet uz pēdu getaut!"

2.) Bet viņa var arī saldskābi pasmaidīt un laipni aicināt:

„Protams, Pluškīt, protams! Aicini vien savus draugus iekšā! Cik jauki, ka jūs, kungi, reiz iedomājāt arī mūsu māju!"

Kuur no šiem variantiem mājas māte izvēlēsies, atkarājas no daudz un dažādiem blakus apstākļiem, bet galvenokārt no viņas rakstura un liekuļošanas spējām.

Pieņemsim, ka mājasmāte padevusies dabas spēkiem, un ka negaidītie, bet tāpēc tieši jo mīļākie ciemiņi, cits aiz cita kautrīgi slēpdamies, novietojušies viesistabā.

Ar šo brīdi sākas viesības.

Viesības, kā zināms, uzliek pienākumus. Mājasmātei un viesiem. Mājasmātei jāgādā, lai viesi justos labi un pēc iespējas drīzi lasītos prom, bet viesiem juzjautrina mājasmāte un neskatoties uz to jālūko noturēties ieņemtajās pozicijās pēc iespējas ilgi.

Spontāno viesību mājasmātes pirmā doma, viesu baru pie durvīm ieraugot, parasti ir:

„Ko lai tiem tagad grūžu priekšā? !"

Otrā doma, kas viņas smadzenēs dzimst vienlaicīgi ar pirmo, ko no ēdmaņas krājumiem varētu nobēdzināt, lai tas nekristu invazijas armijas rokās. Tāpēc, ja kāds no viesību dalībniekiem solās iet viņai virtuvē palīgā, ieteicams palīdzību laipni, bet noteikti noraidīt. Tas atmaksājas.

No otras puses — ja kāds no viesiem labprāt kaut ko baudītu, tam mājasmātes noraidītāja izturēšanās jāiztulko kā kautrība nevietā un jāiet vien līdzi virtuvē. Tas, savukārt, viņam atmaksāsies.

Mājasmātei jābūt dvēseles pazinējai. Spontāno viesību dalībnieki parasti vairs nav ēdāji. Nepareizi tāpēc dara tās atslēdziņu glabātājas, kas tādā reizē ceļ galdā labu mantu.

Kā zināms, krietnas un tālredzīgas namamātes fridžā vienmēr atradīsies kāds nenoskrubināts kauliņš, kāda desiņa, kāds pus-gurķītis, vai pat kāda novārīta, bet neapēsta ola. Desa un ola sagriežamī plānās šķēlītēs un glīti izliekamī uz šķīvja, izdaiļojot ar sagrieztām gurķu ripiņām. Uz cita šķīvja novietojamas dažas maizes šķēlītes, un viss tas ar laipnu smaidu noliekams viesistabā viesu priekšā. Katram viesim bez tam izsniedzams atsevišķs šķīvītis, papīra nēzdodziņš, nazis un dakšiņa. Darba rīki viesiem jādod rokā, lai tos nodarbiāntu un tā novērstu viņu domas no pārtikas krājumu pētīšanas.

(Nobeigums 8. lpp.)

LUDVIGS JUCHTS MIRIS

Arī latviešiem labi pazīstamais igauņu kontrabasists Ludvigs Juchts miris Bostonā, 20. janvārī, 62 gadu vecumā. Pēdējās dienas Juchts pavadīja slimnīcā, kur viņu ievietoja pēc pārciestās sirdslēkmes. Viņš dzimis Tartu tuvumā, mācījies Berlīnes konservatorijā. Viņš apceļojis ar saviem koncertiem Eiropu un Ameriku un bija labi pazīstams arī Rīgas publikai. 30-tos gados viņš pārcēlās uz dzīvi Amerikā, bet pirms kara vēl rīkoja koncertu turnejas Eiropā. Pēdējā laikā viņš spēlēja Bostonas simfoniskajā orķestrī.

Juchts bija karsts igauņu patriots. Kad krievi okupēja Igauniju, viņš uzsākan esaudzīgu cīņu pret komūnismu ASV presē un sabiedrībā. Viņš rosīgi piedalījās ASV igauņu dzīvē, deva koncertus par labu igauņu nacionāliem mērķiem un bija Igauņu nacionālās padomes loceklis. Bostonā viņš sadarbojās ar latviešiem un lietuviešiem. Pagājušo vasaru Bostonas simfoniskais orķestris devās koncertceļojumā pa Eiropu un apmeklēja arī Padomju Savienību. Juchts noteikti atteicās doties uz Padomju Savienību, kas verdzībā tur viņa dzimteni. Viņš nogaidīja Helsinkos, kamēr orķestris atgriezās no Padomju Savienības un tad atkal tam pievienojās.

Pirms nāves Juchts izteica vēlēšanos, lai viņa apglabāšanai domāto naudu nodod īpašam fondam, no kura līdzekļiem piešķiramas balvas igauņu mūziķiem. Pirmais ziedojums šinī fondā, kas tagad nosaukts Ludviga Juchta vārdā, ienācis no kādas amerikānietes Bostonā.

A. VOITKUS

Astrīdas Robežgruntnieces viņete — ROMĀNS

57. turpinājums

Bet šoreiz es neelpoju. Es sapratu, ka šī ir mana pēdējā un vienīgā izdevība. Es esmu labs peldētājs un nirējs un varu ūdenī izturēt bez gaisa vismaz divi minūtes, bet gulēt aizturētu elpu un nekustēties ir pavisam kaut kas cits. Likās, ka galva pārplīsīs, ka krūtīs kaut kas deg, un ka tūlīt ķermenis eksplodēs. Aizturēt elpu tomēr nebija grūtākais. Sieviete lupatu no sejas man noņēma diezgan ātri, varbūt jau pēc nepilnas minūtes, bet grūtākais bija atkal sākt elpot. Sākt tā, lai viņi nemanītu, ka pašreiz to neesmu darījis. Mani glāba tas, ka vīrietis bija nepacietīgs.

— Nāc nu, nāc! — viņš teica, — jo ātrāk, jo labāk. Līdz Minchenei vēl simts kilometru, un man vēl šovakar jābrauc tālāk uz Garmišu. Nāc, netūļājies; Horsts mani gaida. Šis te tagad gulēs kā murmulis.

— Bet ja nu pamostas? — sieviete vēl šaubījās, bet vīrietis smējās.

— Esi priecīga, ja viņš vispāri vēl pamostas, un mēs galā neaizgādājam kaulus ādas maisā. Bez tam mēs viņu no loga redzam.

Viņi vēlreiz mani apskatīja, pārklāja segu, un tad es dzirdēju, ka viņi aizslēdza auto durvis un aizgāja.

Pēdējais teikums man rādīja, ka man jāizkļūst no auto, kamēr viņi vēl nav ieņēmuši vietas pie krogus loga. Es nobīdīju segu un pacēlos pussēdus un redzēju, ka aiz krogus durvīm pašreiz nozuda vīrieša mugura. Nākošajā mirklī biju no auto ārā.

Tas bija neliels ciemats, kur viņi bija pieturējuši, un cilvēku uz ielas tikpat kā nebija, bet mana izkāpšana no auto nevienu arī nepārsteigtu, ja kāds mani būtu redzējis.

Man sāpēja sāni, mani mocīja nelabums no saindēšanās ar gāzi, bet tai brīdī es neko nejutu. Man bija jātiek aiz krogus stūra, pirms viņi abi bija ieņēmuši vietas pie galdiņa pie loga. Vai trešais bija vērojis, nezināju, bet tas arī bija vienalga — man bija jātiek drošībā. Un es tiku. Sakņu dārzā aiz krogus."

„Un tad? Kas notika tālāk? Kāpēc neziņojāt policijai?" konsuls jautāja.

„Pirmajā brīdī es to gribēju darīt. Zināju, ka tiklīdz biju no auto ārā, viņi man vairs neko nevarēja ar varu padarīt. Bet tad es, kāpostu dobē sēdot, pārdomāju: ko man policija palīdzētu? Kamēr šeit ciematā sameklētu policistu un tam iestāstītu, kas noticis, mani trīs draugi jau sen būtu gabalā. Un kā lai pēc tam pierādu, kas man nodarīts? No otras puses — jo ātrāk pazūdu un jo mazāk pēdu aiz sevis atstāju, jo relātīvi drošāks varēju justies. Un tā es izšķīros pazust. Pēc stundas, kad iznācu no sakņu dārza uz lielceļa, viņu auto vairs tur nebija — jo arī viņi nevarēja mani likt policijai meklēt."

„Un tad? Kur jūs pavadījāt visu laiku pēc tam?"

„Es klaiņāju — no vienas vietas uz otru. Pa lielākai daļai mācītājmājās."

„Kāpēc mācītājmājās?"

Imants pasmaidīja.

„Pirmkārt, tāpēc, ka pats kādreiz studēju teoloģiju, bet galvenokārt tāpēc, ka tur cilvēki pieraduši, ka pie viņiem ierodas klaidoņi pēc palīdzības vai naktsmājām. Mācītājmājā par lūdzēja ierašanos neviens nebrīnās, tur tas nav notikums, ko piemin sarunās ar kaimiņiem vēl pēc dienām. Un tad es beidzot nonācu pie Annas Lindes. Tur man gāja labi. Bet tomēr ne tik labi, lai paliktu pavisam."

Imanta izceļošanas lūguma izlemšana ilga divi nedēļas. Sūtniecībā noskaidroja, ka viņa stāsts, cik tas bija pārbaudāms, ir patiess, un beidzot viņam paziņoja lēmumu: viņš varēja izceļot uz Kanadu.

Viņam bija jāparakstās, ka viņš apsolās kļūt par krietnu Kanadas pilsoni un valsts piešķirto aizdevumu kuģa biļetei atmaksāt, tikko sāks strādāt.

Bija dīvaini atkal vilkt sen nerakstītas zīmes: Imants Straumēns.

*

No Brēmenes Imants aizsūtīja Krūmalim vēstuli, ka 4. novembrī izceļo uz Kanadu, un lūdza, ja būtu pienākušas kādas ziņas par meklēto Intu Straumēnu, par to paziņot uz Kanadu, vēstuli adresējot Jānim Augaram, Toronto galvenajā pastā.

„Es agrāk nerakstīju, lai neradītu šeit kādas pēdas, kas maniem vajātājiem dotu jaunu iespēju pret mani kaut ko iesākt, iekāms neesmu nonācis jaunajā krastā. Šeit viņi mani pazaudēja, un sūtniecībā apsolījās par mani klusēt, lai varētu netraucēti aizbraukt. Es bieži sev esmu vaicājis, ar ko gan esmu izpelnījies šādu uzmanību, un vai viņu atriebības kāre tiešām tik liela, bet, liekas, taisnība sūtniecības sekretāram, kas domā, ka propagandas dēļ viņi meklē atgūt ikvienu, kam vien laimējies izbēgt. Tātad nav svarīgs cilvēks Jānis Augars, bet padomju pilsonis XYZ.

Kuģis ostu atstās rītu agri, un pēc dienām astoņām jau būšu viņā krastā. Nekad neesmu bijis tik lielā neziņā, vai daru pareizi, kā pašreiz. Līdz šim vēl vienmēr bija sajūta, ka ar sievu esmu uz vienas zemes, bet nu mūs šķirs jūra, un, kaut arī prāts saka, ka ne viņas situācijā, ne mūsu attieksmēs tam nav nekādas nozīmes, sajūta ir pavisam dīvaina — vēl vienmēr negribas ticēt, ka notikušais un notiekošais ir īstenība.

Pret mani visi ir laipni, lai gan tā ir vienaldzīga laipnība, jo esmu tikai vienkāršs strādnieks, kas nekādus svarīgus valsts noslēpumus nevar sagādāt, un tas, ko varu pastāstīt, viņiem liekas aplamība, — ka aiz dzelzs aizkara gaidīt gaida, kad Rietumi beidzot sakustēsies, un ka tai brīdī, kad tas notiks, Austrumos sāksies vēl nebijusi kustība. Tie, kam to esmu teicis, noklausās, pasmīn, pārliek cigareti no labās rokas kreisajā, lai pārmaiņas dēļ bikšu kabatā iebāztu arī labo roku — un nesaka nekā. Vai tā ir diplomātiska gudrība, slinkums runāt vai gluži vienkārši muļķība, vēl neesmu varējis noskaidrot, bet katrā ziņā mazo ierēdņu interese par pasaules turpmākajiem likteņiem pašreiz, šķiet, ļoti maza . . ."

Viņš bija pierakstījis vairākas lapas, bet vienmēr vēl negribējās beigt. Bija tā, it kā, Eiropu atstājot, vajadzētu vēlreiz garīgi nomazgāties, lai jaunajā krastā izkāptu tīrs.

Bet jo vairāk rakstīja, jo skaudrāka kļuva sajūta, ka arī Krūmalis jutīs, ka ar daudzajiem vārdiem viņš mēģina apklusināt sirdsapziņu, jo lai viņš kā taisnojās — no Monikas viņš tagad aizbrauca pavisam. Un Monika bija viņa sieva. Cilvēks, kas viņam bija uzticējies. Draugs, kas varbūt gan bija cerējis, ka viņš piesolīto upuri nepieņems, kas tomēr ne mirkli nebija šaubījies to uzņemties, bet smaidīdams ļaužu dēļ atvadījās it kā uz īsu laiku — lai gan zināja, ka tas notiek uz visu mūžu.

Un to viņš tagad pameta, bet pats aizbrauca turp, kur cilvēki dzīvo kā cilvēki, un kur par svarīgāko un svētāko atzīst atsevišķa cilvēka brīvību un neaizskaramību.

Vai tā darīja goda vīrs?

*

Vēl bija nakts, bet austrumu pusē apvāršņa mala jau kļuva iepelēka un viļņu galotnes gaišākas. Nebeidzamajā ūdens masā, kas plūda gar kuģa sāniem, brīžiem atplaiksnījās baltas viļņu galotnes, kas cēlās un grima līdzi kuģim.

Kuģa priekšgalā, blakus ieejai kravas telpā bija laba paslēptuve pret vēju, un kad vien viļņi nebija pārāk lieli, Imants te pavadīja lielāko daļu laika. Bija ceļojuma pēdējā diena, un ap pusdienu kuģim vajadzēja piestāt Halifaksas ostā.

Gaidas, neziņa, nemiers un neskaidrība neļāva gulēt, un Imants jau labu brīdi no savas parastās vietas vēroja viļņu skrējienu. Te viņš bija sagaidījis katru jaunu ceļojuma dienu, un no šejienes domās izstaigājis gan pagātni, gan nākotni.

(Turpinājums sekos)

IZNĀKUSI SEN GAIDĪTĀ GRĀMATA

GADSKĀRTA LATVJU DAINĀS

Labā iesējumā, ar 114 mākslinieka A. Kopmaņa illustrācijām un J. Mežaka tekstu

Grāmatas cena $2.25

DABUJAMA

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada.

Izsūtām arī pa pastu uz pēcmaksu.

1c SUPER SALE 1c

$10.000 of Hardware Goods to be sacrificed at all time low, low prices

Any item in our 4 windows is to be sold at rock bottom prices and an extra 1c. will buy two of these wonder priced articles!!

HERE ARE JUST SOME OF THE MARVELOUS BARGAINS:

Lock Set — — — Only $2.49
Extra Lock Set — — „ .01c

BARGAIN PRICED AT $2.50 FOR 2 SETS!

Paint Roller — — Only .79c
Extra Paint Roller — — „ .01c

BARGAIN PRICED AT .80c FOR 2 ROLLERS!

Carpenters Chisels — —Only $1.49
Extra Chisel — — — „ .01c

BARGAIN PRICED AT $1.50 FOR 2 CHISELS!

Pliers — — — — Only $1.29
Extra pliers — — —„ .01c

BARGAIN PRICED AT $1.30 FOR 2 pr. Pliers!

THESE WONDERFUL BARGAIN BUYS AND DOZENS MORE AT

D. GOODMAN & SONS

430 Spadina Ave. — Toronto

EM 3-0224

Sestdien, 9. februārī, plkst. 7,00 vakarā, 555 Dundas ielā (Odd Fellow's Temple) DV Londonas, Ont., nodaļa rīko

6. GADA SVĒTKUS

Programmā: akts, priekšnesumi un saviesīgs vakars ar deju.

Laba deju mūzika. ◎ Pilna bufete. ◎ Loterija.

Ieeja: $1,00 no personas.

DV LONDONAS NODAĻA

Hamiltonas latviešu draudzes, HLB un Hamiltonas DV rīko sestdien, 9. februārī, pl. 7 vakarā, Dalewood skolas telpās (Main un Haddon ielu stūrī, Main West bus)

VĪRU DUBULTKVARTETA

KALVIS KONCERTU

Programmā latviešu komponistu darbi.

Pie klavierēm Anna Medne - Silkovska

Ieeja: $1,25. Skolēniem $0,25. Bērniem ieeja brīva.

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē

Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās

3587 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7028, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)

Zvanīt WA 2-2008 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu

Runā vācu un slavu valodās

NUPAT SAŅEMTAS SEKOJOŠAS GRĀMATAS:

Andreja Eglīša
O T R A N T O, dzejas $3.20

Kārļa Ieviņa
G U N T I S U N D A I L A $3.00

Jāņa Sīrmaņa
T I N C I S $5.30

Rutku Tēva
D U M P I G Ā R Ī G A $2.80

Zentas Mauriņas
Z I E M E Ļ U T E M A S $3.25

K. Lesiņa
Z E M S V E Š Ā M Z V A I G Z N Ē M ies. $5.40
broš. $4.80

K. Hamsuna
P Ē D Ē J A I S P R I E K S $2.80

D V G R Ā M A T N Ī C A

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

VISSPOŽĀKĀM ATSAUKSMĒM APVĪTIE

JAUNIESKAŅOJUMI

IV

Dievišķais mirdzums, Es skaistu rozīt' zinu, Svēta nakts un Klusa nakts un 4 citas garīgi rakstura dziesmas. Visas pirmatskaņojumā, arī jaunsabalsotās 4 Ziemassvētku dziesmas. Reitera koris; 2 pavada simf. orķestris.

Jānis Mediņš un Teodors Reiters: „Līdz šim techniski un vokāli visizdevīgākais Reitera kora — Latvian Music — ieskaņojums."

III

Arija, Melancholiskais valsis, Suitu dancis, Meditācija, 5 tautas dziesmas. Stokholmas Filharmonijas orķ. 36 instrumenti T. Reitera vadībā. Mariss Vētra: „Visu laiku labākā latviešu skaņu plate."

II

Latvijas himna, Beverīnas dziedonis, 6 citi izlases skaņdarbi. Reitera koris; 2 pirmie ar simf. orķestri, 3 ar solistiem. Jau noraidīts vairāk kā 50 radiofonos.

I

Senatne, Bērzi, Aintiņš, bāleliņš, 4 citas dziesmas skaistules. Reitera koris; 3 ar [illegible] solistēm.

Katrs ieskaņojums iedalīts vienā LP, 33 1/3 vai 4-5 78 apgr. platēs: $10, abonentiem $8 ar piegādi.

Ar 3 ieskaņojumiem ($24) ieskaitām abonentos; tam īpašas priekšrocības.

Kanadā: V. Kaļiņš, 21 Denison Rd. W., Toronto 15, ASV: V. Kancāns, 1900 W. 3rd St., White Bear 10, Minn.; un grāmatnīcās; DV grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto; pēdējā pērkamas arī atsevišķas 78 apgr. plates.

Iegaumēsim: tikai pašu rokas cels latviešus goda vietā starp citām tautām!

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA

HALLS DRUGSTORE **T. KRAUMANIS**

14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0107

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās

288 St. Clair Ave., W. Toronto

Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu

WA 1-0556 vai MA 5243

OPTIĶIS LUNSKY

470 COLLEGE ST., TORONTO

WA 1-3924

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 Dundas St., West

(Spadina stūrī)

Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Frank Vass, BA

ADVOKATS — NOTARS

455 Spadina Ave. Apt., 408

(College un Spadina ielu stūrī)

Tel. birojā — WA 2-6111

WA 2-6112, Toronto

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no

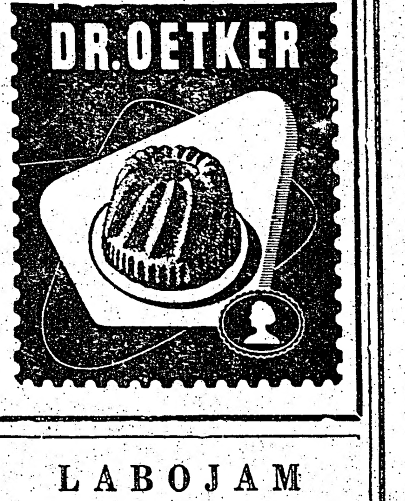

LABOJAM VISĀDU FIRMU elektriskos ledusskapjus, veļas mazgājamās un žāvējamās mašīnas, kā arī elektriskās krāsnis.

GARANTĒTS DARBS.

WA 2-6720, Toronto

Dzirneklis (37)

Slimie vecāki dzimtenē lūdz ziņas par EDUARDU VĪTIŅU no Daugavpils apkārtnes.

Pēdējās ziņas vecākiem ir no Kaseles, Vācijā, 1947. g. Kas par viņu ko zinātu, lūdz rakstīt:

JĀNIS JENZIS,
2053 E. 88 St.,
Cleveland 6, Ohio, USA.

HIGH PARK rajonā izīrējama istaba un virtuve. LE 1-7884, Toronto. (57)

S. VASARĀJS

Transporta uzņēmums

Tel. LE 4-1403

Toronto

JAUNA, VĒRTĪGA GRĀMATA

Tautas atmodas laikmeta 100 gadu atcerei

JĀNIS SARMA

NEGANTNIEKS

Stilistiski meistarīgā stāstījumā autors sniedz iejūtīgu tēlojumu par Auseklа dzīvi, viņa saskari ar laika biedriem, latviešu tautas laikmetīgajiem centieniem un cīņu pret vācu un krievu pārtautošanas mēģinājumiem.

Sai grāmatai jābūt katrā latviešu mājā, katrā skolā un bibliotekā.

Glītā sējumā ar V. Upenieka apvāka zīmējumu, 462 lpp. $3,80

INGRIDA VIKSNA

ES SAKU PALDIES $2.75

Patīkamam laikā kavēklim

ARTURS VOITKUS

APROCE $1.80

Pieprasīt apgādam MEDUSLĀCIS, 28 Austin Ter., Toronto/Ont., DV grāmatnīcā, 123 Huron St. un visos lielākos grāmatu galdos.

LATVIEŠU PUĶU SALONS

C A L L A

727 Danforth Ave, pie Pape, tel. HA 9911, Toronto

Krāšņi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem ● Bagātīgā izvēlē griezti ziedi ● Podu puķes. ● Zaļumi un tropiskie stādi. ● Tautiski izstrādājumi. ● Keramika.

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus

Mēs piegādājam mājās

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-8451

Vecākais ceļojumu un notārāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze imigrantu lietu kārtošanā, notārālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.

Runā krieviski, vāciski un latviski

Dāvanām un pašiem! Apskatiet, varbūt patiks!

F O T O A L B U M S :

20,5 x 23 cm, ar BRĪVĪBAS PIEMINEKĻA attēlu bagātīgā zelta spiedumā uz vāka.

Cena $6.00.

V I E S U G R Ā M A T A :

17 x 23 cm, izmantojama arī kā dienas grāmata, uzmetumu grāmata atzīmēm par svarīgākiem notikumiem ģimenē, lai vēlāk no tiem paliktu skaistas atmiņas. Uz vāka Rīgas siluets zelta spiedumā.

Cena $6.00:

ADREŠU VĀKI APSVEIKUMIEM :

20,5 x 23 cm, ar skaisti iekomponētu Latvijas mazo ģērboni uz vāka, īsta zelta spiedumā.

Cena $6.00.

Piedāvā

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA,

123 HURON IELĀ, TORONTO

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKA

Betlemes baznīcā, Third Ave un Pacific St. Brooklyn.

Svētdien, 3. februārī, pl. 3 p.p. dievkalpojums Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš;

pl. 6 vak. Bronksas Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols;

pl. 2 dienā Port Vašingtonā Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. F. Treus.

DETROITĀ

Detroitā, Mich., Sv. Pāvila ev. - lut. dr. dievkalpojums 3. februārī, pl. 1,30, Holmes Methodist Church, Lincoln at Putnam. Māc. V. Līventāls. Pl. 1,00 — skola.

ČIKAGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē , 5015 W. Ferdinand St.

Sestdien, 2. februārī, no pl. 6—7 vakarā, meditācijas stunda. Pl. 7 Bībeles stunda, Mat. ev. 19. nod., T. Bērziņš.

Svētdien, 3. februārī, pl. 10 bērnu dievkalpojums. Pl. 11 dievkalpojums; māc. A. Rautenšilds. Pēc dievkalpojuma draudzes locekļu generālsapulce ar jaunu draudzes locekļu uzņemšanu.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu seminārа baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9 30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā: bērniem plkst. 1.15.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā: bērniem plkst. 1.15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E. Grand Rapidi.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. **Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.**

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Mineapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

San Diosefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēneša 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel WA 4-1563.

3. februārī, plkst. 4 p.p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes dāmu sapulce.

10. februārī, plkst. 11 rītā dievkalpojums.

17. februārī, plkst. 4 p. p. dievkalpojums.

24. februārī, plkst. 11 rītā dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

27. janvārī, plkst. 4 p.p., Sv. Jāņa baznīcā Svētruna: Kristietis un 20. g. s. sociālās problēmas". Iesvētes mācība.

3. februārī, plkst. 4 p.p. Sv. Trīsvienības baznīcā: Svētruna: „Kristietis un mamonisms". Iesvētes mācība.

10. februārī, plkst. 4 p.p., Sv. Jāņa baznīcā. Svētruna: „Kristietis un komūnisms".

17. februārī, plkst. 4 p. p. Sv. Trīsvienības baznīcā. Svētruna: „Kristietis un nacionālisms"

24. februārī, plkst. 1,30, Sv. Jāņa baznīcā. Svētruna: „Kristietis un pacifisms". Pēc dievkalpojuma baznīcas sanāksmes telpās draudzes gadskārtējā pilnsapulce.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Ave.

Māc. T. Aviks, 11 Wanda Rd., Toronto.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ont.

Māc. Arturs Voitkus, 28 Austin Terrace, Toronto, tel. WA 5-1566; Hamiltonā, Kristus ev. - lut. latviešu draudzē.

Kičenerā dievkalpojums Mateja ev. - lut. baznīcā svētdien, 10. februārī, plkst. 11.00 no rīta.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury Ont., tel OS 3-3284.

Māc. Elmārs Canne (10127 - 124 Edmontonā

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512 Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

Niagaras (Ont.) ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā, Portage Rd., 2. februārī, plkst. 18,00. Mācītājs J. Vējiņš.

MONTREALAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q.

Montreālā, 3. februārī, plkst. 1,30 p.p. Debesbraukšanas bazn. jaunatnes un bērnu dievkalpojums.

10. februārī, plkst. 1,30 p.p. Debesbraukšanas bazn., dievkalpojums.

17. februārī, plkst. 1,30, Debesbraukšanas bazn. jaunatnes un bērnu dievkalpojums.

24. februārī, plkst. 1,30 p.p. Debesbraukšanas baz. dievkalpojums.

Kristīti: 1. janvārī Sornas Anna, Kārļa Adolfa Runes un Gunas Veras, dzim. Ozeres, m.

26. janvārī Krujelis Ivars Agris, Jāņa Paula un Martas Elīzabetes, dzim. Vainovskis, d.

Kornvalē, 23. februārī, plkst. 7 vak. dievkalpojums; māc. V. Šēfers.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES dievkalpojumi notiek sestdienās, pl 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Ch. 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14. tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp Walmer Rd. angļu baptistu baznīcas telpās

PĀRSŪTIET NAUDU UZ LATVIJU

Saiņu pārsūtīšanas birojs — Latvian Church Gift Parcel Service — draudzes mājā 55 Hans Rd., London, S.W.3, kas nodibinājās pag. gadā Londonas latviešu draudzes māc. R. Slokenberga vadībā, ir izveidojis 3 plašas nozares palīdzības sniegšanai tautiešiem dzimtenē.

1. Zāles pa gaisa pastu ar iepriekš samaksātu muitu. Pārsūtīšanas izdevumi par saini līdz 4 mārc. (2 klgr.) maksā 4.30 līdz 5.80, atkarā no saiņa apdrošināšanas summas.

2. Lai sniegtu palīdzību naudā, pārsūta uzvalku drēbes gabalus 3 1/2 jarda (3 1/4 metra), dubultplati, sākot ar 40 dol. par gabalu. Zils ševiots. Un slavenos angļu Burberrys uzvalku audumus, sākot ar 53 dol. gabalā. Atgriezumus (arī 3 1/2 jarda) no eksportdrēbju noliktavas izsūta par 35 dol. gabalā. Cenā ietelp muita un pasta izdevumi saiņa nosūtīšanai. Visi uzvalku drēbju gabali ir angļu eksportdrēbe, garantēti „pure wool" un „Made in England" — apzīmogoti audumā. Par šiem audumiem tur maksā 2500 līdz 3500 rubļu. Uzvalku drēbju piederumi, ieskaitot pogas un diegus, par 7 dol., pievienojami tam pašam sainim.

3. Birojs sagatavo saiņus pēc norādījumiem ar dažādu saturu, vai arī pārsūta sūtītāja mājās sagatavotus saiņus. Neto svars — 20 mārc. (10 klgr.). Visi saiņi ir apdrošināti un Saiņu pārsūtīšanas birojs atbild par katru saini. Nosūtītājam dodam saiņa saņēmēja parakstu. Pieprasiet izziņu. Drēbju paraugus izsūta pret 1 dol. zīmi pa gaisa pastu.

Saiņu pārsūtīšanas birojs, draudzes mājā, 55 Hans Road, London, S.W.3. Great Britain. Tel. Kensington 9905.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1,50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

ATMIŅAS PAR PRESES BALLI TORONTO

Augšā — balli ievadīja tradicionālā polonēze, kuru ar izmaņu un eleganci vadīja deju skolotājs N. Svānebachs. Apakšā — preses darbinieku un viesu galds, pie kura (no kr.) redzam LPB Kanadas kopas pr. Dr. H. Tichovski, A. Svennes kundzi, DV KV pr. V. Muktu, A Tichovska kundzi, I. Azača kundzi, I. Vīksnu, viesi no Mineapoles prof. J. Akermani, komp. T. Ķeniņu ar kundzi, A. Gailīti, I. Poča kundzi, N. Svānebachu, L. Poču un LNAK valdes pr. A. Svenni.

Preses ballē Toronto bija ieradušies arī viesi no aizrobežas. Uzņēmumā no kr. J. Aleksandrovs no Ņujorkas, J. Treimanis no Bafalo (ar Preses Pili), Ināra Nagobada no Orčarda parka, N. Y., un Kitija Treimane no Bafalo.

Preses kopas vicepr. B. Senkēviča sarunā ar „Toronto Daily Star" reportieri A. Geigeru un viņa interesanto pavadoni.

Kā redzams, interesantās sarunās laiku pavada T. Ķeniņš ar kundzi, A. Gailīte un A. Poča kundze.

Pievilkšanas punkts bija boles galds, aiz kura redzam daiļās izpalīdzes, kas dzesēja viesu slāpes.

Savu ieguvumu — Preses pili — domīgs apskata viesis no Montreālas O. Klāvenieks.

H. Kliģera un J. Kreiļa foto

URĀNA PIETIKS 50 GADIEM

Kanadas valdība ir mazliet pašķīrusi slepenības aizkaru, kas slēpj urāna ražošanas metodes, būdama pirmā tauta pasaulē, kas to dara.

Iestādes Otavā ir atklājušas, ka Kanadas līdz šim zināmās urāna rezerves sastāda 237.000 tonnnu, kas atrodas 225 miljonos tonnu rūdas. Pašlaik gadā ražo ap 3.000 tonnās urāna, un tā ražošana pastāvīgi pieaug. Savienotās Valstis ražo 8.000 tonnu gadā.

Kanadai tagad pietiek urāna no jaunatklātām urāna atradnēm, lai apmierinātu Kanadas atomenerģijas vajadzības (kas ir miermīlīgas, jo Kanada neražo atombumbas) nākošiem 50 gadiem.

Ir paregots, ka Kanada visai drīzā laikā kļūs par lielāko urāna ražotāju pretkomūnistiskajā pasaulē, un tai sekos Savienotās Valstis, Dienvidamerika, Beļģijas Kongo — pirmsākotnējais urāna piegādātājs — un Austrālija. Visai maz ir zināms par komūnistu urāna ražošanas metodēm, bet tā atradnes ir Čechoslovakijā, Mandžūrijā un pašā Krievijā.

Līdz 1958. gadam šis rūpniecības produkcijas darbā, ēkās, iekārtā un pakalpojumos būs ieguldīti pāri par 300 milj. dol. Minētā gadā ražošanā iesaistīto personu skaits būs sasniedzis 12.000, kas gadā izpelnīs 60 milj. dolaru.

Otavas ierēdņi konstatē, ka, ja visas Rietumnācijas tāpat kā Kanada atklāti paziņotu urāna produkcijas skaitļus, tad šī informāciju būtu liels pārsteigums Padomju Savienībai.

Starplaikā Japāna izteikusi vēlēšanos pirkt no Kanadas urānu atomiskās spēkstacijas darbināšanai. Kanada pašlaik izved urānu tikai uz Savienotām Valstīm (ar Kanadas urānu darbināja pirmo atombumbu 1945. gadā), bet sagaida, ka tā varēs sākt sūtīt urāna rūdu arī uz Lielbritaniju un citām draudzīgām valstīm, ieskaitot Japānu. Kanada labprāt vēlas redzēt, lai šādu izvietošanu kārtotu kāda starptautiska aģentūra, ko varētu nodibināt pie Apvienotām Nācijām. Ja tomēr šo domu nevarētu iedzīvināt, urānu var sākt sūtīt arī tiešā ceļā.

SKAUTU UN GAIDU DZĪVE

TORONTO

Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienības 6 gadu pastāvēšanas atceре svētdien, 3. februārī Sv. Andreja baznīcā. Gada svētku ievadā abas vienības piedalīsies dievkalpojumā plkst. 4 p.p. un plkst. 6 augšējā zālē akts, skautu un gaidu priekšnesumi, cienasts, rotaļas un dejas.

*

Šogad paiet 35 gadi kopš gaidu kustības sākumiem Latvijā un 45 gadi kopš skautisma sākumiem, un šinī sakarā abas Kanadas jendas 7. aprīlī rīko kopīgus atceres svētkus Sv. Andreja baznīcā. Svētkus atklās plkst. 3 ar darba skati, un plkst. 4 gaidas un skauti piedalīsies dievkalpojumā. Pēc dievkalpojuma aukšējā zālē kopīga parāde un gaidu un skautu māku demonstrēšana.

*

22. februārī šinī gadā svinama skautisma iesācēja Bēdenpaula 100 gadu dzimšanas atcere, un šo notikumu latviešu skauti un gaidas atzīmēs atsevišķi pa pilsētām gaidu un skautu mītnes vakaros.

*

Gaidu un skautu lielā nometne notiks 29., 30. jūnijā un 1. jūlijā. Nometnes vieta vēl nav izraudzīta, bet vadība gan: gaidu nometnes pr-ce būs jendas pr-ce vad. A. Martinsone, komandante vad. B. Jirgensone, saimniece vad. v. O. Volmere. Nozaru nodarbības vadīs N. Pulciņa, gaidām vad. M. Šuriņa, lielgaidām vad. V. Slavieša. Nometnes sanitāres būs vad. L. Balgalve un vad. v. A. Mačerniece.

Skautu nometnes pr-ks būs jendas pr-ks vad. S. Leimanis, komandants vad. E. Dāvidsons un saimnieks vad. A. Budrevics.

Atsaucieties — jūs meklē

1) **Juri Pommeru** no Pormsātiem Latvijā meklē vecāki, atgriezušies no Sibirijas.

2) **Alisi Vilmani,** dz. Brunavu, no Kalvenes Poru mājām meklē brālis Priekulē.

Rakstīt Cīdecim, 121 Bowood Ave., Toronto 12, Ont. Tek: MA 9268.

*

Ģedertu Gaili, Jāņa d., dz. 1925. g.;

Staņislavu Korsaku, Jāzepa d., 1920. g.;

Arturu Kaļķi, Kaspara dēlu, dz. 1916. g.;

Jāni Rūdolfu Abeltiņu, dz. 1927. g. 3. oktobrī.

Ja kāds par viņiem ko zinātu, lūdz paziņot: WA 2-6354, Toronto, 46 Aberdeen Ave.

KĀ JĀRĪKO VIESĪBAS . . .

(Pārnesums no 6. lpp.)

Viesi parasti izmantojuši mājasmātes klātbūtni un atspirdzinājušies ar apsolīto „maziņo". Atspirdzināšanās ļoti veicina domu darbību un valodas plūsmu, un bieži gadās, ka tad, kad laipnā mājasmāte ierodas ar uzkodām, viņas atnākšanu uzskata par traucējošu. Viesiem tomēr jācenšas būt pieklājīgiem un, lai saimnieci neapbēdinātu, jāņem pasniegtais pretī. Vismaz šķīvis. Uz tā tad uzliek desas vai olas ripiņu un šķīvi novieto sev priekšā uz galda. Ja sēd atzveltnos, tad uz grīdas, sev pie kājām. Šķīvi pēc tam izlietā par pelnu trauku un desās, resp. olas ripiņā sprauž izdedzinātos sērkociņus. Tie spraužami ar apdomu, lai iznāk simetrija. Tāds šķīvis izskatās ļoti dekorātīvi un liecina par lietātāja labo gaumi.

Kad ēdiens apgādāts, mājas māte atvainosies un dosies mierināt bērnus, jo statistika rāda, ka pirmajā pusstundā pēc viesu ierašanās viesistabā apgāzušies trīs krēsli, nokrituši četri šķīvji, astoņas dakšiņas, divas pudeles un saplīsušas trīs glāzes. (Šie skaitļi attiecas uz mazām viesībām ar sešiem dalībniekiem. Tie ir caurmēra skaitļi, kas var grozīties atkarībā no pulksteņa stundas un citiem apstākļiem.)

Pēc bērnu nomierināšanas mājas māte vēlreiz atgriežas pie viesiem un jautā, vai tiem vēl ko nevajaga. Viesi, parasti viņas nākšanu vairs neievēro. Pēc tam viņa drīkst doties guļamistabā un izlikties, ka guļ.

Tas bija par mājas dvēseles pienākumiem un izturēšanos spontāno viesību rīkošanā.

Bet tāpat kā viņai savi pienākumi arī mājas tēvam.

Vispirms viņam jāpierāda viesiem, ka viņa un sievas starpā valda visdziļākā vienprātība un dvēseļu harmonija. Tas panākams ar to, ka pēc tam, kad pirmie ķeršļi pie durvīm pārvarēti un jautrie zēni iekļuvuši viesistabā, mājas tēvs pirmajā izdevīgajā gadījumā uzšauj sieviņai šmaugu kādu mīluļunuzmun a.šplaukšķi pa mīksto pusi un pasaka kādu mīļu un uzmundrinātāju vārdu, piem. Nu tu, vecā droška! — vai tamlīdzīgi.

Kad taspadarīts, viņam jāpierāda, kas ir kungs mājās, un kad sieva aizgājusi uz virtuvi ēdmaņu raudzīt, jākliedz viņai pakaļ:

„Vecen, kur tas batlopeners! Un atnes pāris softdrinkus! Fridžā jābūt!"

Viesu pienākumi spontānās viesībās ļoti nenoteikti. Katrs priecājas kā māk. Viss atkarājas no temperamenta. [illegible] cīgi izteikta gimenes [illegible] var doties istabā, kur bērni guļ, pastāvēt brītiņu pie mazo circenīšu gultiņām un skaļi domāt, ka arī mēs kādreiz bijām tādi mīlīgi un nevainīgi. Lai pārbaudītu mājas mātes pacietību, ieteicams kādu no bērniem, vislabāk zīdaini, ja tāds ir, paņemt no gultiņas klēpī un uzdziedāt tam kādu šūpuļa dziesmiņu. Par tālāko nevajaga brīnīties, jo katrai mātei savs bērns mīļš.

Ja mājās klavieres, var kaut ko uzspēlēt. Nav svarīgi, vai prot — pietiek piesist pāris skaņas, nopūsties, un pacelt acis griestu virzienā. Tas nodrošina dziļa un jūtīga cilvēka slavu.

Par mājās iešanu padomi nav jādod, jo to nokārto mājas māte.

GIRTS SALNAIS

SĪPOLS un ORCHIDEJA

ROMĀNS

10. turpinājums

Bet ar Vinniju kaut ko iesākt bija par vēlu. Viņa krūtis bija apkārtas godazīmēm, un lepnums iemitis pazemības vietā. Viņa paša brālība to padzina, bet oleandrieši no tā vairījās kā no mēra.

„Ar kaunu atstājuši Oleandriju, Vinnijs Gerriks un viņa sieva Lote, sarticināti un bezcerīgi, melnā negaisa naktī, klīda projām četru panīkušu vēršu pajūgā, citu lopiņu bara pavadīti, piecas, desmit, piecpadsmit jūdzes, līdz bija jāapstājas strupceļā. Tiem pretī bija milzu upe, slēpusies platā gravā. Un pa labi skrēja ātrs, dziļš strauts, augstos klinšāju krastos. Un pa kreisi, krūmainu, durteniski krītošu nogāžu vidū plūda līčota straume, bagāta dūņājiem un ceļojošu smilšu sēkļiem. Aiz muguras bija naidīgā pilsēta.

„Bez cerībām un bez spēka viņi nokrita ratos uz vaiga, pielūdza Dievu, lai atpestī tos no viņu grēcīgām dvēselēm, un gurumā palika kā beigti," tā vēstīja teika. „Bet kad vēlā rīta stundā diena nokratīja negaisa mēteli, nelaimīgie pamodās. Tie redzēja ūdens šķirtnes kupra galā sen pamestu mednieka būdu, veikli sakrautu no radzēm un nostiprinātu vienam vīram cilājamām stutēm un sijām. Ap to kupli zaļoja dzelksnaiņi kazenāji, un zemajās durvīs un logu caurumos dzinās ērkšķu koku atvases.

Ar cirvi un mednieku nažiem cirtuši brīvu eju, bēgļi iekšā atrada mirušu vīru, sen zaudējušu cilvēka paskatu, bet divās, rupjiem dzelžiem cieši apkaldinātās skrīnēs — meistarīgi mērcētas bebŗu, ūdŗu, lapsu un āpšu ādas. Tās bija tik veikli iesaiņotas, ka laika zobs un kodes viņām bija gājušas secen. Tā bija maza bagātība, un ja liktenis tiem bija še licis nonākt, Gerriki saprata, ka tā ir paša Dieva Tā Kunga roka, kas tos vadījusi. Še Dieva zīmes rādīja, ka tiem jāpaliek un jāsāk jauna dzīve, kur vecais slazdu licējs bija beidzis elpot. Viņi apraka labo vīru, krita ceļos, pateikdamies debesīm, un cēlušies, izstiepa dūres pret austrumiem, kas tos bija padzinuši, un pret rietumiem, kas tos bija nonicinājuši.

„Te ir mūsu Apsolītā Zeme. Dievs ir ar mums," čukstēja Lotei Vinnijs. „Stāvi man klāt, mana sieva. Izstumti un apsmieti, mēs te celsim savu namu, un draugi mums būs tie, kas nāks no mūsu klēpja."

Viņi nu bija kā vecās derības Abrams un Zāra, kas gatavi dibināt savu namu un vairot to mantā un dzīvībā."

Nav zināms, vai Vinnijs, līdz garā mūža beigām jel kādreiz būtu spēris kāju uz Oleandrijas pilsētas zemes, turpretim Lotei tas, domājams, nekad nav bijis iespējams. Laika trūkuma un īpato uzdevumu dēļ. „Jebšu," stāstīts piezīmēs Gerriku dzimtas dziesmu grāmatas īpaši ielīmētās lapās, „Vinnijs pārdevis atrastās ādas, tika pie lielas rocības, un rīkoja sev laukus un gādāja lopus, un visu gatavo pārdeva attālākās pilsētās. Viņš izplēta sējumus un ganības, un iepirka pirmo Skotijas Aberdīnas sugas lopu pāri šinīs apgabalos — Leonardu, Pirmo Ķēniņu, un Loti, Pirmo Ķēniņieni. Un tie bija raženi.

Līdzi vīram Lotei, esot uz drošām kājām, tika darbu bez mēra, bet ik gadus viņa gādāja, par prieku laulātam draugam, pa pārim dvīņu puišu; ļaunā gadījumā — pa vienam, un tikai dažreiz pa vienai meitai.

Pirmos piecpadsmit gados tukšo gadu nebija. Tie nepiemeklēja arī viņu lopaplokus, ne sakņu, ne augļu dārzus, ne laukus, ne krūmainos mežus, ne upju ūdeņus, ne kraujos krastus.

Te līgojās kukuruza, kā plats, biezs zelta padebesis, tur tomātu krūmi, atspiedušies pret mietiem, tupēja, kā zaļi veči; te, ap ozola smagajiem rumpjiem, sirmas un brūnas vāveres meta skrējienus, kā neredzamas spirāles ,tur skatīto un neskatīto pārbaudīja ziņkārais rakūns; te no skābardes augšas kā rūsgani melni un zeltīti, lieli, mīksti pūpoli krita tikko apvēlušies meža pīlēni, tur iepuvuša koka galotnē brīdinot uzsauca pūce; te upes dziļi saviļņoja ūdŗu griezts kūlenis, tur naski bebri cēla straumēm aizsprostus; te pavēnī viens mazs Gerriks meta makšķeri, tur ūdeņos otrs cilāja irkli, bet lopaplokos sakliedzās slaucējas un gani, idēja raibās un melnas govis,un sprauslāja jauni kumeļi.

Dzīve aumaļāja mājā, sētā un laukā, kā dziesma, kam mērs tikai mūžība.

Taču Vinniju no sākta gala neatstāja kāda alka, nerimdama un slepeni urdīdama to, kā laukā, tā mājās, bet visvairāk svētvakaros, kad viņš no bībeles teica svētvārdus ģimenei un saimei. Likās, ka būtu palicis kaut ko parādā Dievam.

Dažreiz viņu cēla kājās kāda nepielūdzama vara, lai sedlotu zirgu un nokļūtu vietā, kur vismaz iztālis būtu saskatāmas naidīgās Oleandrijas plakanās škores, vai krēslā — rāmi mirdzošie logi un pilsētas gaismu atblāzma debesīs.

Viņa iemīļotā vieta bija pārupes augstā uzkalnā, pretim Oleandrijas centram. Tālu lejā tecēja plata straume, kas šķīra to, nesasniedzamu no viņa nemiera avota. Atspiedies pret zirga sānu, Vinnijs varēja stundām ilgi raudzīties, nekā neredzēdams. Lejā, tikko dzirdami, šalca ūdeņi, un viņam likās, ka tie smējās par viņu. Brīžam pilsētas trokšņi, kā murdīgs čuksts atskrēja līdz viņam, un viņš tur dzirdēja gadiem briedušu izsmieklu — par viņu.

„Kungs, kas man jādara?" Vinnijs jautāja simtām un tūkstošām reižu, bet apakšā šalca ūdeņi, tālumā priecīgi mirdzēja blāzmas un jautri dārdināja pilsētas trokšņi.

Taču tikai pēc vairāku gadu ciešanām nāca atpestīšana.

Pāri kontinentam drāzās vētras un viesuļi. Plūdos nogrima ciemi un pilsētas. Daudzu ticību ļaudis rībināja bungas un pūta trumetes, tērpušies baltās drānās, lai, piedzīvodami pasaules bojā eju, būtu gatavi uz sidrabotiem eņģeļu spārniem pacelties debesīs.

Arī Oleandriju apņēma ūdeņu ūdeņi. Vētras triektas bangas dzina baigu rotaļu pilsētas ielās. No jumtiem un pakalniem skanēja bungas un trumetes, himnas un pazemīgi korāļi. Ja arī iedzīvotāji nebija apslīkuši, tie bija badā.

Tad nāca apskaidrība pār Vinniju un Loti Gerrikiem.

Viņi un viņu bērni, kalpi un vaļinieki, sēdās zirgos un aizdzina pulciņu lopu uzkalnā, pretī posta pilsētai.

Nu tika slaukts, kauts, cirsts un dalīts. Un nebija ilgi jāgaida, kad oleandrieši sūtīja pāri ūdeņiem laivās un plostos savas draudzes vecajos pie Vinnija Gerrika pēc palīdzības.

Atbraucēji locījās ceļos, gurnos un skaustās.

Bet Vinnijs, reiz pa gadiem atstiepa taisnu muguru, lai acīs iespīdētu pilna saule.

Viņš pagriezās uz to pusi, kur atradās viņa saimniecība, noskaitīja Dievam par godu pateicības lūgšanu, lika vecākajam zēnam kāpt zirgā un traukties mājās, lai melno Angusu pārim — Leonardam un Leontīnei — šodien dotu lieku devu kapāta āboliņa ar maigāko salātu lapu piedevu un biezu miltu padzērienu.

Tad Vinnijs atrotīja rokas un, nepaskatījies acīs badā mērdētiem oleandriešiem, sāka iesvērt gaļu un pārliet pienu stingros mēros, kamēr Lote savāca naudu, zeltu un pulksteņus.

Oleandrieši sen vairs nesmīnēja nicīgo smīnu.

Viņi šņāca.

Bet plūdi atkārtojās, un viņiem nekad vairs nebija izdevības smīnēt, ja negribēja smīnēt par sevi.

(Turpinājums sekos)